

ὅστις καὶ ἐπληρώσας οὐ δέδωκεν, ἀλλ' ἂν
 ὁμολογῇ εἰποίησεν.
 Ἐὰν οὖν ἡ πλὴν τῶ δημοσίου καὶ
 ἰδιωτικῆς λειστέλῃ, καλῶς ὁ κρι-
 νῶν δίδωσι τὴν αἰτίαν διαγνώσεως
 διοικητικῆς, ἢ κινῶν ἐστὶ μὲν ταύ-
 τε, ἐνθάλλεται δόλου παραχρᾶ-
 φῇ. Ἐὰν δὲ καὶ καινοτομίας παρα-
 γελῇ διοικητικῆς, ἢ ἐχρήσθηται τῶ
 ὑπερδίκῳ λόγῳ, ἵνα μὴ βία γέ-
 νηται αὐτῷ οἰκοδομήσασθαι. Ἰδιεκδικη-
 τῆς γίνεται, ἢ ἐκ ἀναγκάζεται δό-
 ναι τι τῷ ἰκανοδοσίῳ. εἰ δὲ καὶ δόξῃ,
 οὐ βέβαιον εἶναι. Ἐξέστι τὰς ἐναγομῶν μὲν
 πρὸς ἀπαρξίν δοῦναι διοικητικῶν.
 καὶ δοῦναι ὑπὲρ αὐτῶν τῶν ἀσφαλῶν
 τῆς ἐμπληρώσεως τῶν κρινέντων.
 Ὁ μὲν ἐνάγων ὑπὲρ τινος δύ-
 ναται ἢ ἐφ' ἐνὶ πρᾶγματι διεκδι-
 καῖν αὐτόν.
 Οὐδεὶς ἄλλος δὲ δικλῶν ἄλ-
 λος ἰκανοδοσίας διεκδικεῖν θέλων,
 ἀλλ' ὁ ἕως ὅστις.
 Ἐὰν πρὸς ὡς διεκδικητικῆς ἐνεχθῇ,
 καὶ ἀποκαθίσταται ὁ ἐνάγων, ἀνα-
 κάζεται τῶν δικλῶν τῶν ἀπὸ τῆς
 κατὰ σάσεως ἀποδέξασθαι.
 Ὡς περὶ τῆς τῶν ἄλλων αἰτιῶν,
 οὕτω καὶ τῆς δικῆς καλῇ πρὸς
 τὸν λόγον ὁ διοικητικῆς ἀποδί-
 δωσι καὶ εἴπερ ἔλαβεν, εἴτε πρὸς το-
 πικῶς ὑπὲρ τῶν πρᾶγματός, εἴτε καὶ
 πρὸς τὰς αὐτῶν ἐξωθεν, δίδωσι διὰ
 τῶν δὲ ἐν τοῦ ἀγῶνός, εἰ καὶ καὶ
 πλὴν τῶν, ἢ ἀδικῶν τῶν δικαστῶν ἔλα-

Basil. Tom. I.

A. si satis non dedit; sed tantum
 repromisit.

Si cum publico priuatum
 commodum iunctum sit; te-
 tē qui agit causa cognita pro-
 curatorem dat: & postea alius
 agens doli exceptione repel-
 litur. Si procuratori opus no-
 uum nuntiatum sit, isque in-
 terdicto utatur, ne ei vis fiat
 B. edificanti: defensor efficitur,
 & satisfdare non cogitur. sed
 & si satisfdederit, stipulatio
 non committitur.

XLV. Licet reo post litem
 contestatam a procuratore
 dare; & pro eo satisfdare iu-
 dicatum solui.

Ei qui pro alio non agit,
 liberum est vel in sua rem
 defendere.

Nemo alienæ litis sine sa-
 tisfactione idoneus defen-
 sor est.

Si quis velut defensor iu-
 diciū acceperit; & actor in
 integrum restitutus sit; co-
 gatur restitutorium iudiciū
 accipere.

Sicut in ceteris causis, ita
 & in litibus procurator ex
 bona fide rationem reddit:

& si quid ex lite consecutus
 erit; siue principaliter ipsius
 rei nomine; siue occasione
 eius extrinsecus, mandati iu-
 dicio restituit: licet per erro-
 rem; aut iniuriam iudicis non

Nn ij

debitum confectus fuerit. ^A & si quid ex condemnatione soluerit, & litis impendia bona fide facta recipit, non etiam poenam, quam ex suo delicto praestitit.

§. 6. Si duobus mandauerim administrationem negotiorum meorum, quorum alter debitor meus sit, alter cum eo recte agit,

L. 47. XLVII. IUL. Si nominatim hoc mandarum sit:

L. 48. XLVIII. Et is cum quo agitur exceptione cum iure summouere non potest.

L. 49. XLIX. Ignorante me conditio mea per procuratorem deterior non fit^m.

L. 50. L. GAI. Quacumque ratione procuratorem tuum liberaueris, id tibi prodest.

L. 51. LI. VLP. MINOR. Minor viginti quinque annis, ex quibus causis in integrum restitui potest, defensor idoneus non estⁿ: quia & ipsi, & fideiussoribus eius per in integrum restitutionem succurritur^o. Quoniam defendere est ea facere, quae reus faceret, meritò defensor mariti non condemnatur, nisi quatenus maritus facere potest. Licet defensor locuples sit;

L. 52. LII. Et si consularis sit,

L. 53. LIII. VLP. MINOR. Non videtur defendere, nisi satisfecerit^p.

L. 54. LIV. Neque femina, neque miles, aut magistratum ini-

βέ τὸ μὴ χρεωστούμενον· καὶ εἴη ἀπὸ καταδίκης ἔδωκε, καὶ τὰ καλῇ πίστι ὡς τὴν δίκην δαπανηθέντα λαμβάνει. οὐ μὲν τὴν ποινὴν ἢ ἴδιον δέδωκεν ἀμύσηματ^θ.

Εάν δύο ἐντέλωμαι διοικῆσαι τὰ πράγματα μου, καὶ ὁ εἰς αὐτῷ χρεωστῇ μοι, καλῶς αὐτὸν ὁ ἄλλ^θ ἀπατεῖ,

B

μζ'. Ιουλ. Εάν ῥητῶς τῷτο ἐνετέταλτο.

μη'. Καὶ οὐ δυνάταί χυρῶς αὐτὸν παραχράφειν ὁ ἀπατούμενος.

μβ'. Αἰνοουῶτός μου, χείρον ἢ αἵρεσίς μου διὰ τῆ διοικητῆς οὐ γίνεται.

ν'. Γαι. Ὅπως δήποτε τῷ διοικητῇ σου εἰ ἐλβιδερόσω συμβάλλεται σοι.

να'. Οὐλπιαν. Οὐ καλῶς ἀφῆλξ διεκδικεῖ ἐφ' οἷς ἀποκαταστῆναι δυνάταί· καὶ αὐτὸς γρ, καὶ εἰ γνηταὶ αὐτῷ βοηθοῦνται διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως. Ἐπὶ διεκδικήσῃ δὲ, τὸ τὰ αὐτὰ ποιῆσαι τῷ ἐναγόμενῳ, εἰκότως ὁ διεκδικητῆς τῆ αἰδρός οὐ καταδικάζεται, εἰ μὴ μέγας ὑποείας τῆ αἰδρός. εἰ δὲ ὁ διεκδικητῆς ὑπέρει,

νβ'. Εἰ καὶ ἐστὶν ὑπαπικός.

νγ'. Οὐλπ. Οὐ δοκεῖ διεκδικεῖν, εἰ μὴ δῶ τὴν ἱκανοδοσίαν.

νδ'. Οὐκ ἐστὶν ἀξιοχρεῶς πρὸς διεκδικήσιν γυνή, ἢ στρατιώτης, ἢ ὁ

μέλλον δέχην, ἢ εἰς πρᾶγμα δι-
μόσιον ἀποδημεῖν, ἢ μὴ ἐναγόμε-
νῳ ἀκοισίως, ἢ ὁ διωκεὶς ἀ-
δυναῖν.

νέ. Ο δόδεις ἐπὶ πρᾶγμα π κινή-
τῃ διοικητῆς, ἢ τοι ἐντολῆς, καλῶς
κινεῖ πλὴν ἐπὶ τῇ φανερόσῃ τῇ
πρᾶγματος ἀγωγῇ.

νς. Ο δειδικὸς διοικητὴν ἐπὶ
τῷ παραχρησάμεν κινεῖν, δοκεῖ ἐπὶ-
τρέπειν αὐτῷ ἐ μὲν ταῦτα κινήσας.

Ο παραχωρήσας διοικήσεως πα-
ραχρησάμεν, οὐ δύναται ἐκ μετα-
μέλου αὐτῷ ἀναλαβεῖν.

νζ. Ο χρηκὸς ἐπιτραπὴς διοι-
κεῖν, ἢ ἀπαγγεῖν δύναται, ἢ μετα-
πέμψαι, ἢ ἀνταλλάξαι ποιεῖν.

νη. Καὶ κατὰβάλλειν δανεισάμεν.

νθ. Οὐ μὴν διαλύειν.

ξ. Ο διοικητῆς, ἢ τοι ἐντολῆς
καταδικασθεῖς, ἐπὶ ἐναγεται τῇ κα-
ταδίκη, εἰ μὴ ἐν ἰδίῳ πρᾶγμα π
ᾧ ἐν, ἢ ἐαυτὸν πρὸς ἑαυτὸν γινώ-
σκων, μὴ δοῦναι ἀσφάλειαν. ὅ
αὐτὸν ὅτι ἐάν ἐαυτὸν μὲν τῆς ἀ-
σφαλείας τῇ δίκῃ πρὸς ἑαυτὸν ἔκιν.

ξα. Ο δόδεις ἐπὶ ἀπαγγεῖν λη-
γῆτος, καλῶς κινεῖ καὶ τὸ πρὸς
διαδίκη καὶ φανερόσεως δικα-
σμεν.

ξβ. Εἰδὼ ὅτι ὁ διεδικῶν με, ἐ
πρὸς τὸ πρὸς ἀπαγγεῖν παρὼν ἐπὶ
ζητῶν τὸ δίκην ὑποδέξασθαι, ἀκούο-

Basil. Tom. I.

A turus; aut qui reip. causa ab-
futurus est; aut qui inuitus
non conuenitur; aut qui mor-
bo perpetuo tenetur; ido-
neus defensor est.

L V. Procurator ad rem mo- L. 56.
bilem petendam datus; ad
exhibendum recte agit.

L VI. Qui procuratorem dat, L. 57.
B vt confestim agat, videtur
ipsi permittere; vt & postea
agat.

Qui remisit exceptionem s. i.
procuratoriam; non potest
ex poenitentia eam oppo-
nere.

L VII. Procurator cui ge- L. 58.
neraliter administratio re-
rum commissa est; potest exi-
gere; & nouare; & permuta-
tionem facere,

L VII I. Et creditoribus sol- L. 59.
uere;

L IX. Non tamen transi- L. 60.
gere.

L X. Procurator damnatus L. 61.
non conuenitur iudicati a-
ctione; nisi aut in rem suam
datus sit, aut obtulit se cum
sciret cautum non esse. idem
est & si cum satisfactione se
liti obtulerit.

L XI. Ad legatum peten- L. 62.
dum procurator datus recte
vtitur interdicto de tabulis
exhibendis.

L XII. Si meo nomine de- L. 64.
fensor existit; & ante litem
contestatam praesens postu-
lem litem suscipere; causa

N n iij

cognita audiendus sum.
L. 65. LXIII. Literis actoris ad-
probat, quibus reo signifi-
cavit, quem procuratorem,
& in qua causa fecerit, ra-
tūmque se habiturum quod
cum eo actum erit, procura-
tor non satisfat, sed et si a-
ctor eum remouerit, tamen
quæ per eum gesta sunt, rata
sunt.

L. 66. LXIV. Qui Petrum aut
Paulum, vtrum eorum ipse
volet, stipulatus est, si ratum
habeat quod alterum procu-
rator petiit, extinguit stipu-
lationem.

L. 68. LXV. Quod procurator in
rebus domini stipulatus fuerit
refragante mandato, eo inui-
to petere dominus non po-
test.

L. 69. LXVI. PAVL. Qui ad li-
tem suscipiendam procura-
torem dedit, causæ suæ ad ef-
se potest.

L. 71. LXVII. Causas absentiae suæ
reddere potest reus per pro-
curatorem, siue mandata-
rium.

L. 72. LXVIII. Per procuratores
non semper actio nobis ad-
quiritur, sed conseruatur, vel
uti si reum conueniant intra
legitimum tempus, vel si no-
uum opus fieri prohibeant:
conseruant enim nobis inter-
dictum quod vi aut clam.

L. 73. LXIX. Si procuratore a-
gente reus paratus sit pecu-
niam soluere ante litem con-
testatam, iussu præsidis in

A. μαγ τῆς αἰτίας διαγινώσκουμένης.
Ξγ'. Πιστοῦμένων τῶν γραμμάτων
τῶν ἐναγόντων, δι' ὧν ἐσήμανε τῷ
ἐναγόμενῳ, ὅτι δέδωκε διοικητὴν,
ἢ τοῖς ἐντολέαις, ἢ ἐν ποίῳ περὶ ἡμέ-
της, καὶ ὅτι κύρια ἡγείται τὰ ὡς
αὐτῶν, πλὴν ἰκανοδόσιαν οὐ δίδωσιν
ὁ διοικητής, ἢ τοῖς ἐντολέαις. ἀλλὰ καὶ
B. ὁ ἐναγὼν αὐτὸν ἀποκινήσει, ἐρρω-
πῇ τὰ δι' αὐτῶν περὶ τὸ ἐντα.
Ξδ'. Ο ἐπρωτήσας Πέτρον, ἢ Παῦ-
λον, ὃν αὐτὸς θελήσει εἶναι τῆς διοικη-
τῆς, ἢ τοῖς ἐντολέαις. ὅτι ἐὰν ἀπα-
τήσαντος δεκτὸν ἀποδέχεται, ἀνα-
ρεῖ πλὴν ἐπρωτήσει.

Ξε'. Ο πρὸ διοικητῆς ἐν τοῖς περὶ
ἡμετέραις δεσποτικῇ ἐπρωτήσει, μὴ κα-
λουμένης αὐτὸν τῶν ἐντολῆς, ἀκόντος αὐ-
τῆς ἀπατεῖν ὁ δεσποτικὸς οὐ δύναται.

Ξς'. Παῦλ. Ο δέδωκας τῇ
τῷ ἐναγόμενῳ διοικητῇ, δύναται
ἀρεῖναι τῇ ἰδίᾳ δικῇ.

Ξζ'. Τὴν αἰτίαν τῆς οἰκείας ἀπο-
λείψας δύναται λέγειν, ὁ ἐνα-
γόμενος διὰ διοικητῆς ἢ τοῖς ἐντο-
λέαις.

Ξη'. Οὐκ αἰεὶ διὰ διοικητῆς ἀ-
γῶν. περὶ ἀπολείπειται ἡμῖν, ἀλλὰ
φυλάσσεται, ὡς ὅταν εἴσω τῆς νο-
μίμου χρόνου ἐναγῶν, ἢ καὶ
νότομιαν καλύπτωσι. φυλάττοιται
ἡμῖν τὸ πρὸ βίας, ἢ τῆς λαθρα-
δικασίας.

Ξθ'. Εἰ καὶ κινουῖται ἐντολέαις, ἐπιμύ-
δων ὁ ἐναγόμενος κατεβαλεῖν. περὶ
τῆς προκαταρξέως, καὶ ὅτι τῶν ἐντολῶν

ἀποτίθενται τὰ χρήματα ἐν ναίῳ. A
τὸ γὰρ ἐστὶν τῶν ὀφθαλμικῶν γί-
νεται χρημάτων. μὲν δὲ περὶ ἀ-
παρξιν, τὸ ὀφθαλμικὸν τὸ δικάζον, ὃ
πάν ἥρτηται.

οἱ. Ο ἐνάγων ἦτοι συνδικος τῆς
πόλεως, οὐ δύναται περὶ ἄλλου πο-
λιτικὸν κινεῖν διὰ διοικητῆς.

οα'. Εἰ ἐκδικῶν τις ἀγορα-
στὴν ἐναγόμενον περὶ τῆς ἀρχαι-
της, περὶ τῆς ἀρχαι-
της διεκδικεῖν, καλῶς ἐπιζητεῖ ὅτι
αὐτὴ πλεονεξία οὐκ ἐστὶν ἀρχαι-
της, μή ποτε δοθῇ μὲν τὸ ἀρχαι-
της ἐναγόμενον, ἐλθὼν δὲ ὁ ἀγορα-
στὴς ἀποσπᾷ αὐτὸ, καὶ ἀν-
αγκασθῇ πάλιν ὁ ἀρχαι-
της διεκδικεῖν.

οβ'. Εὰν τῆς διεκδικητῆς δεδο-
κῶται τὰ ἴκανα, ἀπορήσει περὶ
τῆς ἀρχαι-
της ἀρχαι-
της διεκδικεῖν, ἀπαγορεύεται
ἐπισημαίνει αὐτὴν, καὶ ὅσον παρὰ τὴν
ἀπαγορεύει αὐτὴν.

ογ'. Ο διεκδικούμενος, ἀνδρὸς
ἀρχαι-
της διεκδικεῖται.

οδ'. Οθεν οὐ δοκεῖ διεκδι-
κεῖν, ὁ ἐπὶ τῆς ἀρχαι-
της διεκδικεῖται, πληροῦται
ναὶ πλεονεξία, ὁ ἐπὶ τῆς ἀρχαι-
της διεκδικεῖται, καὶ
τὸ ἐν καλῶς ἀπαρξιν.

οε'. Η προκειμένη διάταξις λέγει
οὕτως ἡ ἀσφάλεια τῆς ἀρχαι-
της διεκδικεῖται, ἀπαρξιν

æde sacra pecunia deponitur
hoc enim fit & in pupillari-
bus pecuniis. post litem au-
tem contestatam, hoc omnē
ex officio iudicis pendet.

LXX. Actor, siue syndicus L. 74
ciuitatis negotium publicum
per procuratorem agere non
B. potest.

LXXI. Si quis cum empto L. 75
rem defenderet, cui de re
empta fiebat controuersia,
postularit à venditore, vt liti
subsisteret, & se defenderet,
recte venditor desiderat ab
ipso caueri sibi de rato: ne si
fortè rem actori restituat, re-
uersus autem emptor eandem
à victore vindicet, rursus
C venditor emptorem defen-
dere cogatur.

LXXII. Si præstita satisfactio L. 76
tione à defensore, ante litem
contestatam defierit reus sol-
uendo esse, & ob eam cau-
sam iudicium defensor recu-
set, fideiussores eius conue-
niuntur: & hi quidquid præ-
stiterint, à defensore repetūt.

LXXIII. Qui defenditur, L. 77
boni viri arbitratu defendi-
tur.

LXXIV. Et ideo non vide- L. 78
tur defendere, qui rem tra-
hit, ne ad exitum controuer-
sia deducatur. Ad duas res
petendas procurator datus,
etiam rem vnam recte petit.

LXXV. Verba huius con- L. 1. C.
stitutionis hæc sunt: Cautio
cod. rati habitionis tunc exigitur à

N n iij

procuratore, quoties dubium est, an negotium mandatum sit.

L. 1. LXXVI. Cum res pecuniaria est, etiam per procuratorem ab utraque parte appellatio exerceri potest.

L. 3. LXXVII. Qui res agunt heredum, nisi respondeant legatariis, decedere possessione iubeantur, & in possessionem mittantur legatarii.

L. 4. LXXVIII. Absente marito vxor eius aduersus debitorem illius litem intulit, & victa est, nec appellauit. cum maritus eius reuersus esset, & comperisset vxorem suam malè in lite exsequenda versatam, preces obtulit. Imperatori, vt ex his, quæ absente eo iudicata fuerat, nullum ei præiudicium fieret. ad quem Imp. rescripsit hoc modo: Quod absente te iudicatum dicis, æquum est tibi restitui causæ defensionem. nec obest tibi, quod vxor tua interfuit iudicio, aut quod acquieuit sententiæ, & non appellauit: cum aliena negotia per mulieres non aliter agi possint, nisi in rem suam mulieri mandata sint actiones ad hoc, vt quæ petuntur lucro eius cedant.

L. reu. LXXIX. Reus criminis con-

τὴς ἐντολέως, ὅσακις ἀμφίβοτον ὅτιν ἕως αὐτὸ τὸ πρῶτον ἐντέταλται.

ὅς. Ἐκείνῳ μέρει καὶ δι' ἐντολέως ἐνκαλείδω, χρηματικῆς οὐσης τῆς ἐποδότητος.

ὁζ. Οἱ τὰ τῶν κληρονόμων χερίζοντες πρῶτα, εἰ μὴ ἀποκρίνονται τοῖς ληγαιείοις, ἐμβαλλέσθωσαν τῇ νομῇ, καὶ πεμπέσθωσαν τῷ ληγαιέῳ.

ὁη. Ἀπόντῃ ἀνδρὶ, ἡ τούτου γυνὴ καὶ χρεωστῶτος αὐτῆς δίκην ἐπήγαγεν. καὶ δικασμένη, ἡτήθη καὶ οὐδὲ ἐξεκαλέσατο ἡτήθησα. ἐπαυελθὼν ὁ ἀνὴρ ἐδίδον. πῶ γαμετῶ αὐτῆς κακῶς πρῶτασαν πρὸς τῶν δίκην, ἐδεήθη βασιλέως, ὥστε μὴδὲ ἐν αὐτῇ γινέσθαι πρὸς κρίμα ἐκ τῶν ἐν ἀπορία αὐτῆς ἀποφασίζοντων. καὶ δεξάμενῃ αὐτῆς πῶ αἰτησὶν ὁ βασιλεὺς, ἀντέγραψε πρὸς αὐτὸν οὕτως. Ὡς σοὶ ἀπόντος κρινέτω. λέγεις πῶ δίκην, δίκαιόν ὅτιν ἀνανεώθῃ σοι πῶ τῆς δίκης ταύτης ἀγωγῇ. καὶ οὐδὲ ἀνέκειται σοι, ὅτι ἡ γαμετὴ σου ἐπράξε τὸ δικασθῆναι, ἢ ὅτι ἐφυσῆσε τῇ ἀποφάσει, καὶ ἐκ ἐξεκαλέσατο. ὅποτε τὰ ἄλλοτεία πρῶτα δια γυναικῶν ἐκ ἄλλως διώσται, πρῶτα δαί, εἰ μὴ ἀγωγῇ ἰδίᾳ ἐνταλθῇ τῇ γυναικὶ τὸ ἐνάγαν. Ὡς τῶν τὰ ἐκ τῆς ἐνάγωγῆς ἀπαγούμενα αὐτῇ κερδαίνειν. καὶ ἐκ τῆς ἐνάγωγῆς.

ὁθ. Οὐκ ἐπιγρηθεὶς τῇ ἐγκλη-

μαπ, οὐ δύνάται δίκη ἀλλοτρίαν^A κατέχεσθαι, πρὶν καθάρῃ ἑαυτὸν, καὶ φανεῖν μηδὲν ἡμῶς τικῶς.

π'. Πας ὀνόματι δαπόντος κινήσας βουλόμηνος, εἰ μὴ διεκδικεῖ, οὐ δύνάται κινεῖν τιτὼ ἐνταλθεῖσαν αὐτῷ ἀγωγῷ. Τὸν γὰρ ἥδη τῷ διωκεῖ πρὸς αὐτὸν πρὸς ἐξέχεται.

πα'. Μὴ γινέσθω ἐντολὴς ὁ στρατιώτης, καὶ ὑπὲρ πατρὸς, ἢ μητρὸς, ἢ γαμετῆς βουλευθῇ, καὶ βασιλικὴ ἐπιβέβη ἀντιγραφὴ. μήτε ἐναρμόμιον διεκδικεῖτω τιτὼ, ἢ δίκην ἀρραζέτω, ἢ ὥρεσθαι δικαζόμενος πρὸς ἀμυναν.

πβ'. Πρὸ προκατάρξεως ὁ ἐντολὴς, ἑτέρου μὴ ἐντελλέτω τιτὼ ἀγωγῷ.

πγ'. Ὑπὲρ οἰκείων ὁ στρατιώτης δικαζέσθω πρὸς ἀρμάτων. ὁ παρ' ἑμῶς αὐτῷ, καὶ καλῇ πίστι παρὰ χωρηθείσας ἀγωγὰς γυμναζέτω ἀγωγῷ ἰδίᾳ ἐντολὴς γυμνός.

πδ'. Εἰς ὧν ὁ δεσπότης μὴ ἐντελλέσθω τῷ ἐντολῇ, μὴ βλαπτεῖσθαι. γυνικῶς δὲ κινήσας ἐντελλόμενος, μὴ ἀναψήλαφῇσά τινι ψήφον, ἔχων ἐπὶ τοῖς καὶ δόλον πρὸς ἐλδοσιν. τιτὼ πρὸς τῆς ἐντολῆς αὐτῷ ἀγωγῷ.

πε'. Οἱ οὐδὲ ἐπιτρόποι, οὐδὲ κούρατωρες δύνανται εἰς δίκην τοῦ δούλου, ἢ τοῦ κούρατωρ βουλόμηνου νέου, ἐντολέα αὐτοὶ κατεστῆσαν ἐκ τοῦ οἰκείου πρὸς ὅπου. ἀλλὰ μόνον

stutus, defensionem alienæ causæ suscipere non potest, antequam purget se, & innoxius apparuerit.

LXXX. Quicumque absens^{L. 4. actione} nomine agere vult, si non eum defendat, mandatam sibi actionem intendere non potest: hoc enim iam edicto perpetuo continetur.

LXXXI. Militi procuratori^{L. 7.} esse non liceat, quamvis pro patre, vel matre, vel vxore experiri velit, nec si principis rescripto id ei permittatur. neque defensionem alicuius suscipiat, vel litem redimat, vel alij suffragator accedat.

LXXXII. Procuratori ante^{L. 8.} litis contestationem alteri actionē mandare non liceat.

LXXXIII. Militi suis negotiis superesse liceat. & honestè & bona fide sibi mandatas actiones exerceat in rem suam procurator factus.

LXXXIV. Ex his quæ do^{L. 10.} minus procuratori non mandauit, nullum præiudicium patitur. qui verò generaliter agendi potestatem mandauit, rem iudicatam retractare non valeat, cum si quid dolo actum sit, mandati actionem habeat.

LXXXV. Neque tutores, ^{L. 11.} neque curatores ex sua persona in rem pupilli, vel adolescentis procuratorem facere possunt, sed tantum

1. 14. LXXXVIII. Nec eo mi-
nus sententia aduersus te lata
iuris ratione subsistit, quod
1. 1. aduersaria tua minor vigin-
ti quinque annis constituta
causam suam marito sine cu-
ratore agendam mandauit:
minoribus etenim ætas. in

πρ'. Πρὸ, παρὰ τὰς ῥέας, ἐκ-
 βαλλέσθω κινῶν ὁ τραπώτης δλ-
 λοτεῖω ὀνόματι; καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
 τῷ ἀγωνίῳ ἐνετείλατο· κτ' ἡ
 παρὰ τὰς ῥέας, ἐκβαλλέσθω κινῶν, καὶ
 ἐκκλητὸν ἡκολούθησεν. πρ' ἡ
 πη'. Οὐ διὰ τὸ ἡλίου ἢ ἀπὸ φάσις ἡ
 κτ' σὸς ἐπαχθεῖσα τῷ τ' νόμου λογι-
 σμαὶ σιωπῆσθαι; ὅτι ἡ ἀντίδικος σου
 ἡ ἀπὸ τῶν εἰκοσι πέντε ἐνιαυτῶν κατε-
 σῶσα, τ' ἰδίᾳ δίκην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς
 δίχα κουράτωρος κινητέα ἐνετεί-
 λατο; τοῖς ἡλίου ἐλάττωσιν ἡ ἡλικία ἐν

πῆς ζημίᾳς σωπρέχων, οὐ μὲν ἐν
τοῖς πράγμασι τοῖς αἰσίως διοικη-
θεῖσιν ἀντικείμεναι εἶωθεν.

πθ'. Μηδεὶς τ' ἐξ ἑοῦ δίκην ἀγο-
ρεύει. περὶ καὶ μὴ τοῖς γινώσκουσιν ἐν-
τολῆς, εἰ βούλεται· ὅ μὴ χεῖμα-
ται δοῖς, τ' ἀγωγὴν ἐντελλέσθω.

ι'. Ὁ δὲ τ' ἐντολέως, ἢ τ' δι-
οικητὴς τ' διαδίκου περὶ τοῦτου ἐν-
τολῇ μὴ ἔχοντος ἀγρὸν ὠνησά-
μενος, δεσποτὴς εἶη μὴ φλυα-
ζέσθω.

ιβ'. Μηδεὶς γινώσκων ἐντολῆς
ἀναγκάζεσθω, μηδὲ πλέον τι πράτ-
τειν τῆς ἐκκλησίᾳ. μηδὲ ἄκων τις
ὑπὸντα διεκδικεῖτω.

ιγ'. Ἐξ ἑοῦς ἢ γυνὴ δὲ τ' φύ-
σιν μὴ διεκδικεῖτω· αἰτεῖτω δὲ τῷ
πατρὶ ἀνέχων ὅν τι ὑπὸντροπον.

ιδ'. Δοῦλος διοικῶν τὰ τ' δεσποῦ
πράγματα, οὐδὲ κινήσων, οὐδὲ ἀ-
κίνητον πρᾶγμα τ' τ' δεσποῦ περὶ
οἰσίας διώσεται ἐκποιεῖν δὲ τὰ γνό-
μῳ δεσποῦ. εἰ δ' εἰς πρᾶγμα τ' δε-
σποῦ τὸ πῆμα προεχώρησεν, ὑπο-
καθίσταται τὸ ἕμμημα τῷ ἀγοραστῇ.

ιε'. Μηδὲν διαφέρειτω τ' περὶ
τῆς περὶ κατάρξεως ἐντολέως, ὅ
μὴ περὶ κατάρξεως δοθεῖς.

ις'. Διοικεῖτω τὰ τῆς γυναι-
κὸς πράγματα ὁ ἀνὴρ, καὶ δίχα
ἐντολῆς, μὴ τῆς σωῆδος ἱκανο-
δοσίας, καὶ λοιπῆς παραφυλα-
κῆς. ἐντολῇ δὲ δὲ αὐτῆς εἰληφώς,

damnis subuenire, non in re-
bus prosperè gestis obesse
consuevit.

LXXXIX. Nemo alienam
litem redimat. procuratio-
nem tamen gratis suscipiat;
si velit: & dominus nullo da-
to, actionem mandet.

XC. Qui à procuratore siue
actore litigatoris, cum distra-
hendi mādatum non haberet
prædium emit, minimè pu-
tet sibi dominium eius quæ-
situm esse.

XCI. Inuitus procuratio-
nem suscipere nemo cogat-
ur: nec eandem vltra, nisi
prouocationis causa, exten-
dere. Sed nec inuitus quis
absentem defendat.

XCII. Mulier alienam de-
fensionem vltra sexum mu-
liebrem non suscipiat. filio
autem si impubes sit, tutorem
petat.

XCIII. Seruus qui domini
sui negotia gerit, neque rem
mobilem; neque immobi-
lem de bonis eius sine con-
sensu eius alienare potest. si
verò in rem domini pretium
processerit, id emptori resti-
tuit.

XCIV. Nihil interest, v-
trum ante litem contestatam,
an postea procurator datus
sit.

XCV. Maritus etiam citra
mandatum res vxoris admini-
stret cum solenni satisfatio-
ne, & cætera obseruatione. si
autem mandatum suscepit,

nihil aliud agat, quàm quod A
procuratio præscripserit.

- L. 22. XCVI. Post litem conte-
statam, procurator à domi-
no litis non remoueat, ni-
si capitales inimicitiae, vel
morbus^u, vel alia necessaria
causa intercesserit.

- L. 23. XCVII. Post litis contesta-
tionem mortuo litis domino,
procurator qui agendam vel B
defendendam litem suscep-
erat, causam finiat, & alium
si volet procuratorem insti-
tuat.

- L. 24. XCVIII. Licet ante litem
contestatam de persona pro-
curatoris inquisitum non sit,
si tamen falsus procurator^x
inuenietur, in irritum iudi-
cium deuocetur.

- L. 26. XCIX. In pecuniariis cau- C
sis liceat passim unicuique per
procuratorem respondere^y:
nisi ob iustam aliquam cau-
sam necessitas exigat, vt ipse
causæ suæ adsit.

- L. 27. C. Constitutio vetat, ne
idem in duobus iudiciis cu-
iusquam publicus procurator
sit, sed vt alij sint in maio-
ribus auditoriis gloriosissi-
morum præsidum procurato-
res, alij apud facundissimos
pedaneos iudices agant: & ne
idem qui apud pedaneum iu-
dicem coepit causam agere,
eandem etiam agat apud glo-
riosissimum præsidem: sed ne-
gotij siue mandati translatio
ab eo fiat in aliquem ex his,
qui in foro gloriosissimi præ-

μηδὲν ἑτέρον ὥρᾳ τῇ ἐνταλθέντῃ
πραττέτω.

45'. Μετὰ θεωκατάρξιν ὁ ἐν-
τολεὺς μὴ ἀποκινείτω παρὰ τῆς
δεσπότου τῆς δίκης, εἰ μὴ κεφαλι-
κῆς ἑχθρας ἢ νόσου ἑτέρας ἀνάγκης
παρεμπιμπούσης αἰτίας.

46'. Μετὰ θεωκατάρξιν τῇ δε-
σπότου τῆς δίκης τελευτήσαντος, ὁ
διοικητὴς καὶ ἐνάγων ἢ, καὶ ἐνα-
γόμενος, πληροῦται πλὴν δίκην, καὶ
διδότω ἑτέρῳ αὐτὸς εἰ βούλεται
ἐντολέα.

47'. Καὶ περὶ τῆς θεωκατάρ-
ξεως τῇ καὶ τῇ ἐντολέα μὴ ἐξηγή-
σῃ, πλάστος δὲ ὅμως μὲν ταῦτα δη-
λῶν, ἀχρεῖον ἀποτελείτω τὸ δικα-
στήριον.

48'. Εἰς τὴν παντὶ ἐναγόμενῳ
ταῖς χρηματικαῖς λέγων δὲ ἐντο-
λέως δίκας. εἰ μὴ δὲ ὀλοζον αἰτίαν
ἀνάγκη ἐπιτεθῇ παραγυρεύων δὲ
αὐτῷ.

49'. Ἡ διάταξις ἀπαγορεύει,
ὅσοι δικαστῆρων τῇ αὐτὸν εἶς δι-
καστῆρα ἐντολέα, ἀλλὰ ἄλλοις
μὲν εἶς ἐν τοῖς μεγίστοις δικαστῆ-
ροις τῇ ἐνδοξοτάτων δέχοντων
τῶν ἐντολέας· ἄλλοις τῶν τοῖς λο-
γιωτάτοις διαιτηταῖς ὑποηρετουμέ-
νοις ταῖς δίκαις. καὶ μήτε τὸ δέξασθε-
νον τὴν δίκην ἐντολέα ὥρᾳ τῇ δια-
ιτητῇ, αὐτὸν παραιοῦν πλὴν δίκην
ὥρᾳ τῇ ἐνδοξοτάτῃ δέχοντι ὥρᾳ
ἐδρεύοντι· ἀλλὰ μετένταλμα γίνε-
σθαι ὥρᾳ αὐτῷ πρὸς τὴν ἐντολέα τῇ
τῇ

τῷ ἐνδοξοτάτῳ δέροντι· μηδεμίας
 δαπάνης ὡς ἐπὶ παρολίῃ ἐντολέως
 χρημύνης ἐπὶ τῷ τῷ μετεντάλμα-
 τι μηδὲ κοινῆς ἱκανοδοσίας διὰ τὸ
 μετεντάλμα ἀπατημύνης. ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ τῇ τῇ κριτισομύνης ἐκπληροσθῆ
 ἱκανοδοσίῳ, ὅτι ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ ἀ-
 σφάλαν ἔπως ἔξ δέχῃς ὑποαγ-
 ράει, ὡς πρὶ ἐχέει αὐτῆς ὅτι δα-
 πανήματα ἔξ τούτου μετεντάλματος.
 ἵνα ὁ ἐγὼ μύθος τῇ μίαν τούτων τῇ ἱκα-
 νοδοσίῳ, ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ μολογῶν ὅτι
 ἔπως ὅτι τῷ διατιτῇ ἐντολέῳ ἐπὶ τῇ
 τῇ κριτισομύνης ἐκπληροσθῆ· ἢ τῇ ἱκα-
 νοδοσίῳ ἐγὼ ἔχῃ. καὶ εἰ συμβῇ ἔξ
 αἰαφορῆς τῇ διατιτῇ, ἢ ἀπὸ ἐκκλήτε-
 ρου μύνης καὶ τῇ αὐτῇ ψήφῳ μετενε-
 χθῆται τῇ δίκῃ, εἰς τὸ μέγιστον δικαστή-
 ριον, ὅτι ἵκνῃς ὅτι ὁ διατιτῇ· καὶ τῇ ἐκ
 μετεντάλματος μύθοντα ἔξ ἐντολέῳ
 ἐν τῷ μέγιστῳ δικαστήρῳ, καὶ τῇ ὁμοίῳ
 ἔπως ἐγὼ ἔχῃ. εἰ μὴ μὴ πάντα
 ταῦτα παραφυλαχθῇ, εἰ μὴ ἐν τῇ
 μέγιστον δικαστήριον ἢ νομοθεσία πα-
 ραβαδεῖν, τῷ προσφύει σκενίῳ
 πέντε χρυσίου λίτρων καὶ τῇ ποιήν.
 εἰ μὴ ὅτι διατιτῇ ἢ νομοθεσία πα-
 ραβαδεῖν, ὁ τῇ δίκῃ πληροσθῇ, ὁ
 παροδοσίῳ τῷ λογιστάτῳ διατι-
 τῇ, μίας χρυσίου λίτρας ἀπατηθήσῃ
 πινύ. οἱ μὴ ἄλλοι δύο οἱ ἐκ τῇ τῇ
 ἀφωρισμένοι τῷ διατιτῇ, ἢ οἱ ἐκ τῇ
 χρυσίου, δύο χρυσίου λίτρων ἀπατηθή-
 σῃ. πρὸς μὲν αὐτὸς ὁ ἐντολέας, ἀφ'
 ἑπὶ παραβαδεῖν, πληγῆς σὺ φρονι-
 ζέτω ὅτι δέροντος, ἢ τῇ διατιτῇ,

A fidis procuratorum officio
 funguntur: nullo sumptu fa-
 cto ob dationem procurato-
 ris in hac translatione: neque
 solita siue communi satisfac-
 tione ob hanc translationem
 exigenda. sed & iudicatum
 solui satisfactio, & de rato
 cautio sic ab initio concipia-
 tur, vt comprehendat etiam
 sumptum huiusce translatio-
 nis: ita vt qui hanc, vel illam
 cautionem emittit, & pro-
 curatoris personam apud pe-
 daneum iudicem confirmet
 per iudicatum solui vel de ra-
 to satisfactionem: & si con-
 tingat per relationem iudi-
 cis, vel appellationem litem
 transferri in maius audito-
 rium, cuius est iudex peda-
 neus, etiam eum, qui ex man-
 dati siue negotij translatione
 futurus est in maiore audito-
 rio procurator similiter con-
 firmet. Nisi hac omnia ob-
 seruata fuerint, siquidem in
 maiore auditorio constitutio
 violetur, competenti scrinio
 quinquaginta librarum auri
 poenam persoluet: si vero apud
 iudices pedaneos, executor
 litis, siue apparitor disertissi-
 mi iudicis auri libram poenæ
 nomine peudet: alij verò duo,
 qui ex cohortibus, vel scho-
 lis iudici pedanco adtributi
 sunt, duas libras auri. ipse
 autem procurator, qui con-
 stitutioni non obtempera-
 uerit, verberibus coercea-
 tur à præside, vel iudice,

procuratoris officio in posterum arcendus.

L. 1. D. CI. GAI. Neque societates, neque collegia, neque corpora passim omnibus habere conceditur: sed vectigalium publicorum focis, vel auri fodinarum, vel argenti fodinarum, & salinarum, & mancipum siue pistorum, & nauiculariorum, & quorundam aliorum, quæ iure confirmantur, corpora permixtum est habere. eis autem licet ad exemplum ciuitatis habere res conimunes, & arcam, & actorem siue syndicum. Quod si nemo eos defendat, in possessionem rerum communium actor mittitur: & si ita quoque rem trahant, interloquitur prætor, ut res veniant, & ut ipsi defendantur. non esse autem actor videtur, si absit, aut valetudine impediatur, aut inidoneus sit ad agendum. Extraneo quoque vniuersitatem defendere permixtum est.

L. 2. CII. VLP. Syndicus à ciuitate, vel vniuersitate datus, non videtur à pluribus datus: non enim pro singulis, sed pro republica vel vniuersitate interuenit.

L. 3. CIII. Nulli permittitur nomine ciuitatis experiri, nisi ei cui lex permittit: aut lege cessante, quem ciuitas, aut duæ partes decreuerint.

L. 4. CIV. Duabus autem parti-

A κεκωλυμένῳ τῷ λοιποῖ, ἐν πολεὺς ἐν δικαστηρίῳ γινέσθαι.

ρὰ. Γαι. Οὐ πᾶσιν ἐφεῖται ποιεῖν ἐπαρείας, ἢ οὐσῆματα, ἢ σωματεῖα· ἀλλ' ἐπὶ δημοσίων τελῶν, & μετὰ ἄλλων ἄργυρου καὶ χρυσοῦ, καὶ ἀλικῶν, & μαλκίπων, & ναυκλήρων, καὶ ἄλλων ἀπὸ νόμου βεβαιωθέντων. & ἐξέστιν αὐτοῖς καὶ μίμησιν τῇ πόλεως ἔχον πράγματα κοινὰ, καὶ ἄρκλον, καὶ ἐνάχοντα ἡρώων σπώδικον, δι' οὗ πράττεται τὰ κοινὰ. καὶ εἰ οὕτως ὑπάρδωνται, διαλαλεῖ ὁ πράκτωρ τὰ πράγματα πράττειν, αὐτὸν δὲ διεκδικῆσαι. οὐ δοκεῖ δὲ σπώδικος εἶναι εἰ ἀπέστιν, ἢ διὰ νόσον ἐμποδίζεται, ἢ ἀνικανὸς ὅτι πρὸς τὸ κινήσαι. καὶ ὁξωπκῶ πῶ ὁμάδα διεκδικεῖν ἐπιτρέσθαι.

ρβ'. Οὐλπ. Ο. δοθεὶς σπώδικος ἀπὸ πόλεως, ἢ ὁμάδος, οὐ δοκεῖ δεδῶσθαι πρὸ πολλῶν· οὐ γὰρ τὸ καδέκασον πράττει, ἀλλὰ τῇ κοινότητι.

ργ'. Οὐδεὶς δυνάται ὑπὲρ πόλεως κινεῖν, εἰ μὴ ὡς ἔστι νόμος ἐπιτρέπει νόμου δὲ μὴ ὄντος, ὃν ἡ πόλις, ἢ τὸ δῆμοιρον ἀνέψληφίσεται μέρῳ.

ρδ'. Καὶ σωμαριθμεῖται τὸ δι-

μείζων ὁ διδόμενος.

ρζ'. Καὶ πατὴρ υἱόν, & υἱὸς πατέρα ψιφίζεται.

ρς'. Καὶ στυπεζούσιν ἀλλήλους· τὸν γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς τιμῆς γίνεται· εἰ μὴ νόμος τῆς πόλεως, ἢ σωήσια κωλύει.

Εἴτε ἡ πόλις σὺνδίκον ἐπιλέξεται, εἴτε κατ' ἐπιτροπὴν αὐτῆς στρατηγὸν, ἢ ἑτέρον ἐπιλέξεται, καλῶς ἐνάγῃ. εἰ δὲ θεωβάζονται αὐτὸν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀναφύοις, ἐκ ἑρρώται. ἐπὶ μελλούσῃ γὰρ & νῦν μὴ οὐσι φιλονεικία, οὐ δίδεται. πάντα δὲ πάντα διὰ σὺνδικῶν πρὸς τὴν σωήσαν τῶν τόπων γίνεται. δύνάται γὰρ κωλύειν δόξεντα.

Ὁ τῆς ὁμάδος σὺνδικος, οὐ δίδωσιν ἐνάγων πρὸς ἱκανοδοσίαν· εἰ μὴ ἀμφισβάζεται ἢ ἐπ' αὐτῷ ψήφος. διεκδικεῖν δὲ ἀνάγκηζεται· τῶν γὰρ ἐπέχῃ θεωκουράτωρ καὶ οὐ δίδεται αὐτῷ ἱκανοδοσία, εἰ μὴ ἐναγωγὴ ἰδίᾳ ὅττι & καλῶς ἀντιφωνεῖται. ἔξ ὧν αἰπῶν ἀποκινεῖται ὁ σωήτωρ, καὶ ὁ σὺνδικος ἀποκινεῖται. Καὶ ὁ ὑπεξούσιος γίνεται σὺνδικος.

ρζ'. Καὶ ἐνάγῃ ἡ πόλις, καὶ ἐνάγῃ. & ὁ πρεσβυτὴς αὐτῇ πρὸς ὧν ὑπὲρ αὐτῆς ἐδαπάνησεν ἐνάγῃ.

Ὁπρὶ ἡ ὁμάς χρεώσῃ, ἢ κεχρεώσεται, καὶ ἕκαστον οὐτε χρεώσονται, οὐτε κεχρεώσονται.

Basil. Tom. I.

Abus adnumeratur qui actor decernitur.

CV. Et pater filium, & filius patrem eligit.

CVI. Et se inuicem qui in eiusdem patris potestate sunt: hoc enim & in honoribus feruatur: nisi lex ciuitatis, vel consuetudo prohibeat.

Siue ciuitas syndicum elegerit, siue duumviri permissu eius, aut alius elegerit, recte agit. si verò cum constituerint ad omnes controuersias, quæ inciderint, decretum nullius momenti est: syndicus enim non datur ad lites futuras. Hæc autem omnia per syndicos secundum locorum consuetudinem explicantur. potest & actorem datum prohibere.

Actor vniuersitatis si agat, non cauet de rato: nisi dubitetur de decreto. defendere autem cogitur: procuratoris enim partibus fungitur. nec ei cautio datur, nisi in rem suam datus sit. & constitui ei potest. Ex quibus causis remouetur aduocatus, ex eisdem etiam remouetur actor. Etiam filiusfamilias actor datur.

CVII. Ciuitas & agit, & conuenitur. legato etiam eius de his quæ in negotium publicum impendit, actio datur.

Si quid vniuersitati debetur, singulis non debetur: nec quod debet vniuersitas, singuli debent.

O o ij

§. 2. In collegio nihil refert, vtrum omnes iidem maneant, an pars, vel omnes immutari sint. & si ad vnum redierit, & conuenit, & conuenitur: conseruatur enim nomen vniuersitatis.

L. 8. CVIII. Ciuitas si per eos qui res eius administrant, non defendatur, nec res corporales habear, in quarum possessionem actor mitti debeat, ex eis quæ ciuitari debentur, ei satisfiat.

L. 9. CIX. Aduersus ciuitatem iudicium familiæ creiscundæ competit, & finium regundorum, & aquæ pluuiæ arçendæ.

L. 10. CX. Actor constituitur etiam ad operis noui nuntiatiōnem, & ad stipulationes interponendas: veluti legatorum, damni infecti, iudicatum solui. Administrator etiam rerum ciuitaris vtilem actionem habet: quamuis non ipsi, sed seruo ciuitatis caueri debuerit.

Αδιάφορόν εἶναι, εἴτε πάντες ὁ συστήματος μέμωσιον, ἢ μέρη πάντες ἠλλάγησαν. καὶ εἰς ἓνα δὲ εἰ ὡσεὶ, ἢ ἑνὰ καὶ ἑνὰ γέται. σὺζεται γὰρ τὸ ὄνομα τῆς ὁμάδος.

ρη'. Εὰν μὴ ἐκδικηται διὰ τῶν διοικούντων αὐτὴν ἡ πόλις, μήτε ἔχῃ σωματικὰ, ὧν εἰς νομὴν ὁ ἐν-ἀγων ὀφείλει πεμφθῆναι, τὸ ἱκανὸν αὐτῇ ἀπὸ τῶν χρεωσούντων αὐτῇ γίνεται.

ρθ'. Αἰσχύει καὶ πόλεως καὶ ἡ ὡσεὶ διαρρέσεως Φαμιλίας ἀγων, καὶ ἡ ὡσεὶ ὁρόδεσιων, καὶ ἡ ὡσεὶ ὡδα-τὸ ὅλκο.

ρι'. Γίνεται συνδίκος ἢ διὰ κα-νοτομίαν, καὶ διὰ τὸ ἐπρωτῆσαι ὡς πλὴν ὡσεὶ ἐκδικητῶν ληγάτων ἀγων, ἢ πλὴν ὡσεὶ μελλούσης ζημίας ἀγων, καὶ πλὴν ἐκ κατὰ δίκης ἱκανοδοσίαν. Καὶ ὁ διοικητὴς τῆς πό-λεως ἐκ τῆς ἐπρωτῆσεως τῆς ἐν-ἀγωντος οὐπλῆαν ἔχῃ. εἰ ἢ τὰ μάλι-στα ἐκ αὐτῆς, ἀλλὰ δούλω τῆς πόλεως ἐχέτω ἐπρωτῆθῃ.

SCHOLIA.

D

ΣΧΟΛΙΑ.

^a Et defensoribus.] Procurator definit initio tituli. Defensor autem est, qui etiam sine mandato aliquem defendit, quique eius nomine litem suscipit præstita satisfactione.

^b Etiam absens fit.] Inter præsentem & absentem hoc interest, quod præsentis satisfactio iudicatum solui, absens autem ratam rem dominum habiturum & iudicatum solui.

^c Pro absente.] Hoc dicitur ad distinctionem eius quod supra dictum est: quoniam enim dixit, absentem

Προκουράτωρ εἶναι ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦτου τῆς πλῆν φησὶν. δεφένσωρ δὲ καὶ ὁ δίχα μέν-δάντου δεφενδύων ἵνα, καὶ πλὴν ὡσεὶ αὐτῆς δίκῃ ἀποδεχόμενος μὴ ἀσφαλείας.

Διαφορὰ δυνόντος καὶ πρῶντος, ὅτι ὅτι μὴ τῆς πρῶντος δίδω) ἢ iudicatum solui, ὅτι δὲ τῆς δυνόντος ἢ ratam rem, καὶ ἢ iudica- rum solui.

Τοῦτο παρὰ τὴν ἀντιφασίαν εἴρηται ὅτι αἰω-τέρω ρηθέντος. ὅτι γὰρ αἰωτέρω εἶπεν, ὅτι γί-

ιεται ἐντολὰς καὶ ὁ ἀπὼν, ἵνα μὴ τις ἐπιτρέψῃ· A
 βηται, καὶ εἴπη, ὅτι καὶ ὁ μηχανόμηνος ἀπὸ ἀπόν-
 τος νοεῖται, ὡς βιβ. β'. τίτ. γ'. κεφ. ρκδ'. καὶ
 λοιπὸν ὁφείλει καὶ εἴς τὸ δίδοσθαι ἐντολὰς, ὁ
 δὲ μηχανόμηνος οὐ νοεῖται ἐν τῷ ἀπὸ ἀπόντος,
 διότι ἐν τῷ παρὲς τῶν ἀπόντων τὰ σώματα
 διδάσκει, οὐ μὲν παρὲς τῶν ἀπόντων τὰ νο-
 μισμῶν. Τοῦ Εναντιοφανοῦς. Τὸν μηχανόμηνον
 ἀπὸ ἀπόντος παρὲς λαβὲν βιβ. δ'. τίτ. η'. διγ.
 κζ'. καὶ βιβ. κθ'. τίτ. ζ'. διγ. β'. καὶ βιβ. δ'. τίτ.
 ε'. διγ. κβ'. θεμ. β'.

Ἡτοι ἐσαυθεν τῷ κλίματος.

Τοῦτο νόησον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων διπλῶν δι-
 καστηρίων τῆς φανιλίας ἐρκισχυῶσαι, ὥς τῆς
 φήνομεν ῥεγυωδῶσθαι. Εἰ γὰρ ἀκριβοῦς νοη-
 σαι διὰ τὴν αἴτιαν λέγονται τῶν διπλῶν
 ἀνὰ γὰρ βιβ. μβ'. τίτ. β'. κεφ. α'.

Τοῦτο νόησον ἐντα μὴ πῶ παρὰ τὸ ἐξῆς
 γινώσκῃς.

Τοῦ Ανωνύμου. Ἀνὴρ ἄνευ γυναικὸς
 sine mandato κινῇ, ὡς βιβ. β'. τῷ κωδ.
 τίτ. β'. ἀφ' τ. κα'. βιβ. μδ'. τίτ. κα'. κεφ. α'.

Τοῦτο νόησον ὅτι ἄνευ ἐξουσίας ἐστὶν ἡ θυ-
 γάτηρ.

Τοῦ Εναντιοφανοῦς. Καὶ τοὶ εἰς ἐπιτροπὴν
 δυνάται πολλοῖς ἀνέμοις στυγερῶν, τὴν πα-
 τέρων κληρονομίαν διασπορεύουσιν, βιβ. κς'.
 τίτ. η'. διγ. ιε'. καὶ κ'.

Μὴ ἐνδραπέδῃ σοι ὁ γ'. θεμ. διγ. λε'.

Σαπισδαπίων ἐστὶν ἡ δι' ἐχθρῶν, ὡς βιβ.
 β'. τίτ. η'. διγ. α'. καὶ βιβ. ε'. τῷ κώδικος
 τίτ. λη'.

Τοῦτο παρὲς ἰδικῶν παρὰ κούρτωρος· ὁ γὰρ
 ἡμῖν βλαπτικὴ τὴν παρὰ τυποῦν, ὡς ὁ Οὐλ-
 πιαρὸς ἐν τῷ β'. διγ. παρὲς συμφώνων. Χεί-
 ρων μὲν ἡ ἀίρεσις τῶν ἐντελεσμάτων ἀφ' τῶν
 ἰδικῶν παρὰ κούρτωρος οὐ δυνάται ἡμῖν,
 ὡς ἐγὼς, ἐν τῷ α'. διγ. βελτίων δὲ γί-
 νεται.

Εἰσι καὶ ἄλλοι οὐ καλῶς διεφενδύοντες,
 ὡς διγ. νγ'. καὶ ιδ'.

Τοῦ Εναντιοφανοῦς. Οὐ πάντες οἱ ἐχθροὶ
 τῶν νέων βοηθοῦνται, ὡς βιβ. δ'. τίτ. δ'.
 διγ. ιγ'. καὶ βιβ. ι'. τίτ. ε'. κεφ. α'.

Διὰ τὸν χρόνον τὸν λέγοντα, ὅτι ἐστὶς
 ἐν τῷ ἰκανοδοσίας ἐκδικητῆς γίνεται ἄλλο-
 τέρου.

Basil. Tom. I.

etiam procuratorem dari posse, hoc
 subiecit, ne quis inferrer diceretque,
 furiosum pro absente haberi, vt lib.
 2. tit. 3. cap. 124. ac per hoc procu-
 ratorem quoque dari posse. Verum
 heic furiosus non habetur absentis
 loco, quia loquitur de his qui cor-
 pore absunt, non de his qui mente
 absunt. ENANTIOPHAN. Furio-
 sus pro absente habetur lib. 4. tit. 8.
 dig. 27. & lib. 29. tit. 7. dig. 2. & lib.
 4. tit. 6. dig. 22. them. 2.

B

^d *In hortis est.*] Glossa interlinearis:
 id est, intra conscriptum Romæ.

^e *Qui ad communi diuidendo.*] Idem
 intelligas & in cæteris iudiciis dupli-
 cibus familiæ circiscundæ & finium
 regundorum. Si accuratè scire velis
 quare dicantur iudicia duplicia, le-
 ge librum 42. tit. 2. cap. 1.

^f *Videtur.*] Hoc intellige cùm non-
 dum lis contestata est.

^g *Sine mandato.*] ANONYMI. Ma-
 rirus pro vxore citra mandatum agit,
 vt lib. 2. Codicis tit. 12. constitut. 21.
 lib. 44. tit. 21. cap. 1.

^c *Filiam defendere.*] Hoc intellige
 cùm filia in patris potestate est.

ⁱ *Plures eundem.*] ENANTIOPHANES.
 Quamuis vnus ex tutoribus pluribus
 pupillis paternam hereditatem diui-
 dentibus auctoritatem accommodare
 possit, lib. 26. tit. 8. dig. 15. & 20.

^k *Iusta causa.*] Caue putes ob stare
 thema 3. dig. 35.

^l *Sine satisfatione.*] Satisfatio est
 cautio fideiussoria, vt lib. 2. tit. 8.
 dig. 1. & lib. 6. Cod. tit. 58.

^m *Deterior non fit.*] Hoc de speciali
 procuratore dicit: Nam omnium re-
 rum procurator domino nocere po-
 test, vt ait Vlpianus dig. 12. de pact.
 deterior quidem conditio mandato-
 ris per procuratorem specialem fieri
 non potest, vt didicisti dig. 1. melior
 autem potest.

ⁿ *Idoneus non est.*] Sunt & alij qui
 idonei defensores non sunt, vt dig.
 53. & 54.

^o *Succurritur.*] ENANTIOPHANES.
 Non omnibus minoris fideiussoribus
 subuenitur, vt lib. 4. tit. 4. dig. 13.
 & lib. 10. tit. 6. cap. 1.

^p *Nisi satisfdet.*] Propter regulam di-
 centem, Nemo defensor in aliena
 re sine satisfatione idoneus est.

O o iij

9 *Ad rem mobilem.*] Nota id non di-
ciderebus immobilibus, vt cap. 94.
sed de rebus mobilibus quæ facile
corrumperunt, lib. 38. tit. 9.
cap. 36.

10 *Litem suscipere.*] Cum in dominum
iudiciū transfertur, fideiussores,
quos defensor dedit, non tenentur,
nec pignora, vt lib. 20. tit. 6. dig. 1.

11 *Procuratorem facere.*] Hoc intellige
de procuratore ad agendum: tutores
enim procuratorem ad administran-
dum rectè constituunt. Pupillus au-
tem procuratorem tunc instituere
potest, cum & ipse infans non est,
& tutor eius præsens est: quemad-
modum enim infans mandare pote-
rit? aut si fari quidem possit, tutor
autem absens sit, quomodo auctor
ei esse poterit? Quod igitur dictum
est, pupillum & pupillam, adultum
& adultam procuratorem dare posse,
accipiendum est, quibus casibus
hoc eis permissum est, hoc est, cum
& fari possunt, & tutores præsentes
sunt, vel curatores eorum consenti-
re possunt: tutorem enim absentem
auctoritatem accommodare non pos-
se dicitur lib. 26. Digestorum. Au-
thoritatem refer ad tutores, consen-
sum verò ad curatores.

12 *Post litem contestationem.*] Nota au-
tem tutores quoque & curatores post
litem contestatam dominos effici
actionum quas instituerunt eorum
nomine, qui in eorum tutela vel
curatione sunt. eapropter tanquam
litium domini procuratores etiam
ordinare possunt.

13 *Vel morbus.*] Nota vitium à mor-
bo differre, quia morbus est tem-
poralis imbecillitas, vitium autem
perpetuum corporis impedimentum.

14 *Falsus procurator.*] Nota falsum
procuratorem damnari in expensas,
vel in id quod interest.

15 *Per procuratorem respondere.*] Hoc
autem intellige de priuatis: Nam qui
in dignitate positi sunt, etiam inuiti
per procuratores agunt & conue-
niuntur, vt ostendit constitutio 25.
huius tituli. Tu autem sciās, id ho-
die passim & sine discrimine non ob-
tinere in omnibus qui in dignitate
positi sunt, sed in solis illustribus:
Nam qui infra eos sunt, per se cau-
sas exercent, ex Nouella 71.

Σημείωσαι. ὅτι ἀκινήτων ὡς κεφ. 48.
ἀλλὰ κινητῶν ὑφ' ἑαυτῶν, βιβ. λη'. τίτ. θ'.
κεφ. λζ'.

Ὅτε μεταφέρεται ἡ δίκη εἰς τὸν πα-
ρόντον ὅτι ἐνέχοντες οἱ παρὰ τῷ δευτέρῳ
δοθέντες ἐχύνται, ἢ τὰ ἐνέχοντες.

Τούτο ἐν δίκη ἰσχύον. ὅτι εἰς διοίκη-
σιν τῶν πραγμάτων τῶν ἀνέχων καλῶς ὁ
ἐπίτροπος διδόναι φροντιστήν. ὁ δὲ ἀνέχων τότε
διώσκει παρὰ τὴν ἐντολήν, ὅτε καὶ
συμπέσει τῷ ἐπιτρόπῳ, καὶ μὴ ἐπ' αὐτοῦ
ἔστιν. πῶς γὰρ ἐπ' αὐτοῦ ὡς διώσκει ἐντε-
λῆσαι; ἢ λαλῶν μὴ διώσκει, ἀπολιμ-
πύρῃ δὲ ὁ ἐπίτροπος, πῶς ἐξ ἀπολιμ-
πύρῃ αὐτὴν ἔσται αὐτῷ; ὁ δὲ οὕτως εἰρημέ-
νον, ὅτι ὁ ἀνέχων καὶ ἡ ἀνέχων, καὶ ὁ νεώτερος,
καὶ ἡ νεώτερος διώσκει παρὰ τὴν ἐντολήν καὶ
ὁ ἐνδεχόμενος νόμος ὡς καὶ λαλῶν διώσκει,
ὁ παρὰ τὴν αὐτοῦ οἱ ἐπίτροποι, ἢ οἱ κουράτω-
ρες αὐτῶν, ὡς διώσκει συναγνῶν αὐτοῖς. ὅτι
γὰρ ἀπὸν ὁ ἐπίτροπος ὅτι αὐτὸν εἴρηται ἐν
τῷ κεφ. βιβ. διγέσων. τὸ δὲ πρὸς μὴ ἐπι-
τροπὴν νοήσας αὐτὸν εἶναι. πρὸς δὲ κουράτω-
ρα συναγνῶν.

Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ οἱ ἐπίτροποι καὶ οἱ κου-
ράτωρες κύριοι γίνονται τῶν ἀγῶν τῶν ἐπι-
τροπῶν ἢ κουρατωρῶν διὰ τῆς
προκαταρκτικῆς αὐτῶν. καὶ ὡς κύριοι γινώσκοντες,
καὶ ἰδρυμένοι αὐτοὶ τὰ ἀγῶν διώσκει
καὶ ἐντολῆς παρὰ τὴν μὴ τὴν προκαταρκτικῆν.

Σημείωσαι ἀφ' ὧν μέρους καὶ βίτ-
του, ὅτι βίττον μὴ ὁ διωκὴς παρὰ τὸν μέρ-
ους δὲ ὁ προσκαρῶν.

Σημείωσαι ὅτι ὁ πλάσιος προκουράτωρ
καὶ δικάζει εἰς τὰ διαπραγματεύματα, ἢ εἰς
ὁ ἀφ' ὧν.

Τούτο δὲ νόμος ἐπὶ ἰδιωτῶν. οἱ γὰρ ἀξιωμα-
τικοὶ καὶ μὴ θέλοντες ἀνάγειν καὶ ἀνάγειν
ἀφ' ὧν προκουράτων, ὡς δηλοῖ ἡ ἀφ' ὧν
ἐκεί. τῶν παρόντων τίτ. σὺ δὲ πρῶτον, ὅπου
κατατεῖ σήμερον ὁ λεγόμενος πρὸ ὅλων τῶν
ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ πρὸ μόνων ἰλλουστρίων.
οἱ γὰρ ὑποκατάτω ἀξιωματικοὶ δι' ἑαυτῶν τὰ
δικὰς γινώσκουσιν, καὶ τὴν οὐκ ἀνάγειν.

ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ

ΤΙΤΛΟΣ Α΄.

ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΤΩΝ.

ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ

LIBER NONVS.

TITVLVS I.

DE APPELLATIONIBVS.

Α΄. **Ε**Ι ΗΝ ἀδικίαν, καὶ ἡ ἀπειρίαν τῆς δικασάντος, ἐπανορθοῦται ἡ ἐκκλητος. καὶ εἰ παρὰ τὴν συμβαίνει μὴ πάντοτε ὅς ὁ ὑπερὸς ὁρθῶς ψηφίσασθαι.

Εἰ καὶ βασιλεὺς δι' ἀναφορᾶς ἔρχοντος ὁρίσῃ πρὸς τὸ μὴ, ἔξεστιν ἐγκαλεῖσθαι. εἰ καὶ διαλαλήσῃ ὁ ἔχων, ὅπῃ μέλλει ἀναφέρειν βασιλεῖ, οὐ καὶ τῆς ἀναφορᾶς ἐγκαλεῖσθαι δεῖ, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀντιγραφῇ.

Εάν καὶ πλάνῳ ἔσθον αὐτὸς ἐπερου δικαστῇ ἐγκαλέσθαι ὁ ἐγκαλεσάμενος, εἰ μὴ ἡ πλάνη, βλάπτειται. ἡ δὲ μείζονα, ἡ ἴσον, οὐ βλάπτει.

Α΄. **Α**PPELLATIO ini-quitatē & im-
peritiam iudicantis corrigit : licet nonnumquam accadat, vt ne nouissimus quidem sententiam rectē ferat.

- Etiam si princeps ad consultationem praesidis rescribens quid statuendum sit praefiniat, prouocare licet. Quamuis praeses interlocutus sit, principem se consultaturum, a consultatione non est appellandum, sed post rescriptum.

- Si quis per errorem alium pro alio iudicem appellaue-rit, si quidem minorem, error ei oberit : si verò maiorem, aut parem, non oberit,

Ο ο iiij

sed iudex competens de appellatione cognoscit. Ἀλλ' ὁ πρῶτος σκοπεῖ πῶς ἐκκλητὸν.

§. 3. Libellus appellatorius complecti debet nomen eius qui appellat, & iudicis aduersus quem appellat, & à qua sententia.

L. 2. II. Satis autem est apud acta dicere, appello.

L. 3. III. Nihil autem officit, nomen aduersarij expressum non esse. sed si plures habuerit aduersarios in eadem causa, & qui prouocauit, quorundam nomina expresserit, aduersus omnes appellasse videtur. per contrarium si plures sint hi aduersus quos pronuntiatum est, & quorundam nomina in libellis sint comprehensa, hi soli, non etiam alij videntur appellasse. Si verò quis causam appellandi certam dixerit, potest & aliam causam in exercenda appellatione allegare.

L. 4. IV. Ab executore sententiæ appellare non licet: nisi forte malè sententiam ininterpretetur, si quidem interpretandi potestatem habuit: velut præses prouinciæ, aut procurator Cæsaris. & hoc solum quæritur, an malè interpretatus sit.

§. 1. Alio condemnato, alius appellare potest, si eius interlit: velut in emptore & venditore: nam si alteruter victus non appellauerit, alter appellare potest. Sed & si venditor victus appellauerit,

Ο λίβελλος τῷ ἐκκλητῷ, ὁφείλει ἔχειν τὸ ὄνομα τῶς ἐκκαλεσάμενου, ἔ τῶς δικαστοῦ, καὶ οὗ ἐκκαλείται, ἔ ἐκ ποίας δόποφάσεως.

β'. Ἀρκεῖ δὲ τὸ ἐν τοῖς πεπραγμένοις εἰπεῖν, ἐκκαλοῦμαι.

γ'. Οὐδὲν δὲ βλάπτει τὸ μὴ εἰπεῖν τὸ ὄνομα τῶς ἀντιδίκου. εἰ δὲ πολλῶν πῶς αὐτῶν εἰπόντων δίκην, ἑνὸς μνημονεύσῃ ὁ ἐκκαλεσάμενος, καὶ πάντων ἐκκαλεῖσθαι δοκεῖ. εἰ δὲ τοῦ ἀντιδίκου ἐκ πολλῶν ἡγηθέντων ἑνὸς τὰ ὀνόματα τῇ ἐκκλητῷ ἐγγραφῇ, αὐτοὶ μόνοι, οὐ μὲν καὶ οἱ ἄλλοι δοκοῦσιν ἐκκαλεῖσθαι. εἰ δὲ πρὸς αἰτίαν ἐμφωνήσῃ δι' αὐτὴν ἐκκαλείται, δυνάται ἔ ἐφ' ἐτέρᾳ αἰτίᾳ πῶς ἐκκλητὸν ἐγυμνάζειν.

δ'. Κατὰ τῆς ψήφου τῶς ἐκβεβαστοῦ ἐκ ἑξέστιν ἐκκαλεῖσθαι, εἰ μὴ ἄρα πρὸς ἐρμηνεύσει πῶς ψήφον, εἰ πὶ δίκαιον εἶχε τῶς ἐρμηνεύσειν. οἷον δόχων, ἢ φροντισῆς τῶς βασιλείας καὶ οὐδὲν ἔτρω ἐν τῇ ἐκκλητῷ σκοπεῖται, εἰ μὴ πρὸς ἐρμηνεύσειν.

Εἴτ' εἰς δικαστὰς, ἔτρω ἐκκαλεῖσθαι δυνάται, ἐὰν αὐτῶς διαφέρῃ ὡς ἐπ' ἀπορροῦ καὶ πρῶτον ὁ πότρωος καὶ αὐτῶν δικαστὰς εἰ μὴ ἐκκαλέσῃ, δυνάται ὁ ἄλλος ἐκκαλεῖσθαι. εἰ καὶ ἐκκαλέσῃ, μὴ ὁ πρῶτος δικαστὰς,

ὑποπίος. δέ ὅτι, δυνάται ὁ ἀγορα-
σης διεκδικεῖν πλὴν ὑποδραστῶν, ὡς-
ανεί αὐτὸς ἐξεκαλέσατο. τὰ αὐτὰ καὶ
πρὸς δανειστὰς καὶ ἡμετέρου δικαστα-
μῶν πρὸς ἄλλον ὅτι πρὸς ἐνέχυρον,
εἴγε παρὲν τῇ δίκῃ ὁ δανειστής, ἐπεὶ
ἀπὸν οὐχ ὑφίσταται πρὸς κρίμα.

Καὶ φροντιστὸς δικασταμῶν, καὶ
μὴ ἐγκαλεσταμῶν, δυνάται ὁ κύ-
ριος τῆς δίκης ἐγκαλεῖσθαι. καὶ
διὰ φροντιστὸς ὁ φροντιστὴς ἐγκαλεῖ-
σθαι δυνάται. κύριος γὰρ ὅτι τῆς
δίκης μὴ πρὸς κρίμα.

ἑ. Δυνάται καὶ ὁ κληρονόμος, τῷ
συγκληρονόμῳ καταδικαζέμενθ',
εἰ καὶ μὴ ὑφίσταται πρὸς κρίμα ἐκ
τῆς πρὸς αὐτὸν, ἐγκαλεῖσθαι. καὶ ὁ
ἐπίκλητος, τῷ ἐπίκλητῳ καταδικα-
ζομένου. καὶ ὁ ἐπίκλητος τῷ πρὸς αὐτόν,
καὶ ὁ πρὸς αὐτόν, καὶ ὁ ἀγοραστής ἐφί-
συχάζοις τῇ ψήφῳ.

Καὶ τῷ κληρονόμῳ ἡγηθέντ',
καὶ τῷ διαθήκῃ μέμψιν, δυνά-
ται. ὁ λησάτης, καὶ ὁ πηλὸς
τῷ ἐλθόντι, ἐγκαλεῖσθαι. εἰ δὲ
καὶ αὐτὸς ἐξεκαλέσατο, δυνάται
πλὴν ἐκκλητον ἐγκυμνάζειν. καὶ αὐτὸς
ὅτι, καὶ ὅτι πρὸς πρὸς αὐτὸν,
διαλύσθαι, ἐγκαλεσταμῶν; ἢ μὴ
ἐγκαλεσταμῶν.

ς. Καὶ χρεὶς ἐν πολλῇ τῷ ὑ-
μωρηθῆναι καταδικαζέμεντος, ἐξε-
στὶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐγκαλεῖσθαι καὶ
τοῖς μὴ οὖσι συγγενέσι, καὶ οἷς
οὐ διαφέρει. καὶ ὁ καταδικαζέμεντος

suspectus autem sit, emptor
causam defendere potest, ac si
ipse appellasset. Idemque est
& in persona creditoris, &
debitoris, qui ab alio victus
est in causa pignoris, si qui-
dem creditor iudicio inter-
fuit. quoniam absens præiu-
diciū non patitur.

Si procurator victus sit, & s. 1.
non appellauerit, dominus
litis appellare potest. Procu-
rator etiam per procurato-
rem appellare potest: nam li-
te contestata dominus litis
efficitur.

V. Si coheres victus sit, he- L. 5.
res etiam, licet ex eo præiudi-
cium non patiat, appellare
potest. & fideiussor, si is pro
quo interuenit, condemna-
tus sit. & venditoris fideiuf-
sor, licet emptor & venditor
sententiæ adquiescant.

Si heres victus fuerit ab s. 11.
eo, qui de inofficioso testa-
mento agebat, legatarij, &
qui libertate honorati sunt,
appellare possunt. quin etiam
si heres appellauerit, ipsi cau-
sam appellationis exercere
possunt. Idem dicendum est;
etsi in fraudem ipsorum, he-
res transfegerit, siue appella-
uerit, siue non.

VI. Pro eo qui ad suppli- L. 6.
cium ducitur etiam citra
mandatum nomine eius pro-
uocare permittitur etiam eis
qui necessarij eius non sunt;
& eis quorum nihil interest:
licet qui damnatus est appel-

lationem admitti nolit, sed A
supplicio adfici.

- L. 7. VII. Si quis propter violentiam iudicis non ipsi libellos appellatorios dederit, sed publicè proposuerit, rectè causam appellationis agit.

- L. 8. VIII. Is qui prouocauit, si conuicietur ei qui sententiam dixit, verberatur.

- L. 9. IX. Neque pupillus, neque B
ciuitas aduersus libertatem restituitur: sed victi prouocent.

- L. 10. X. Si plures ex eadem causa separatim condemnati fuerint, pluribus eis appellationibus opus est.

- §. 1. Si quis cum vna actione conueniretur, quæ plures species seu capita in se haberet, in plures summas condemnatus sit, quarum singulæ quidem notionem principis non faciunt, coniunctæ autem faciunt, rectè ad principem appellatur. Si verò rationes aduersus plures proferrantur, & condemnati sint, sufficit eis vna appellatio.

- §. 2. Si plures in vnam summam condemnati sint, non in solidum vnusquisque tenetur, sed pro virili portione conuenitur.

- §. 3. In communi causa tunc eius qui prouocauit victoria, ei qui non appellauit proficit, cum eadem defensiones vtrique competebant: non etiam cum diuersæ: vt. in

οὐ βούληται προσδεχθῆναι πλὴν ἐκκλητον, ἀλλὰ τιμωρηθῆναι.

Ζ'. Εὰν τις διὰ τὸ βίαιον ἢ δικαστὸς μὴ αὐτὸς ἐπιδῶσις ἢ ἐκκλητον, ἀλλὰ δημοσίᾳ προσθήσῃ, καλῶς πλὴν ἐκκλητον ἐκγυμνάζεται.

Η'. Ο ἐκκαλεσάμενος εἰὰν ὑβρίσῃ τὸν ψηφισάμενον, τύπηται.

Θ'. Οὔτε ἀνὴρ, οὔτε πόλις ἀποκαθίσταται καὶ ἐλευθερίας. ἀλλ' ἡτῶμενοι, ἐκκαλεῖσθωσαν.

Ι'. Εὖ πολλοὶ ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας διηρημένως καταδικαδῶσι, πολλῶν ἐκκλητῶν χρῆζοισιν.

Εὖ τις ἐκ μιᾶς ἀγωγῆς ἐνάχθεις ἐχούσης πολλὰ κεφάλαια, εἰς πολλὰς καταδικαδῆ ποσότητας, ὧν ἐκάστη μὲν ἐκ ἐπιδέχεται πλὴν τῆ βασιλέως ἀκρόασιν, σωμαθόμεναι δὲ ἐπιδέχονται, καλῶς ἐκκαλεῖται πρὸς βασιλέα. εἰ δὲ λογισμοὶ καὶ πολλῶν ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας πρηνεχθῶσι, καὶ καταδικαδῶσιν, δεῖ αὐτοῖς μία ἐκκλητῆ.

Πολλῶν καταδικαζομένων μίαν ποσότητα, οὐ τὸ πᾶν ἕκαστος, ἀλλὰ τὸ ἀναλογικῶς μεθεδίδεται.

Επὶ κοινῆς δίκης, τότε ὁ μὴ ἐκκαλεσάμενος ὠφελεῖται διὰ τὸ ἐκκαλεσάμενον καὶ νικησάντος, ὅταν αἱ αὐτῆς δικαιολογίαι ἐκαστέον ἤρμοζον. οὐ μὲν ὅταν διάφοροι. ὡς ἐπὶ

δύο διδασκάλων ἐναχθέντων· τὸ μὲν, ἀπὸ τοῦ μὴ χεῖλαι· τὸ δὲ, ἀπὸ τοῦ χεῖλαι. οὐδέτερος γὰρ αὐτῶν διὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ βοηθεῖται.

ια'. Ἐὰν ὁ ἐκκαλεσάμενος ἀνὰ τὴν τῆς δικαστοῦ καταβάληται τὰ τῆς ψήφου, νικῶν τὴν ἐκκλησίαν, ἀναλαμβάνει τὰ δοθέντα.

ιβ'. Ἐὰν ὅτις τῶν παλαιῶν ἐρατῶν ψήφισται, τῆς φωνῆς ἀκολουθήσας τῶν δήμου, οὐδὲ ἐκκλησίαν χρεῖα, διὰ τὸ πᾶσι φανερὸν ὄναι.

ιγ'. Οὐ βλάπτει τὸ μὴ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν, δι' ἧς πρὸς ἐκκαλεῖται. καὶ διὰ μίαν αἰτίαν καλῶς πρὸς ἐκκαλεῖται.

ιδ'. Ἐὰν ζητήσεως οὐσὶς πρὸς διαθήκης, ὁ κληρονόμος συμπάσῃ, δώδεται ὅτις ληγάται, καὶ ὅτις ὑμνηθέντες ἐλθούσας, ἐκκαλεῖται, καὶ τὴν πρὸς τὸν δίκην ἀγωνίζεσθαι. ἔὰν ὁ κληρονόμος κληθεῖς μὴ ὑπακούσας κατὰ δίκην, κατ' αὐτὸν μόνον ἢ ψήφος ἔρρωται· τὰ δὲ ληγάτα, καὶ αἱ ἐλθούσας, οὐ βλάπτονται. ἀλλ' ὅτις τούτων ὡς ἔστιν ἐναγῶν τῶν νικῶν.

ιε'. Τότε ὅτις δόδοι κατὰ δίκην ὁ κληρονόμος δώδεται ἐκκαλεῖται, ὅτε μήτε ὁ δεσπότης, μήτε ἄλλος ὄνομα πρὸς δεσπότην ἐκκαλεῖται.

ισ'. ὅτε δημοσίως συμφέρει πα-

A duobus tutoribus qui conueniuntur procedit: vno quidem quod non gesserit, alio verò eorum nomine quæ gesserit: alteri enim propter alterum non subuenitur.

XI. Si is qui prouocauit, L. III. ex necessitate iudicis ea soluerit, quæ dare damnatus erat, in causa appellationis victor ea quæ soluit recipiet.

XII. Si magistratus contra L. II. iuris ordinem duumvirum creauerit, voces tantum popularium secutus, appellatio necessaria non est; propter apertam iniquitatem.

XIII. Appellanti nihil obest, L. I. quod causam non dixerit; propter quam appellauit. Rectè quis vel vnam ob causam appellat.

XIV. Si aduersus testamen- L. I. tum mota controuersia, heres colludat, legatarij, & qui libertate honorati sunt appellare possunt. sed & principalem causam agere. Si heres vocatus & non respondens condemnatus sit, aduersus eum solum sententia valet: nihil autem noet neque legatariis, neque libertatibus: sed hi qui eis honorati sunt aduersus eum qui vicit, agunt.

XV. Serui damnati tunc L. I. appellare possunt, cum neque dominus, neque alius nomine eius appellauerit.

XVI. Cum damnatos sta- L. I.

tim puniri publicè interest, appellationem eorum recipere non oportet: vt sunt insignes latrones, vel seditionum concitatores, vel duces factionum.

L. 17. XVII. Si separatim de forte, & separatim de vsuris sententia lata sit, duplex appellatio necessaria est.

§. 1. Si tutor datus appellauerit, interim curator datur. si verò pupillo hereditas adeunda sit, tutor datur, quia curator auctoritatem ad hanc rem accommodare non potest.

L. 18. XVIII. Dominus qui pro seruo suo appellationem interposuit, etiam per procuratorem siue mandatarium appellationem exercet.

L. 19. XIX. Si manifestè contra iuris rationem sententia data sit, non valet, & sine appellatione causa denuò agitur, licet victus qui appellauit præscriptione summotus sit.

L. 21. XX. Si quis omisso iudice competente principem appellauerit, ad competentem remittitur: vnde condemnatus à iudice dato, si Imperatorem appellauerit, remittitur ad præsidem qui iudicem dedit.

§. 1. Si ex duobus magistratibus municipalibus creatis vnus appellauerit, alter eius locum replet. si ambo appellauerint, alius interim creatur:

A εραχῆμα ἡμωρηθῆναι τὸν κατὰ δικασθέντας, οὐ δὲ πρὸς δέχεται τὴν ἐκκλητον αὐτῶν. ὡς δὲ τῶν ἐπισημοῖς λησας, ἢ δὲ ἐρεθισας τὰ σασιων, ἢ δὲ τῶν ἐξάρχουσιν τῶν φατειῶν. ιζ'. Εὰν ἰδίᾳ πρὸς τὴν ἰαφαιῶν, ἢ ἰδίᾳ πρὸς τὴν πόκων, ἢ ψήφῳ διορίσῃ, δύο ἐκκλητῶν βῶσι χρεῖα.

Εὰν ὁ δοθεὶς ἐπιτροπος ἐκκαλέσῃται, κουράτωρ ἐν τῷ μεταξὺ δίδεται. εἰ δὲ χρεῖα βῶσι κληρονομίᾳ τῶν ἀνθρώπων ὑποσχεθῆναι, ἐπὶ εὐδυνάται αὐθεντεῖν ὁ κουράτωρ, ἐπιτροπος δίδεται.

ιη'. Ἐκκαλεσάμενος ὁ διαπότης ὑπὲρ τῆς δούλου, ἢ διὰ φρονήσου, ἢ τοῖς ἐντολέως ἐκχυμνάζῃ τὴν ἐκκλητον.

ιβ'. Εὰν πρὸς φωνῆς ἐκπεφωνημένη ψήφος παρὰ νομὸς βῶσιν, ἐκ ἰσχύει ἢ αὐθιγὲν γὰρ χρεῖς ἐκκλητου λέγεται ἢ δίκη, καὶ ὁ κατὰ δικασθεὶς ἐκκαλεσάμενος ἐξεβλήθη διὰ παραγραφῆς.

κ'. Εὰν τις ἐάσας τὸν πρὸς φορον ἐκκαλέσῃται πρὸς βασιλέα, παραπέμπεται τῷ πρὸς φόρον. ὅταν ὁ δικασάμενος πρὸς δεδωκένῳ κριτῇ, εἰ πρὸς βασιλέα ἐκκαλέσῃται, παραπέμπεται τῷ ἔχοντι τὴν δεδωκότι τῶν δικασθῆναι.

Εὰν ἀπὸ δύο στρατηγῶν δοθέντων ὁ εἰς ἐκκαλέσῃται, ὁ ἄλλος πληροῖ τὴν πόπιν αὐτῶν. εἰ οἱ δύο ἐκκαλέσονται, ἄλλος ἐν τῷ μεταξὺ δίδεται.

καὶ ὁ ἀδίκως ἐκκαλεσάμενος, ὁπο-
τερὰ βούλει πλὴν συμβᾶσαν ζημίαν
τῇ πόλει. εἰ δὲ δίκαια ὁποφάσῃ ἡ
ἐκκλησιᾶ, ἐκεῖνος δίδωσι πλὴν ζη-
μίαν, ὃν (C) δίκασαι δοκιμάσοις·
καὶ εἰς τόπον τῆς ἀρχαίου ἀλλος
δίδωται, ἕως αὖ ἐκκλητος αὐτῷ δο-
κιμασθῇ.

Οὐκ ἐν χερσὶ οἱ καρποὶ τῶ ἀρχοῦ
μὴ πλὴν ἐκκλητον μεσεγγυῶνται, ἀλλ'
ὅτε αἰήβοι δικασάμενοι διασύρον-
ται ὡρὰ τῇ ἀντιδικῶν αὐτῶν.

κα'. Ο δίκαστῆς ἀναπέμψας βα-
σιλεῖ διάγωνσιν ὑποδέσεως, δυνά-
ται πεινᾶν αὐτὸν.

κβ'. Ἐὰν καὶ συναίνεσιν τῇ με-
ρῶν χωρὶς αἰρετῇ ὡρὰ δέχον-
τος δικαστῆς δοθῇ, ὁ ὡρ. αὐτῷ δι-
κασάμεν (C) ἐκκαλεῖσθαι δύναται.

Οὐ χρεῖα ἐκκλητοῦ καὶ τῆς δο-
ξάντῃ δικαστοῦ ὡρὰ τῆς καπολι-
κοδμῆ ὄντος δέχοντος ἐπὶ ἰδιωπ-
κῇ ὑποδείσῃ αἰσχυρῷ γὰρ ὅστιν.

Ἐὰν ὁ πατὴρ ἡπληθῇ ἐπὶ τοῖς
περὶ ἀπορροισμοῖς αὐτοῦ διὰ τῆς
ὑπεξοιστοῦ πωδός, οὐ δύναται ὁ
υἱὸς ἐκκαλεῖσθαι, εἰ μὴ ὀνόματι τῆς
πατρὸς.

Μετὰ πρεμπίορι (C), ἐκ ἐξέστιν
ἐκκαλεῖσθαι τῷ μαδόντι, ὅπ' νομί-
μως περὶ πῆν.

κγ'. Ἐπίτροπος ἢ κουράτωρ, ἢ
ἀποτελοῦ πράγματος διοικητής, ἐὰν

Basil. Tom. I.

A & qui non iuste appellauerit
damnum facit quod ciuitas
passa est. si verò iusta pronun-
tiatur appellatio, iudices æ-
stimabunt, quis damnum
præstare debeat. In locum au-
tem ædilis alius adsumitur,
quoadusque appellatio ipsius
examinatur.

B Non facile post appellatio-
nem fructus agri sequestran-
tur, sed cum pupilli victi ab
aduersariis suis vexantur.

XXI. Iudex qui causæ co-
gnitionem ad principem re-
misit, eam ipse dirimere po-
test.

XXII. Si ex consensu par-
tium citra compromissum à
præsidente prouinciæ iudex da-
tus sit, condemnatus prouo-
care potest.

C Appellatio necessaria non
est aduersus iudicem datum
in lite priuatorum à procu-
ratore Cæsaris, qui partibus
præsidis non fungitur: nec
enim sententia tenet.

D Si aduersus patrem pro-
nuntiatum sit de bonis, quæ
ipsi per filium quem habet in
potestate poterant adquiri,
non nisi patris nomine filius
prouocare potest.

E Post edictum perempto-
rium prouocare non licet ei
qui cognouit, solemnī ordine
edictorum peracto id propo-
situm fuisse.

XXIII. Tutor, vel curator,
vel negotiorum gestor si ap-

Pp

pellauerit, & diu litem traxerit, etiam medij temporis usuras soluit.

§. 1. Si curator pro iuvene iudicio expertus prouocauerit, & iuuenis ad legitimam ætatem peruenerit, ipse appellationem exequitur.

L. 15. XXIV. Iudices, siue præfides prouinciarum non debent prohibere appellationes, aut appellantes contumelia adficere: nam si quid eiusmodi factum sit, principem adire possunt.

L. 16. XXV. §. Ad Imperatorem causam remissam partibus consentientibus, præses competens audire potest.

L. 17. XXVI. Si tutor vel curator in lite iuuenis appellauerit, heres eius antequam reddat rationes, appellationem persequi debet: post redditas autem rationes nec ipse tutor, nec curator id facere coguntur.

L. 18. XXVII. Seruus appellationem nomine domini interponere non potest.

§. 1. Si reus iussus à iudice instrumenta exhibere, per contumaciam ea non exhibuerit, & condemnatus sit, quantipetitor sua interesse iurauerit, etiam post iusiurandum appellationem interponere potest.

§. 2. Si post interpositam à tutore appellationem pupillus adoleuerit, & ipse adultus idoneus existens appellationem

A ἐκκαλέσασθαι παρελκύνῃ πλὴν δίκην, καὶ τῶ μέσῳ καιροῦ δίδωσι τοκοῖς.

Εὰν κουράτωρ ὑπὲρ τῆς νέου δικασάμενος ἐκκαλέσῃται, καὶ ὁ νέος τέλος γῆνηται, αὐτὸς ὁ νέος ἐκχυμνάζῃ πλὴν ἐκκλητον.

κδ'. Οὐ δεῖ δὲ δικάσας ἢ κωλύειν ἢ ὑβρίζειν δὲ ἐκκαλουμένους· εἰ γὰρ πῶς οὐδὲν γῆνηται, πῶς ἐργάζονται τῷ βασιλεῖ.

κε'. Τῆς ἀναπεμφθείσης πρὸς βασιλέα ὑποδέσεως συναινούτων τῶν μερῶν, ὁ πρεσβυτέρος δέχων ἀκροᾶσθαι δύνάται.

κς'. Εὰν ὁ πῶτος ἢ κουράτωρ ἐν δίκῃ τῆς νέου ἐκκαλέσῃται, ὁ κληρονόμος αὐτῷ μήπω δὲ λογισμοῖς ἀποδεδωκώς, ὁφείλει πλὴν ἐκκλητον ἐκχυμνάζειν. μὴ δὲ τὸ ἀποδοῦναι δὲ λόγους, οὐτε αὐτοὶ οἱ κηδεμόνες ἀναγκάζονται τὸ ποιεῖν.

κζ'. Οὐ δύναται δοῦλος ὑπὲρ τῆς δεσπότου ἐκκαλεῖσθαι.

D Εὰν ὁ ἐναγόμενος διαλαλήσαντος τῆς δικαιώματος περὶ αὐτῆς, καὶ περὶ τῆς μὴ περὶ κομίσῃ, καὶ ὅρκῳ τῷ ἐναγόντος εἰς τὸ διαφέρειν κατὰ δίκην, δύναται καὶ μὴ ὅρκον ἐκκαλεῖσθαι.

Εὰν ἐκκαλέσασθαι τῆς ὁπιοῦ ἡγήσῃ ὁ παῖς, καὶ αὐτὸς μὴ ὁ ἡγήσας ἰκανὸς ὢν βούληται τῇ

ἐκκλήτω ἐπεξελεῖν, ὁ δὲ ἀντίδικος αὐτῷ μᾶλλον ὧν ἡνὸς μὲν ἐπὶ τῶν ἀξιοῖ γυμνάσαι τὴν ἐκκλησίαν, ὁ νέος ἀκούεται. καὶ αὐτὸς δὲ πρὸς κου-
ρατῶρον.

κη'. Κατὰ ψήφου βασιλέως, ἢ συκλήτου, οὐ δίδεται ἐκκλησιος. οὐ-
τε ὁ πρὸς ψήφου καταθέμενος μὴ ἐκκαλεῖσθαι, δύνάται ἐκκαλεῖσθαι. B
καὶ βασιλεὺς δύνάται ἐπιδουῶναι δι-
κασὴν, ἐφ' ᾧ μὴ ἐκκαλεῖσθαι. τὸν
δὲ ποιεῖν ἄλλος οὐ δύναται.

κθ'. Κατὰ τὴν δοθέντος διατιθε-
σθαι τὸ δοκιμάσαι τὸν ἐψηφισ-
τα, καλῶς ἐκκαλούμεθα, εἰ καὶ τὰ μά-
λιστα χρεῖς ἐκκλήτου ὁ δεδωκὼς C
αὐτὸν διορθοῦται πρὸς ψήφον αὐτῷ.
λ'. Ο δεδωκὼς ὧν δικαστὴν, καὶ ὁ διά-
δοχος αὐτῷ, τῆς ἐκκλήτου αὐτῷ ἀ-
κροᾶται.

λα'. Εἰ δὲ καὶ ψηφίσεται ὁ λε-
γάτος, ὁ ἀνθύπατος δὲ πρὸς ἐκκλησίαν
αὐτῷ σκοπεῖ.

λβ'. Εἰ δὲ ὀνομαστὴ κελεύσῃ βα-
σιλεὺς δέχοντι τὸν δεδωκέναι δικαστὴν,
ἢ ἐκκλησιος αὐτῷ πρὸς δέχοντι ἀρμό-
ζει τὸν δεδωκέναι αὐτόν.

λγ'. Εὰν ψηφίσεται δέχων πε-
ριοριζομένην ἡν, καὶ ἀναγκάζῃ πρὸς
αὐτῷ βασιλεῖ ὀφείλοντος ἡμω-
ρηθῆναι καὶ ἐν τῷ ψηφίζεσθαι
ὧν δέχοντα, καὶ ἐν τῷ ἀντιγρά-
φειν ὧν βασιλέα, καλῶς ἐκκα-
λεῖται.

Basil. Tom. I.

nem persequi velit, aduersa-
rius autem ipsius postulet, ut
tutor datus appellationem
exequatur, adultus auditur.
Idem & in curatoribus ob-
seruandum est.

XXVIII. Ab imperiali sen-
tentia, aut à senatu appellare
non conceditur. Is qui ante
sententiam professus fuerit se
non prouocaturum, prouo-
care non potest. Imperator
ita etiam iudicem dare po-
test, ut ab eo prouocari non
possit. alius autem ita iudi-
cem dare non potest.

XXIX. Aduersus arbitrum L. i.
qui ad probandos fideiussores
datur, iure appellamus. quam-
uis & sine appellatione, qui
eum dedit, sententiam eius
corrigit.

XXX. A iudice dato ap-
pellatur qui dedit, vel succes-
sor eius. L. i. qu. à qu. ap.

XXXI. De appellatione à
sententia legati proconsul
cognoscit. L. i.

XXXII. Si princeps nomi-
natim iusserit, certum à ma-
gistratu iudicem dari, ipse
tamen magistratus, qui iu-
dicem dedit, appellabitur. L. i.

XXXIII. Si quem in insu-
lani deportandum præses
prouinciæ censuerit, deque
eo qui puniri debeat principi
retulerit: & cum præses sen-
tentiam profert, & cum prin-
ceps rescribit, rectè appella-
tur. L. i. D. qu. ap. sit.

P p ij

§. 1. Tutor testamento datus, A vel quo alio modo frustra appellat: sed intra tempus præstitutum excusationem proponit: & cum fuerit repulsa, appellat. Qui tamen ad aliquem honorem, vel munus vocatur, nisi prouocauerit, excusationem quam habet proponere non potest.

§. 4. Decem dies appellationis à recitatione sententiæ numerantur: licet sententia sub conditione fuerit dicta: quamuis sententiæ sub conditione dicendæ non sint.

§. 5. Quod de decem diebus dictum est, obseruatur etiam cum sententia quidem non profertur, sed appellatio necessaria est.

§. 6. Decem dies appellationis utiles sunt, siue continui, ut quis possit in publico magistratum adire, & dare ei libellos appellatorios: non enim quærimus an ad domum eius venire potuerit, vel ad fundum: nam omninò si in publico sui copiam faciat, adeundi facultas est.

§. 7. Si verò ipsius quidem à quo appellauit adeundi facultatem non habuit, eius autem quem appellauit habeat copiam, & eum non adierit, præscriptione summouetur.

L. 3. XXXIV. Si litigator exemplum relationis à magistratu ad principem missæ acceperit, & acquiescens non appellauerit, ipsi tanquam veræ

Ο κτ' διαθήκης, ἢ ἄλλως πως διδόμενος ἐπὶ τῷ ὄντι, καλεῖται. ἀλλ' εἴσω τῷ ὡριζομένου χρόνου προπύθῃσι πλὴν παραίτησιν. Ἐὶ ὅτε μὴ δὴχθῇ, ἐκκαλεῖται. ὁ μὲντοι πρὸς τιμὴν, ἢ λειτουργίαν κληθεὶς, εἰ μὴ ἐκκαλέσῃται, οὐ δύναται προπύθῃσι καὶ ἔχει παραίτησιν.

Απὸ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ψήφου αἱ δέκα ἡμέραι τῆς ἐκκλήτου ἀριθμοῦνται· εἰ καὶ ὑπὸ αἵρεσιν ἐψηφίσθῃ· εἰ καὶ τὰ μάλιστα οὐ δεῖ τὰς ψήφους αἰρεσθῆναι (εἶ).

Τὸ τῷ δέκα ἡμερῶν, παραφυλάσσεται καὶ ἐνταῦθα ψήφος μὲν ἐκ ἐκφωνεῖται, χρεῖα δὲ ὅστις ἐκκλήτου.

Αἱ ἡμέραι τῆς ἐκκλήτου οὐ πλείονησιν ὅσαι συνάπται εἰσιν, ἵνα πρὸς διωκτῇ δημοσίᾳ προσελθεῖν τῷ δέχοντι, Ἐπὶ δὲ διωκτῇ αὐτῷ πλὴν ἐκκλητον οὐ γὰρ ζητῶμεν εἰ ἡδυνάτω προσελθεῖν αὐτῷ ἐν οἴκῳ, ἢ ἐν ἀγρῷ· ὅπως γὰρ εἰ μὴ δημοσιόβη, βίχερες ὅστις πρὸς ἐλθεῖν αὐτῷ.

Εἰ δὲ τῷ μὲν ψηφισαμένῳ μὴ γὰρ βίχερας, δυνάτω προσελθεῖν τῷ μὴ ὄντι σκοπεῖν τὴν ἐκκλητον, καὶ μὴ προσελθῇ, ἐκβάλλεται ὡς ἀγραφήλδ'. Εἰ μὴ ὁ δικαζόμενος ἐκλάβῃ τὸ ἴσον τῆς ὡρᾶς τῆς δέχοντος χρόνου πρὸς τὴν βασιλείαν ἀναφοράς, καὶ ἐφησυχάσας μὴ ἐκκαλέσῃται, δοκεῖ συναινεῖν αὐτῇ.

ὡς ἀληθινούση· καὶ οὐ δύναται ἐκκαλεῖσθαι μὴ τὸ ἀντιγράψαι βασιλέα.

λβ'. Μόνος ἐκκαλεῖται ὧς ἑνὶ διαφέρει, καὶ ὁ ἔχων ἐν πολλῷ, καὶ ὁ παρὰ τῶν ἀλλοτρίων διοίκησιν παρὰ τῶν, ἐὰν ἀδίκως ἐκείνο ἡγήσεται τὸ παρὰ τὸν κύριον. Καὶ μήτηρ ὑπὲρ υἱοῦ ἐὰν δαλῇ παρὰ τὸν πτωχὸν δίκην, οὐ δοκεῖ ἀντιφωρεῖν. εἰ δὲ τὰ μάλιστα πτωχὸν δαλῇ διεδικεῖν ἐκ ἡδυνάτου.

λγ'. Καὶ παρὰ ψήφου δύνατον ἐκκαλεῖσθαι, ἐὰν ἐν χρηματικῇ δίκῃ διαλαλήσῃ γινώσκει ζητήσιν ἐμβάσανον· ἢ ἐν ἐκκλησιαστικῇ τῆς δοκιμάσῃ παρὰ νόμους.

λδ'. Οὐκ ἐκκαλεῖται ὡς ὑποπτός κατὰ τὸν νόμον, ὁ ἡγήσας, εἴσω δέκα ἡμερῶν ἐκκαλεῖται.

λε'. Οὐκ ἀλόγως πρὸς ὑπερβύεται πτωχὸν δίκην, λέγων ὅτι πτωχὸν πτωχὸν βασιλεῖ δέσπον, καὶ ἀντιγράψαι πτωχὸν ἀντιγράφει. ἐὰν οὖν ὁ τοιοῦτος κατὰ δικαστὴν, ἐκ ἐκκαλεῖται.

λς'. Καὶ μὴ δεχθῇ ἡ ἐκκλησία, γινώσκειται τὸ ἐφεπικόν τῆς ἐκκαλεσάμενης παρὰ τὸν εἴσω τῆς ὡρισμένου χρόνου βασιλεῖ, ἢ πτωχὸν ἐκκλησίᾳ ὀφείλοντι σκοπῆσαι. εἰ δὲ ἄλλω ἐλάττω ἀντ' ἄλλου παρὰ τὸν βασιλέα, βλάπτεται. εἰ μὴ ἀρὰ βασιλεῖ παρὰ τὸν βασιλέα, ἄλλω παρὰ τὸν βασιλέα ὀφείλων οὕτως γὰρ ὅτι ὡς πτωχὸν παρὰ τὸν βασιλέα.

Basil. Tom. I.

A consensisse videtur, & postquam princeps rescriptit, appellare non potest.

XXXV. Ei tantum appellare licet, cuius interest, & cui mandatum est, & qui negotium alienum gerit; si mox illud dominus ratum habeat. Si mater pro filio litem preparare voluerit, intercedere non videtur: licet ab initio defendere non poterat.

XXXVI. Etiam ante sententiam appellari potest, si questionem in civili negotio habendam iudex interlocutus sit: vel in criminali si contra leges hoc faciat.

XXXVII. Qui de suspecto tutore egit, victusque est, intra decem dies appellare potest. XXXVIII. Non iure quis causam agere differt, quod dicit se libellum principi dedisse, & rescriptum expectare: si igitur ille condemnatus sit, appellatio eius non recipitur.

XXXIX. Licet appellatio recepta non sit, iudicium appellationis peragitur, si intra constituta appellatoria tempora appellator principem adierit, aut eum qui de appellatione cognoscere debet. Si vero alium minorem pro alio adierit, hoc ei oberit: nisi principem adierit qui alium adire debebat: nam pro eo habetur, atque si compe-

Pp ii)

tēns iudex aditus esset . si ve-
rò appellatio recepta sit , sed
quid aliud impedimento fue-
rit ; adeat principem , aut iu-
dicem appellationis .

L. 6. XL. Etiam si contra fiscum
appellatum sit , & appellatio
recepta non sit , omnia in eo-
dem statu sunt , nec quic-
quam nouatur . & is qui ap-
pellationem non receperit ,
confestim per relationem ma-
nifestet causam , pro qua non
recepit appellationem , ex-
emplum relationis litigatori
edens .

L. 7. XLI. Si res dilationem non
recipiat , appellationem ad-
mittere non oportet . ut puta ;
ne testamentum aperiatur ,
aut ne annona militaris ero-
getur , aut frumentum in hoc
coëmatur , néve scriptus heres
in possessionem mittatur : aut
quo minus fiat quod genera-
li edicto decernitur : aut ne
pignus distrahatur .

L. vn. D. de libell. dimiss. XLII. Qui appellationem
recepit , literas det ei qui ap-
pellauit ad eum qui appella-
tur , quæ significant , quis ap-
pellauerit , & aduersus quem ,
& cum quo litigaturus sit ;
si verò qui appellauerit in-
stanter literas petierit intra
tempus ; id ipsum conteste-
tur . si verò literas non dederit ,
hoc illi non nocet .

L. vn. D. nih in nou. appell. XLIII. Siue appellatio re-
cepta sit , siue non , medio
tempore nihil nouatur , quo-
adusque examinetur appella-

Α ποροσελθών . εἰ δὲ ἔδεχθῇ μὴ ἑ-
κκλητος , ἄλλως δὲ πως ἐμποδισθῇ ,
ποροσέρχεται τῷ βασιλεῖ , ἢ τῷ δι-
καστῇ τῆς ἐκκλητίου .
μ' . Καὶ ἐν κτ' τῆς δημοσίου δοθῇ
ἐκκλητος , ἔμνη ποροσδεχθῇ , παν-
τα ἐπὶ γήματος ἀκαυνοτόμηται
μὲν . καὶ ὁ μὴ ποροσδεξάμενος αὐ-
τῷ , ἀδίκως δὲ ἀναφορᾶς διηκού-
τω , διὰ τὴν μὴ ποροσδεξάτο , δι-
δίδις τὸ ἴσον τῆς ἀναφορᾶς τῷ δικα-
ζομένῳ .

μα' . Εἰς τὰ μὴ ἐπιδεχόμενα
ὑπὲρ δεσιν , ἐκκλητον οὐ δεῖ δεχέσθαι .
οἷ ἵνα μὴ ἀνοιγῇ διαθήκη , ἢ ἵνα μὴ
δοθῇ ἢ στρατιωτικὴ δυνάμει , ἢ σίτος
ἐπὶ τούτῳ μὴ ἀγορευθῇ . ἢ ἵνα μὴ
εἰσαχθῇ εἰς νομίῳ ὁ γεγραμμένος
κληρονόμος . ἢ ἵνα μὴ γῆραι τὸ μ-
φιδέν , κτ' τὸ γυμνὸν δόγμα . ἢ ἵνα
μὴ πορευθῇ τὸ ἐνέχυρον .

μβ' . Ο δεξάμενος τῷ ἐκκλη-
τον , διδίδτω γραμματα τῷ ἐκκαλε-
σαμένῳ πρὸς τὸν ἐφέτιον , δηλοῦν-
τα , πῶς καὶ τίνος ἐξεκαλέσασθαι , καὶ
πρὸς ἵνα δικασάμενος . ἐὰν δὲ ὁ
ἐκκαλεσάμενος ἐνστατικῶς αἰτήσῃ
τὰ γραμματα , εἰσὼ τῆς χρόνου λα-
βεῖν , καὶ τῆς διαμυστήρηται . εἰ δὲ
μὴ παράσῃ , οὐ βλάπτεται .

μγ' . Εἴτε δεχθῇ ἢ ἐκκλητος , εἴτε
καὶ μὴ , οὐδὲν ἐν τῷ μεταξὺ καὶ
νίζεται , ἕως οὗ ἐξετασθῇ ἢ ἐκκλη-

πος, ἢ δοκιμασθῇ, εἰ ὀφείλει δε-
χθῆναι.

Ὅθεν ὁ Ἰζοεραθεὶς, οὐδὲ τῆς Ἰτα-
λίας, οὐδὲ τῆς ἐπιτοχίας ἧς Ἰζωε-
ρα καλύετο. οὐτε ὁ παροεραθεὶς
δοκιμασθῇ, ἢ ἄλλω ὑβρεῖν ὑφί-
σταται· ἐπ' ἀκέραιον γὰρ ἡ κατὰ στα-
σις μὲν ἐκκαλέσασθαι.

Εάν ἐκ πολλῶν ἀμεινότητων
κ' παδικαθεὶς πρὸς τῇ τιμῇ ἐκκα-
λέσθαι· εἰ μὲν τῇ τοῖς ἐχθροῖς βα-
ρυτέραν τιμωρίαν Ἰζεκαλέσασθαι,
ὑπερβύεται τῶς ἢ ἐπεξέλθους. εἰ
δὲ μὴ Ἰζεκαλέσασθαι τῇ τῇ βαρυ-
τέρᾳ τιμωρίᾳ, οὐχ ὑπερβύεται ἢ
κατ' αὐτὴν ἐπεξέλθους.

Εἰ ἀμφισβήτησις ὅτι ποτε
ἐκκαλέσθαι πρὸς, ἢ οὐ, καὶ ὁ δικαστὴς
ψηφισέται μὴ κεκρίσθαι, καὶ τῇ
ἀληθείᾳ ὡς κεκριμῆναι, ἀναβέβη-
ται, εἰ μὴ ὁ δικαστὴς ἐκκαλέσθαι.

Εἰ δὲ πρὸς συμψηφισμὸν ὁ δι-
καστὴς ἐπιδωθήσθαι, διορθοῦται ἢ ψη-
φισθῇ καὶ χωρὶς ἐκκαλήτου· τυχὼν
γὰρ εἶπεν, ἐφώνη μοι Πέτρος χρεώ-
σων ἀπὸ τῆςδε τῆς αἰτίας πενήκον-
τα νομίσματα, καὶ ἀπὸ τῆςδε εἰκο-
σιπέντε καὶ διὰ τῆς σιωπῆς αὐ-
τὸν δοῦναι τὰ ἑκατὸν νομίσματα.
εἰ δὲ καὶ ὁ δικαστὴς τῆς τοιαύτης ζη-
τήσεως βεβαιώσῃ πρὸς ψηφὸν τῶν
ἑκατὸν νομισμάτων· εἰ μὲν νομί-
σας τὰ πενήκοντα καὶ τὰ εἰκοσιπέντε
γίνεσθαι ἑκατὸν, ἢ αὐτὴ πλὴν ὅτι,
οὐ χρεὶα ὅτι ἐκκαλήτου· εἰ δὲ εἰ-
πῇ ἄλλας αἰτίας εἶναι ἑτέρας εἰκοσι-

tio, aut deliberetur an reci-
pienda sit.

Vnde relegatus neque Ita-
lia, neque prouincia à quā
relegatus est arcetur. neque
deportatus vincula patitur;
neque ullam aliam iniuriā
integer, enim status manet
eius qui prouocauit.

Si quis ex pluribus facinor-
ibus condemnatus, propter
quædam appellauit; si qui-
dem ob ea quæ grauiorem
animaduersionem desiderant
appellarit, interim differtur
executio. si verò à grauiore
coercitione non prouocauerit;
executio aduersus eum
non differtur.

XLV. Si dubitetur iudi-
catum sit, necne, & iudex
non esse iudicatum pronun-
tauerit, licet reuera fuerit
iudicatum, rescinditur, nisi
prouocatio subsēcuta sit.

Si verò iudex errauerit in
cálculo, & sententiā & citra
prouocationem corrigitur;
fortasse enim dixit: Consti-
tit mihi Petrum ex hac cau-
sa quinquaginta aureos de-
bere; item ex illa vigin-
ti quinque: & ideo ipsum
centum dare condemnō. Sed
et si huius quæstionis iudex
sententiā centum confir-
mauerit: si quidem ideo quòd
quinquaginta & viginti quin-
que fieri centum putauerit;
idem error est, nec appellare
necesse est, si verò dixerit alias
causas esse aliorum viginti

quinque, appellatio necessaria est.

- §. 2. Item cum contra constitutiones iudicatur, appellare necesse non est. contra constitutiones, autem iudicatur, cum quid contra ipsas fit, non contra personam litigatoris: nam si dixerit, neque filios, neque ætatem prodesse ad exculpationem, ius impugnat. si vero non constare de numero liberorum, aut de ætate, personam litigatoris oppugnat.

- §. 3. Item si velut ex edicto peremptorio, quod neque propositum est, nec in notitiam absentis pervenit condemnatio fiat, nullius momenti est sententia.

- §. 4. Siego & tu inuicem debitum sine usuris petamus, & iudex me priorem tibi condemnauit, iudicatum à me petere non potes priusquam de mea quoque petitione iudicetur. debui verò appellare.

- L. 2. XLV. Aduersus eum qui in rebus humanis non fuit, sententia dicta non valet, nec iudicis datio.

- L. 3. XLVI. Sententia impossibilis, irrita est. & si per rerum naturam pareri ei non possit, ab ea appellare necesse non est.

- L. 1. D. XLVII. Si pecuniaria causa sit, ex qua ignominia sequitur, appellatio etiam per

πέντε νομισμάτων, χρεία ὅτιν ἐκκλήτου.

Καὶ ὅτε ὡρὰ τὰς διατάξεις ψηφισθῇ, οὐ χρεία ἐκκλήτου. δοκεῖ δὲ ὡρὰ τὰς διατάξεις ψηφίζεσθαι, ὅταν αὐταῖς, οὐ μὲν τῷ προσώπῳ τῆς δικαζομένης, ἐνδυναπταί· εἰ μὲν γὰρ εἴπῃ μήτε παῖδας, μήτε ἡλικίαν συμβάλλεσθαι ὡς ὡρατήρησιν, τῷ νόμῳ μάχεται. εἰ δὲ μὴ συστῆναι τῷ θρήνῳ τῆς παίδων, ἢ τῇ ἡλικίᾳ, τῷ προσώπῳ μάχεται τῆς δικαζομένης, καὶ οὐ χρεία ἐκκλήτου.

Εἰ δὲ καὶ ὡς ἀπὸ ἀναερηκοῦ διατάγματος δικαστοῦ ψηφισθῇ, ὅπῃ οὐ προέτεθη, ἢ ἐκ ἐγνώσθη τῷ ἀπολιμπανομένῳ, ἀκυρὸς ὅτιν ἢ ψήφος.

Εὰν ἐγὼ καὶ σὺ ἀλλήλοις ὅπῃ ἀτόκῳ χρεῖαι ἀντενάχωμεν, καὶ γὰρ σοὺ παρότος κατὰ δικαδίῳ, ἐκ ἐκβιάζομαι, ἕως αὐτὸ καὶ τὰ παρὰ τῆς ἐμῆς ἐναγωγῆς σκοπηθῇ. ὦφελον δὲ ἐκκαλέσασθαι.

μέ'. Ἡ καὶ τῆς τελευτήσαντος ψήφος ἀκυρὸς ὅτι, καὶ ἡ τῆς δικαστοῦ δόσις.

μς'. Ἡ ἀδυνάτος ἀπόφασις, ἀκυρὸς ὅτιν. καὶ εἰ καὶ φύσιν οὐ δύναται πληροθιῶναι, οὐ χρεία κατ' αὐτῆς ἐκκαλεῖσθαι.

μζ'. Τὴν ὅπῃ χήμασιν ἐκκλητον, καὶ ὅς ἀπμοποιεῖ ἀγωγῆς ὅτι, διωα-

πὸν διὰ ἐντολέως ἀγωνίζεσθαι. οὐ^A
μὲν πλὴν κεφαλικὴν, ἢ πλὴν ἕως
ἔξοείας ἐπιφέρουσιν τιμωρίαν.
ἡγουκῶς γὰρ εἰὰ ἢ περὶ τοῦ τυποῦ δι-
κη διὰ ἐντολέως οὐ δυνάμειται κινεῖ-
σθαι, οὔτε ἢ ἐκκλητος αὐτῆς κινεῖται
διὰ ἐντολέως.

μη'. Εἰὰ ὁ ἐντολὴς τῆς ἀπόντος
ἐκκαλέσεται, εἰ καὶ τῶν λόγων πα-
ράσθεται τῆς ἰδίᾳς διοικήσεως, αὐ-
τὸς ὀφείλει εἰσελθεῖν πλὴν ἐκκλητον.
ὑπερπεμψέου δὲ αὐτῶν, δυνάμειται ὁ
κύριος τῆς δίκης εἰσιέναι αὐτὴν καὶ
μίσσησιν τῆς ἀφῆλικος.

μη'. Εἰὰ ὁ ὀνομαζόμενος εἰς λα-
τουρήματα δημόσια ἐκκαλεσάμε-
νοι ἡγήσασιν, αὐτοὶ πλὴν συμβᾶσαν
ζημίαν τῇ πόλει ἐκ τῆς ὑπερπεμψεως
τῆς ἐκκλητου ἀποδεραπύουσιν. εἰ γὰρ
δικαίως ἐξεκαλέσασιν, ὁ βασιλεὺς ἢ
ὁ δέχων διακρίνει ὅτι ὀφείλοντα
πλὴν ζημίαν ἐπιγινώσκει.

ν'. Εἰὰ ὁ περὶ ἐπιτροπὴν ἢ κου-
ραπορείαν καλοῦ μὲνος ἐκκαλέσθαι,
καὶ ἀποδάνῃ, περὶ ἀνάγκης ἔχουσιν
ὁ κληρονόμοι αὐτῶν πληροῦσαι πλὴν
δίκην τῆς ἐκκλητου, διὰ τὴν κίν-
δυνον τῆς μέσου χρόνου.

να'. Εἰ καὶ διὰ τῆς ἐκκλητου ἀποδημεί-
ης, ὀφείλει ἐπὶ ταῖς λοιπαῖς αὐτῶν δι-
καις ἐν τῇ ἐξουσίᾳ διεκδικεῖσθαι.

νβ'. Τὸ γὰρ μὴ ἀνάγκη εἶναι δι-
εκδικεῖσθαι τοῖς διὰ περὶ ἄλλα δημό-
σιον ἀπολιμπανόμενοις δέδοται.

νγ'. Ὁ ἐκκαλεσάμενος δίκην

procuratorem exerceri po-
test: non etiam si capitalis cau-
sasit: aut ex qua sequitur poe-
na usque ad relegationem.
generaliter enim si causa prin-
cipalis per procuratorem agi
non potest, eius nec appella-
tio per procuratorem agi po-
test.

XLVIII. Si procurator ab-^{L. 3.}
sentis appellauerit, licet ra-
tiones reddiderit administra-
tionis suae, ipse tamen cau-
sas & merita appellationis
reddere debet. si verò ipse
frustretur, dominus litis ap-
pellationem peragere debet,
exemplo adolescentis.

XLIX. Si qui ad munera^{L. i. D. si tut. vel cu- rat.}
publica nominati appellaue-
rint, & victi sint: si quid dam-
ni per moram appellationis
ciuitati acciderit, ad pericu-
lum eorum pertinet. quòd si
iuste prouocauerit, quis a-
gnosceat id damnum,
princeps vel praeses aestimabit.

L. Si ad tutelam, vel cura-^{L. 2.}
tionem vocatus appellauerit,
& mortuus sit: propter peri-
culum medij temporis succe-
ssores eius appellationem per-
agere necesse habent.

LI. Etiam si appellationis cau-^{L. i. D. cum qui ap- pe l.}
sa quis peregrinetur, in aliis
suis causis in prouincia de-
fenditur.

LII. Hoc enim illis praesta-^{L. 2.}
tur, ne necesse habeant se
defendere, qui reipublicae
causa absunt.

LIII. Qui appellauit à iu-^{L. vii.}

D. a- dice, non ideò potest eum in A
 pud aliis causis velut inimicum re-
 cum à cufare : potest enim ab ipso
 quo appell. denuò prouocare.

L. vii. LIV. Appellatore sine he-
 D. si rede defuncto, cuiuscumque
 pend. generis appellatio fuit, eua-
 nescit. quòd si ei heres ex-
 stiterit, & nullius interest,
 non cogitur peragere appel-
 lationem. Nullius interest, si
 sine ademptione bonorum is
 qui appellauit, relegatus est.
 Si verò aduersarij eius, vel
 fisci intersit : morte rei cri-
 men extinguitur : heres ve-
 rò emolumentum successio-
 nis aliter habere non potest,
 quàm si in peragenda appel-
 latione iniquam esse senten-
 tiam probauerit. veluti cum
 ademptis bonis relegatus, vel
 in insulam deportatus, vel in
 metallum datus prouocatio-
 nem interposuit.

§. i. Tutor quoque in negotio
 pupilli appellatione interpo-
 sita si decesserit, hēredes eius
 si nondum rationes tutelæ
 reddiderint, coguntur appel-
 lationem peragere: post ratio-
 nes redditas non coguntur.

L. vii. LV. Constitutio tradit ius,
 C. de quod etiam extat in prima
 sent. parte Digestorum, ut scilicet
 pr. pr. nemo à sententia præfecti
 prætorio prouocare possit.
 principi tamen supplicare li-
 cet, & de sententia queri;
 etiam si pro ciuitate lata sit.
 sed intra biennium tantum

αὐτὸν, οὐ δύναται ἐφ' ἐτέρῃς δι-
 κῆς αὐτὸν ὡς ἐχθρὸν διὰ τῆς
 ὁραιοῦσθαι· πάλιν γὰρ αὐτὸν ἐκ-
 καλεῖσθαι δύναται.

νοί. Εὰν ὁ ἐκκαλεσάμενος ἀδική-
 δοχος τελευτήσῃ, σβέννυται ἡ ἐκ-
 κλητος οἰαδήποτε αὐτὸν ὡς. εἰ δὲ κλη-
 ρονόμον ἔχῃ, καὶ μηδενὶ διαφέρει, ἐκ-
 Β ἀναγκάζεται πληρωῖν πῶς ἐκκλη-
 τον. οὐδενὶ διαφέρει, ἐὰν χωρὶς δη-
 μούσεως ἐψηφίσθῃ (γ) ἐκκαλεσα-
 μένον ὁραιοῦσθαι. εἰ δὲ πῶς ἀντι-
 δίκῃ αὐτῷ, ἢ τῷ δημοσίῳ διαφέ-
 ρει, τὸ μὲν ἔκκλημα τῇ τελευτῇ
 σβέννυται· ὁ δὲ κληρονόμος, οὐ δύ-
 νεται τὸ κέρδος τῆς διαδοχῆς χεῖν,
 εἰ μὴ πῶς ἐκκλητον εἰσελθὼν ἀπο-
 C δείξῃ πῶς ψήφον ἀδικόν. ὡς ἐνθα
 μὲν δημόσεως ὁραιοῦσθαι, ἢ ὁραιοῦ-
 σθαι, ἢ μεταλλιοῦσθαι κα-
 ταδικαῖς ὁραιοῦσθαι.

Τοῦ ὁραιοῦ εἰς πρῶτον ἔσται
 ἀνέκτου ἐκκαλεσάμενον καὶ τελευ-
 τήσαντα (δ), ἀναγκάζονται (ε) κλη-
 ρονόμοι αὐτῷ, εἰ μήπω εἴς τοις
 τῆς ὁραιοῦ παρέδωκε, πληρωῖν
 πῶς ἐκκλητον. εἰ δὲ παρέδωκε, ἐκ-
 D ἀναγκάζονται.

νέ. Ἡ διάταξις φησὶ τὸ νόμι-
 μόν τὸ κείμενον καὶ ἐν τοῖς πρῶτοις,
 ὅτι καὶ ἀποφάσεως ἐπαρχοῦ πραι-
 ποσίτων ἐκκλητον οὐδεὶς ὁραιοῦσθαι
 σιν· δύναται ὁ βασιλέως δεηθῆναι,
 καὶ μέμψασθαι τῇ ἀποφάσει· καὶ πᾶς
 μάλιστα ἡ ἀπόφασις ὑπὲρ πόλεως
 γέρονε. μόνον δὲ ἐν τοῖς διετίας δύ-

ναυῆς πρὸς τῆς ἀποφάσεως δει-
νῶς βασιλέως, οὐχὶ πρῶτον.

νς'. Διῶνται ὁ δικαστὴς καὶ ὁ
ἀπὸντα κατὰδικάζειν. οὐ μὲντοι
ἀναγκάζεται τὸ ποιεῖν.

νζ'. Εἰδὼς ἐξενεχθῆ ἀποφασίς καὶ
ἀπὸντος ἑνὸς, ὁ δὲ ἄλλος μὴ ἐκ-
καλέσεται, ἐκ ἐπιδιώται περὶ ἀ-
ποφάσεως τῆς ἰδίας ἀποφάσεως πλὴν ἀποφά-
σιν ἀναγγέλλειν.

νη'. Εἰδὼς ἐν ἀπράκτοις ἡμέραις
ἀπολιμπανομένου τῆς ἐνὸς μέρους,
γέρονεν ἀποφασίς, ὡς περὶ τῆς
ἀπολείψεως ἡγομένης, ὁφείλει
ὁ δέχων κελύσαι, ἵνα αὐτὸν κί-
νησῃ τὸ πρᾶγμα.

νθ'. Εἰδὼς ὁ δέχων τόπον ὁρίσας
ἐν ᾧ μέλλει δικασθῆναι, καὶ πλά-
νῳ ἐν ἐτέρῳ τόπῳ παραγρομένου, C
ἀπολιμπανομένου τῆς ἐνὸς μέρους
δίδωκεν ἀποφασίς, ἀχρηστὸς ὅστις
ἡ τριαύτη ἀποφασίς.

ξ'. Τὸ νόμιμον τῆς διατάξεως
εἴρηται καὶ ἐν τῷ περὶ τῶν πλῶν
τῆς τετάρτου βιβλίου τῷ περὶ
τῶν ὅτι εἰδὼς πρὸς ἀμφοτέρους ἀπο-
φασίς παραγγίλναι, ἐπὶ ἀφῆλικος
ὄντος τῆς δικαστορίας ὑπῆρξατο D
εἰς τὴν τελείαν αὐτῆς ἡλικίαν, καὶ
τότε ἀποφασίς αὐτὸν βλά-
ψῃ, ἀναγγέλλεται ἡ ἀποφασίς. ἡ
δὲ διάταξις ἀπὸ γέροντος πρὸς
ἵνα κούρωται, τῆς πρὸ αὐ-
τῆς κούρωται ἀμφοτέρων δικασ-
τῶν μετὰ ἑνὸς βοηθοῦ καὶ
ἐκκαλεσμένων καὶ τῆς δικαστο-

A potest quis supplicare princi-
pi, non ulterius.

LVI. Iudex etiam absentem L. 1. c.
damnare potest: non tamen qu. &
necesse habet. quando iud.

LVII. Si sententia aduersus L. 3.
absentem prolata sit, & ubi
primum cognouit non appel-
lauit, prætectu absentiae suae
non amplius sententiam re-
scindere potest.

LVIII. Si die feriato sen- L. 4.
tentia aduersus absentem pro-
lata sit, quasi contumaciter
abfuerit, praeses iubere de-
bet, ut denuò negotium agi-
tetur.

LIX. Si praeses provinciae L. 5.
cùm certum locum causae
cognoscendae dedisset, per
errorem alibi aditus una par-
te absente sententiam protu-
lerit, firmitatem non habe-
bit eiusmodi sententia.

LX. Ius huius constitu- L. 6.
tionis extat etiam tit. 1. lib.
4. primae partis Digestorum
in hanc sententiam. Si quis
cùm posset sententiam ferre,
oblitigatorem in minore ad-
huc ætate constitutum distu-
lerit donec perfectæ ætatis
esset, & tunc sententia sua
eum læserit, sententia rescin-
ditur. In hac verò constitu-
tione Imperator rescribit cu-
ratori cuidam, cuius aduti
una cum adiutore quodam li-
tem instituerant, & victi pro-
uocauerant: Præterea iudex

- appellationis dedita opera A τῆς ἐκκλησίᾳ ἐπιτίθεσθαι ὑπερμερόν
sententiam ferre distulerat; πλὴν δόξασιν, ἵνα ἐν τελείᾳ ἡλικίᾳ
ut cum ad legitimam ætatem ἐκείνων δότοφίω αἰδῶται κατ' αὐ-
peruenissent, sententiam di- τῷ ἀδικήσῃ αὐτοῖς.
ceret, eisq; læsionem inferret.
- L. 7. LXI. Sententia lata ad- Ζα'. Ἡ δότοφασις ἡ ἐξελεχθεῖσα
uersus eos qui nec per con- κτ' τῷ μὴ ἐν περὶ πετείας δότολιμ-
tumaciam abfuerunt, nec πανομῶν, μήτε κληθέντων, ἀνί-
conuerti sunt, nihil momen- γυρός ὅστιν.
ti habet.
- L. 10. LXII. Si quis ex causa ne- Β Φθῆ, ἡ γυρομῶν κατ' αὐτὴν δότοφα-
cessaria absit, sententia ad- σις ἐκ ἰσχύει.
uersus eum lata non valet.
- L. 11. LXIII. Si cum sententia Ζγ'. Ἐὰν ἐξελεχθείσης δότοφά-
aduersus absentem lata esset, σεως κτ' τῆς δότολιμπανομῶν, ἐκεί-
ipse simulatque cognouit, νος ἅμα τῷ γινῶναι μὴ ἐξεκαλέσα-
non prouocauerit, silentio ρ, βέβαιον διὰ τῆς σωπῆς ἑαυτῆς
suo sententiam confirmauit. τὴν δότοφασιν.
- L. 12. LXIV. Iudicis nulla sen- Ζδ'. Ἐὰν ὁ δικαστὴς γράψας τὴν
tentia est, quam scriptam δότοφασιν παρέσθῃ τοῖς μέρεσι μὴ
tradidit partibus, si non ipse C ἀναγνοὺς δημοσίᾳ αὐτῇ, ἀνίγυ-
eam publicè recitauit: ut nec ρός ὅστιν ἡ δότοφασις ὥστε μηδὲ
prouocare necesse sit. χρειαν εἶναι ἐκκλησίᾳ.
- L. 1. LXV. Hac lege perpetuò Ζε'. Τῷ τῷ νόμῳ τῷ διωκεῖ πι-
credimus ordinandum, ut σεύομῳ τυπωτέον, ἵνα οἱ δικασταί, οἱ
iudices quos cognoscendi, & ἵνας δὲ διαγινώσκῃν καὶ δότοφαινέσθαι
pronuntiandi necessitas te- ἀνάγκη κατέχῃ, μὴ αἰφνιδίως, ἀλλὰ
net, non subitas, sed deli- διασκεψέως γυρομῶν, κατὰ τὸ παρᾶ-
beratione habita post nego- γμα τὰς δότοφάσις σταθμιθεῖσας αὐ-
tium sententias ponderatas τοῖς πρότερον τυπώσωσι, καὶ διορθωθεί-
sibi antè forment: & emen- D σαι παρὰ χειρὸς εἰς λιβέλλον ἀκολο-
datas statim in libellum se- θησάσης πίσεως ἀγάγωσι, ὅτε γεγραμ-
cuta fidelitate conferant, μῶν ἐκ τῆς λιβέλλης τοῖς μέρεσιν ἀνα-
scriptasque ex libello par- γωσιν· ἀλλ' ἵνα μὴ εἴη αὐτοῖς μετα-
tibus legant. Sed nec sit τὰ ὑχέρητα τῆς διορθώσεως, ἢ ἐν-
eis posthac copia corrigendi, αλλάσσειν, ὑπεξερημῶν τῶν μὲν τῶ
vel mutandi: exceptis tam ἐξοχωτάων ἐσθλῶν τῶν ἐσθλῶν πραγμά-
viris eminentissimis præfe- εῶν, τῶν δὲ τῶν ἄλλων τῶν ἱλλοστῶν
ctis sacro prætorio, quàm διοίκη-

διοίκησιν χειζόντων, & τῶν λοιπῶν
ἐνδοξοτάτων δικαστῶν, οἷς ἔσιν ἀ-
στα παρακεχώρηται, καὶ διὰ τῆς
ξέως τῆς ιδίας, καὶ δι' ἐκείνῳ, οἷς τινες τῆς
ιδίας ὑπηρεσίαν αὐτοῖς ὄρεχσσι, τὰς
αὐτοτελεῖς ἀποφάσεις ἀναγνώσκον.
ξς'. Εὰν ἀπόφασις λεχθῇ μόνον,
μὴ μὲν τοι γραφεῖσα πρὸ τῆς ἀνα-
γνώσκῃ, ἀχρηστος ἔστω.

ξζ'. Ο δικαστὴς εἰὰν ἐντολὴς ὅτι
ὁ πρὸ αὐτοῦ δικαστὴς μὲν, αὐτὸν
ἐντολὴ αὐτῇ καταδικάζειν,
οὐχ ὅτι πρὸς τὸν μὴ παρόν-
τα ἐν τῇ δικαστηρίῳ.

ξη'. Εὰν τις δοκῶν ἐν ἐλθού-
σῃ εἰς ἀποφύνηται, καὶ μὴ παύ-
τα δεχθῇ δόδλος, ὅμως ἡ ἀπόφα-
σις αὐτῆς ἰσχύει.

ξθ'. Ἡ ἀπόφασις ἡ πρὸ τῆς πύ-
λων τῆς δικαστηρίων ὅτι ἐνεχθεῖσα,
ἀνυπόστατος ὅτιν.

ο'. Εὰν ὁ φροντιστὴς τῶν πραγμάτων
τῆς βασιλείας ἀποφύνηται τὰ πρᾶ-
γματα τῆς χρείας αὐτοῦ τῶν δημοσίων
δοθῶν τοῖς ἐγγυηταῖς αὐτῶν, ἵνα ἐκεῖ-
νοι τὸ ἱκανὸν ποιήσασιν, εἰ μὴ γέρονεν
ἐκκλητος κατ' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως,
ἀνάγκη αὐτῶν πληροθῶναι.

οα'. Ἡ ἀπόφασις ἡ λαθραῶς
λεχθεῖσα, ἀνίσχυρος ὅτιν.

οβ'. Ἐπρωτήσας τις ἐν ἡμέρᾳ τῶν
ἐπρωτηθέντων, καὶ ὁ δέχων σιωποῦ-
σας αὐτῶν, συμφωνῶν πρὸς
αὐτὸν, καὶ λέγῃ ἡ διάταξις, ὅτι

Basil. Tom. I.

tionem gerentibus, cæterisque
gloriosissimis iudicibus, qui-
bus licentia conceditur etiam
per officium suum; & eos qui
ministerium suum eis accom-
modant, sententias definiti-
uas recitare.

L X V I. Si sententia dicta
tantum fuerit, non aurem ex
scripto prius lecta sit, iudi-
cata rei firmitatem non ob-
tineat.

L X V I I. Iudex, si procu-
rator sit qui apud ipsum egit,
procuratorem condemnare
debet, non principalem seu
dominum litis, qui in iudi-
cio non fuit.

L X V I I I. Si quis cum li-
ber existimaretur sententiam
dixerit, quamvis postea ser-
uus apparuerit, eius tamen
sententia valet.

L X I X. Sententia contra
iudiciorum ordinem prolata
iure non subsistit.

L X X. Si procurator
fiscus bona fisci debitoris tradi
fideiussoribus eius sententia
sua iusserit, ut ipsi indemni-
tatem fisco præstarent, si a
sententia eius prouocatio non
intercesserit, necesse est eam
impleri.

L X X I. Sententia quæ clam
& in secreto loco dicta est,
irrita est.

L X X I I. Egit quis ex stipu-
latu, aduersus promissorem,
& præses provinciae suavit ei
ut pacisceretur cum stipula-
tore, & ait constitutio, eius-

Q

modi iussum præsidis nullum præiudicium adferre : non enim sententia est : quia superius dixit, sententiam condemnationem, vel absolutionem continere.

L. 8. LXXIII. Emit quis mulierem tanquam ancillam, vel in solutum accepit à debitoribus: libera autem pronuntiata est. ait igitur constitutio, sententiam, quæ liberam esse iussit, non rescindi, nisi pro-uocatio interposita sit. verum si is qui conuenitur, con-ventionis tempore venditori denuntiavit ut liti subsisteret, aut ei qui in solutum dedit, postea potest vel actionem ex empto in id quod interest mouere, vel creditum repe-tere.

L. 9. LXXIV. Post sententiam, quæ finibus certis concluditur, ab eo qui pronuntiauerat, vel eius successore, de quæstione quæ iam decisa est, statuta rei iudicatæ non ob-tinent auctoritatem : nam nec de possessione pronuntia-ta proprietari vllum præiudi-cium adferunt, nec causam vllam interlocutiones nudæ plerunque perimunt.

L. 10. LXXV. Nullus qui statuen-di non habet facultatem, po-est cuiquam patriæ suæ in-terdicere.

L. 11. LXXVI. Cum iudex præce-perit in definitiua sententia iusiurandum præstari, non tamen addiderit, quid fieri

A ἢ διαώτη κελύσεις τῶ δέχοντος, πρὸς κριμα οὐ ποιεῖ· οὐδὲ γὰρ ὅτιν δόφασις. ὅτι δὲ ἀνὸ τῷ εἰπεῖν, ὅτι ἢ δόφασις, ἢ κατὰ δικάζειν ὁφείλει, ἢ ἀπολύειν.

οὐ. Ἡ γὰρ ὁσὲ πρὸς δούλῳ, ἢ ἑλα-βεν αὐτὸν ὡς ὑπὸ καταβολῆς· ἀπε-φανῆ δὲ ἐλάβετε. λέγει οὖν ἡ B διάταξις· ὅτι μὲν δόφασις ἢ τὸ κελύσασθαι, ἐκ κλήτου μὴ γυρομύνης, ἐκ ἀνατρέπεται. πλὴν ἐὰν ὅτι οὐδὲ αὐτῆς ἐναχθεῖς, ἐν καιρῷ ἐν-αγωγῆς πυρήϊα λε τῷ πρὸς τῇ, ἢ τοι τῷ καταβάλῃ, δυνάται μὲν ταῦ-τα ἢ πλὴν ὅτι τῇ πρὸς ἀγωγῇ κινεῖν εἰς τὸ διαφέρειν, ἢ τὸ χρεὸς αὐ-τῷ ἀπαιτῆσαι.

οὐ. Μετὰ πλὴν δόφασιν ἢ πρὸς ὅροις φανεροῖς περικλείεται, τὰ δὲ ἐκείνου ὅστις ἀπεφύλατο, ἢ τῶ δια-δότη αὐτῷ πρὸς τῆς ζητήσεως, ἢ πρὸς ἡδὴ ἐτμήθη, ὁρμαίνοντα δόφασ-σεως ἐκ ἐχόσι δυνάμιν· οὐδὲ γὰρ πρὸς τῆς νομῆς τῶ πρὸς ἡμῶν δόφ-φασίν τε, τῇ δεσποτείᾳ· τί ποτε πρὸς κριμα πρὸς ἡμῶν. οὐδὲ αἱ ψελαὶ διαλαλῶν πλὴν αἰπῶν ὡς ὅτι τὸ πολὺ ἀναίροσιν.

οὐ. Οὐδεὶς μὴ ἔχων ὅτι οἰοῖται τὸ δόφασιν εἶναι, δυνάται τινὶ ἀπαρ-ρῶν ὅτι πρὸς τῇ πατερίδος τῆς ιδίας. οὐ. Ὅτε δικαστῆς κελύσῃ ἐν αὐτοτελεῖ δόφασιν ὅτι οὐδὲ δό-φασιν, μὴ ἐπαγάγη δὲ πρὸς βούλῃ.

ῥητέαι μὴ παρέχοντο τῷ ὄρ-
κον, ἀνίσχυρός ἐστιν ἡ τοιαύτη ἀπό-
φασις.

οζ. Διῶνται οἱ δικασταὶ Ῥω-
μαῖσι, ἔτι ἑλλήνισι ἀποφαίνεσθαι.

οη. Ἡ διάταξις κελεύει, μηκέτι
δικαστὴν ἀκολουθεῖν ἑτέρῳ ψή-
φῳ γεγενημένῳ· ἀλλὰ σκοπεῖν πῶς
καὶ νόμοις ἀκολουθοῦν, καὶ οὕτως
ἀποφύνασθαι.

οθ. Ἡ διάταξις κελεύει, μηκέτι
δικαστὴν μὴ μόνον ἀπολύειν
ἐναγόμενον, ἀλλ' ἐὰν ἄρρη χρεω-
στῶντα ἐνάγοντα, καταδικά-
ζειν αὐτόν.

π. Ἡ διάταξις κελεύει, πολ-
λῶν ὄντων ἐν τῇ δίκῃ κεφαλαίων,
διῶσθαι δικαστὴν ὅτι τισιν αὐ-
τῷ ἔξαγαγεῖν ἀπόφασιν τελείαν,
καὶ τότε πάλιν ζητῆσαι περὶ τῶν ἄλ-
λων· καὶ πάλιν ἔξενεγκεῖν πῶς δο-
κῶσαν αὐτῷ ἀπόφασιν, καὶ μὴ ἀναγ-
κάζεσθαι μίαν ἀπόφασιν περὶ πάν-
των ἁμῶς λέγειν τῷ κεφαλαίων.

πα. Μηδὲ μὴ προκαταρξιν
ἐξέσω ἑνὶ παραιτήσεσθαι δικασ-
τὴν, μηδὲ περὶ ἀποφάσεως ἐξέ-
σω ἑνὶ ἐκκαλέσθαι.

πβ. Εὖν δικαστὴς κελεύσῃ ἐ-
ναγόμενον καταβάλλειν ἵνα ὑπὲρ
κεφαλαίου, ἔτι ἐπαράγῃ, ἵνα ἕως
ὅτε καταβάλῃ τὰ ἀπὸ τῆς καταδί-
κης, τόκοις αὐτῶν παράγῃ, καὶ τὸν
νόμον ἀποφαίνεται.

πγ. Ὁ κούρατωρ τῆς πόλεως,
κρίνων περὶ χρεώσων, οὕτως

Basil. Tom. I.

A velit non præstito iureiuran-
do, eiusmodi sententia nul-
lam vim obtinet.

LXXVII. Iudices tam Lati- L. 11.
nè quàm Græcè sententiam
proferre possunt.

LXXVIII. Constitutio præ- L. 13.
cipit, ne iudex sequatur res
anteà iudicatas, sed quod iu-
ri conueniens est expendat,
& ita sententiam proferat.

LXXIX. Constitutio iubet, L. 14.
ut non solum iudex reum
absoluere possit, sed & si ac-
ctorem deprehenderit rei de-
bitorem esse, ut eum quoque
condemnet.

LXXX. Constitutio iubet, L. 15.
ut si vnus litis plures sint spe-
cies siue capita, iudex possit
de quibusdam sententiam de-
finitiuam proferre, & rursus
de aliis quærere ac iudicare,
nec cogatur vna sententia si-
mul omnia litis capita diri-
mere.

LXXXI. Nec post litem L. 16.
contestatam cuiquam conce-
datur iudicem recusare, nec
ab eo ante sententiam appel-
lare.

LXXXII. Si iudex præce- L. 17.
perit, ut reus sortem exsol-
uat, & subiecerit; ut eius
pecuniæ quoad eam persol-
uerit, vsuras dependat, se-
cundum iuris formam sen-
tentiam dixit.

LXXXIII. Curator ciuita- L. 2.
tis ita aduersus debitorem:

Qq ij

pronuntiavit: *Ille indemnita-* A
tem præstabit civitati, nec pe-
 cuniæ quantitatem adiecit.
 ait igitur constitutio, eius-
 modi sententiam valere.

1. 3. LXXXIV. Si iudex ita
 quempiam condemnauerit:
Sortem cum usuris solue: nec
 aliqua parte actorum certa
 pecuniæ quantitas quæ pete-
 batur, demonstretur, huius- B
 modi sententia non valet.

- L. 4. LXXXV. Cùm quidam de
 dote iudicaret, ita pronun-
 tiauit: *quæ accepisti, bona fide*
solue. incertum autem erat
 quid accepisset. & constitutio
 ait, eiusmodi sententiam in-
 certam esse, & ideò iudicati
 firmitatem non habere.

- L. vn. C. de LXXXVI. Sancimus ita-
 que in omnibus casibus, qui C
 certam habent quantitatem,
 quæ pro eo vel naturam, veluti in vendi-
 qu.int. tionibus & locationibus, &
 prof. omnibus contractibus, hoc
 quod interest, dupli quanti-
 tatem minimè excedere. In
 aliis autem casibus, qui in-
 certi esse videntur, iudices
 qui causas dirimendas susci-
 piunt, per suam subtilitatem
 requirere, ut hoc quod reue-
 ra inducitur damnum, red-
 datur, & non ex quibus-
 dam machinationibus, & im-
 modicis peruersionibus in
 circuitus inextricabiles redi-
 gatur: ne. dùm in infinitum
 computatio reducitur, ex sua
 impossibilitate cadat: cùm
 sciamus esse naturæ con-

εἶπεν· ὁ δεῖνα τὸ ἰκανὸν ποιήσῃ τῇ πό-
 λει, μὴ εἰπὼν ὅτι πόσοις νομίσμασι.
 λέγῃ οὐδ' ἢ διάταξις, ὅτι ἰσχύς ἢ τοι-
 αύτῃ ἀπόφασις.

πρὸς. Εὰν δικασθῇ οὕτως κατα-
 δικάσῃ, κατὰβαλε τὸ κεφάλαιον
 μὲν πόκων, μὴ δεικνύται δὲ ἐν τινι
 μέρει τῶν πεπραγμένων πόση ἢ
 ποσότης, ὡς ἢ ἐκινεῖτο ἢ ἐναγω-
 γῇ, ἀρχηγός ὅστιν ἢ τοιαύτῃ ἀπόφασις.

πέ. Περὶ ποσότητος δικάζων πρὸς,
 οὕτως εἶπεν. ἄπρ' ἐδέξω, πῶς ἀγα-
 θῇ κατὰβαλε. ἐκ τῶν δὲ δῆλον ὅτι
 ἐδέξατο. καὶ λέγῃ ἢ διάταξις, ὅτι ἢ
 τοιαύτῃ ἀπόφασις ἀδελός ὅστι, καὶ
 διὰ τὸν δυνάμει.

πρὸς. Θεασίζομεν τίνι ἐν πᾶ-
 σι τοῖς θέμασιν, ἃ ἵνα ῥητὴν
 ἔχουσι ποσότητα, ἢ φύσιν, πλεον
 ἐν πράξεσιν, ἐν μισθώσεσιν, ἐν
 πᾶσι τοῖς συναλλάγμασι, τὸ δια-
 φέρει πλεον τῆ διαπλάσιον πο-
 σότητα μηδαμῶς ὑπερβαίνειν. ἐν
 δὲ τοῖς ἄλλοις θέμασιν, ἃ ἵνα ἀ-
 δηλα εἴη δοκοῦσι, ὅτι δικαστῆς
 οἱ ἵνες τὰς αἰτίας διαλυτέας δύνα-
 μὴ δέξονται, διὰ τῆς ἰδίας λεπτότητος
 ζητεῖν, ἢ πρὸς τῇ ἀληθείᾳ εἰσάγεται
 ζημίαν, αὐτὴν ἀποδοθῇ, καὶ μὴ ἀπὸ
 ἵνων μηχανῶν, καὶ ἀμέτρων δια-
 στροφῶν εἰς περιόδους ἀνέξοδους
 τοῖς ἀνενεχθῇ. ἵνα μὴ ἐν ὅσῳ εἰς
 ἀπέρχοντον ἢ ψῆφον ἄγεται,
 ἐκ τῆς ἰδίας ἀδυναμίας πέσῃ. ὅπο-
 τε γνώσκομεν τῇ φύσει εἴη ἀκό-

λουθον, ταύτας μόνον τὰς τιμωρίας ἀπαυτεῖσθαι, αἱ τινές μὲν τῆς ἀρμο-
 ζούσης συμμετρήσεως θεωροῦν, ἢ
 ἢ ὑπὸ τῶν νόμων ῥητῶν πρὸς τὴν
 κληρονομίαν ὁρίζονται. τῶν οὖν οὐ
 μόνον ἐν ζημίᾳ, ἀλλὰ ἐν κέρδι ἢ
 ἡμετέρας δευλαμάνει· διατάξις.
 Ἡ δὲ ἐν τῷ κέρδι, οἱ παλαιοὶ τὸ
 διαφέρον ὥρουν, καὶ ἐστὶ πᾶσιν, ὡς
 εἴρη, πρὸς τὴν δευλαμάνει φιλανθρωπίας,
 ἢ ταύτης τῆς διατάξεως ἀνάγνωσις.
 πρῶτον. Ἐὰν ἡ δὲ ἐν τῷ δευλαμάνει δι-
 κασθῇ δοθῇ δὲ ἄλλων ἀπεφῆ-
 ναρ, ἀχρηστὸς ὅστιν ἢ ὑπὸ φασίς·
 πολλάκις γὰρ δοθῇ δὲ ἡ τῶν δικα-
 σαι μόνον δὲ μισθώσεως, ἀπεφῆ-
 ναρ καὶ δὲ δανείου.

πρῶτον. Ὁ στρατιωτικὸς δικαστὴς δὲ
 πολιτικῶν δευλαμάνων ἀχρηστὸς
 ὑποφαίνεται, καὶ οὐ χρεια ἐκκλητοῦ
 εἰς ἀνάγκην τῶν ὑποφασίσεως αὐτοῦ.

πρῶτον. Ἐὰν ὁ δοθῇ δὲ ἡ τῶν δικα-
 σαι δὲ δευλαμάνει, οὐδὲν ἀπεφῆ-
 ναρ δὲ αὐτῆς, ἀλλὰ δὲ ἑτέρον
 ἡνῶν, ἀχρηστὸς ἢ ὑπὸ φασίς.

ἡ. Καὶ ἡ δὲ ἰδιωτῶν ἢ λεχθεῖσα δὲ
 ὑποφασίς ὅρα μὴ ἀρμοδίου δι-
 καστοῦ, ἀνίσχυρός ὅστιν.

ἡ. Οὐτε πρὸς τὴν δευλαμάνει οὐ
 ὑποφασίς, οὐτε τῶν ἰδιῶν δευλαμάνει
 ἀνέγκαι δὲ εἰς ἀμφιβολίαν
 οὐ φέρεται· μηδὲ ὑπὸ τῆς τῶν αὐτῆς
 ὑποφασίσεως θεωροῦνται ἐκκλητον,
 φανερόν νομίζου ὅστιν.

Basil. Tom. I.

A gruum, eos tantummodo
 poenas exigi, quæ vel cum
 competenti moderamine pro-
 feruntur, vel à legibus certo
 fine conclusæ statuuntur. Hoc
 igitur non solum in damno,
 sed etiam in lucro nostra am-
 plectitur constitutio: quia &
 ex lucro veteres id quod in-
 terest, statuerunt. & sit om-
 nibus, secundum quod di-
 ctum est, finis antiqui iurgij hu-
 ius constitutionis recitatio.
 LXXXVII. Si iudex ad cer-
 tam rem datus, de aliis pro-
 nuntiavit, sententia non va-
 let: plerumque enim datus,
 ut de locatione conductione
 tantum iudicaret, de pecu-
 nia etiam credita sententiam
 dixit.

LXXXVIII. Iudex milita-
 ris de causis civilibus inutiliter
 iudicat: nec ad rescindendam
 sententiam eius appella-
 tio necessaria est.

LXXXIX. Si iudex datus ut
 de dominio rei cognosceret,
 nihil super hoc statuit, sed de
 aliis quibusdam pronuntia-
 vit, sententia nulla est.

XC. Et inter priuatos à
 non competente iudice sen-
 tentia dicta firmitatem iudi-
 cati non habet.

XCI. Neque suam, neque
 decessoris sui sententiam
 quemquam posse reuocare in
 dubium non venit: nec ab
 eiusmodi sententia interponi
 prouocationem explorati iu-
 ris est.

Qq iij

L. 2. XCII. Exceptiones peremptoriae initio litis opponendae sunt. si verò quis ipsas omiserit, & sententia lata sit, non amplius velamento eiusmodi appellare se conceditur, si maior erit annis viginti quinque.

L. 3. XCIII. Si quis rescriptum principis impetrauerit, causa autem propter quam rescriptum impetratum est, sententia iudiciali decisa sit, non amplius vti eo potest.

L. 1. C. de app. XCIV. Qui de possessione vi erepta iudicat, prius debet pronuntiare ad quem possessio pertineat, deinde de crimine violentiae sententiā ferre. ceterum ab eo prouocatur.

L. 2. XCV. Et si principis rescriptum ab vna parte prolatum sit, altera tamen prouocare potest.

L. 3. XCVI. Appellatione interposita, licet à iudice repudiata sit, in praedictum deliberationis nihil fieri debet, & in eo statu omnia esse, quo tempore pronuntiationis fuerunt, saepe constitutum est.

L. 4. XCVII. Qui logographus nominatus est, si non prouocauit, munus obire debet.

L. 5. XCVIII. Qui prouocauit, & intra praestitutum diem apostolos non reddidit (apostoli autem dicuntur literae, per quas relatio mittitur à iudi-

A 46. Οφείλει τις τὰς ἀναιρετικὰς παρὰ γραφὰς ἐν τῇ θεωροπόπῳ δῆκῃ ἀντιπιδναί. ἐδὼ δὲ πρὸς αὐτὰς μὴ ἀντιπιδνῆσαι, καὶ ἀποφασίς, παρὰ κολουθήσῃ, ἐκ ἐπὶ δυνάτον διὰ ταύτων τὴν πρὸς φασὶν ἐκκλητοῦ Ἰπιδιδόναι, εἰὰν ἡ πρὸς μείζων τῇ εἰκοσιπέντε ἐνιαυτῶν.

B 47. Εδὼ πρὸς αἰτήσῃ βασιλέως ἀντιγραφήν, συμβῇ δὲ δικαστικῇ ἀποφασίς τμηθῆναι τὴν ἐπὶ ἀποφασί, καὶ ἡς ἡπιοσε τὴν ἀντιγραφήν ἐκείνος, ἐκ ἐπὶ δυνάται αὐτῇ κεχεῖναι.

48. Χρήσκει δὲ δικάζοντα καὶ νομῆς καὶ βίβλιν ἀφαιρέσειν, καὶ πότερον εἰπεῖν ἐνὶ διαφέρει ἢ νομῇ, καὶ τότε ἀποφιδναῖ καὶ τὴν βίβλιν. καὶ ὁ μὴ ποιήσας οὕτως, ἐπὶ καὶ ἐκκλητῶν.

49. Καὶ θείου βασιλικοῦ γραμματοῦ πρὸς ἐνεχθέντος ἐκ τῆς ἐξὸς μέροις, δυνάται τὸ ἐπὶ τὸν μέρους ἐκκαλεῖσθαι.

50. Εκκλητοῦ χρομῆς, καὶ τὰ μάλιστα ἀπὸ τῆς δικαστοῦ παρατηρεῖσθαι τὴν πρὸς κριμα τῆς διασκεψέως μὴδὲ ἐν γίνεσθαι ὀφείλει. καὶ ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει πάντα εἶναι ἐπὶ ἡσσαν καὶ τὴν καμρόν τῆς διαλαλίας,

D πολλὰς διατεταγμένον εἶναι.

51. Ο ὀνομαδεῖς λογογράφος, ἐμὴ ἐκκαλεσάμεναι, πληροῖ τὴν ὀνομασίαν.

52. Ο ἐκκαλεσάμεναι, καὶ μὴ Ἰπιδιδῆς ἐμπροθέσμως τῶν ἀποστόλων. (ἀπόστολοι δὲ καλεῖσθαι δι' ὧν ἡ πρὸς τῆς δικαστοῦ γίνε-

ται μιλύοις πρὸς τὸ μέλλοντα
κρίναι πρὸς ἐκκλησίαν) ἐὰν κτ' ὑχίω
μὴ ἔπιδεδωκεν αὐτὸν ἐμπροσθε-
σμως· ἐτελεύτησε γὰρ ὁ διακομίζων
αὐτὸν, συγγνώσκεται.

ζθ'. Πας δικαστὴς πρὸς ὃν ἀνα-
φέρεται ἡ ἐκκλησία, ἐκ ὁφείλει πάλιν
παραπέμπειν πρὸς δίκην τῷ
πρωτεύοντι δικαστῇ, ἀλλ' αὐτὸς ἔξε-
τάζην. ἤδη δὲ τὸν δικαστὴν πρὸς ἀπο-
στόλους τῷ ἐγκαλεσάμεναι ἢ μὴ αἰ-
τουῦν παραχρησάμεναι διδόναι μὴ ἀπα-
τεῖσθαι ὅτι αὐτὸν ἱκανοῦσιν, ὅτι πάν-
τως ἐπεξέρχεται τὸ ἀγῶνα τῆ ἐκκλησίας.

ρ'. Οἱ ὀνομαζέντες εἰς ἱμεῖς, ἢ
εἰς λητούργειαν, εἰ καὶ ἔλαβον ἀπὸ βα-
σιλέως συγχώρησιν λητούργειαν, ὁμῶς
ὁφείλοισιν ἐκκλησίαν ἔπιδοῦναι· ἢ
μὴ ἐγκαλεσάμενοι, βεβαίως πρὸς
ὀνομασίαν.

ρβ'. Εὰν ἀπόφασις γίνηται κτ'
τῆ μείζονος τῆς εἰκοσιπέντε ἐνιαυ-
τῆς, ἢ μὴ ἐγκαλεσθῇται, μήτε δια-
λύσθαι, ἀνάγκη ἔχει πληροῦσαι
τὰ ἀποφασθέντα.

ργ'. Ἐν πολέῳς ἐκκλησίαν ἔπιδε-
δωκότος, δυνάται ὁ δεσπότης, καὶ
ἀπολιμπανομένου τῆ ἐν πολέῳς, τῆ
ἐκκλησίας γυμνάσαι.

ρδ'. Εὰν ἐνάγων γίνηται πρὸς ἀκούρα-
τὸν, ἢ ἡττηθῇ, ἢ αὐτὸς ὁ κεραιώτης
δυνάται ἐγκαλεσάσθαι. ὁ δὲ κεραιώ-
της ὁφείλει γυμνάσαι τὴν ἐκκλησίαν.

A ce ad eum, qui de appellatione cogniturus est) si ex fatalis calus necessitate eos non reddiderit intra tempus, quod ad eos reddendos praescriptum est, diem functo eo, qui eos perferebat, succurritur ei.

XCI. X. Iudex omnis ad quem appellatum est, negotium ad priorem iudicem remittere non debet, sed ipse semet examinare. Apostolos autem etiam non petente appellatore sine aliqua dilatione iudicem dare oportet, cautione de exercenda prouocatione non petenda.

C. Qui ad honores vel ciuilia munera deuocantur, licet vacationem munerum à principio acceperint, tamen appellationem interponere debent: & si non appellaue- rint, nominationem confir- mant.

CI. Si contra maiorem viginti quinque annis sententia lata sit, & neque ab eo prouocatum, neque transactum sit, rebus iudicatis satisfacere debet.

CII. Dominus litis causam appellationis quam procurator suus interposuit, etiam absente procuratore exequi potest.

CIII. Si actor à curatore ordinatus victus sit, ipse etiam curator appellare potest: curator verò solus prouocationis litem exercebit.

Qq iij

L. 11. CIV. Quicumque ad civile munus vocatur, nisi prouocauerit, causas allegare non potest, propter quas munus recusat.

L. 12. CV. Qui prouocauit, nullam iniuriam, vel tormenta interim perferre debet: nisi fortè eius generis delictum sit, ut post prouocationem in eodem statu manere, & in custodia retineri inopia idonei fideiussoris debeat.

L. 13. CVI. Si quis appellationem oblatam receperit, postea nihil pronuntiare debet, sed appellatio complenda est.

L. 14. CVII. Litigatoribus copia est etiam appellare vocè, cum res poposcerit, tam in civilibus, quàm in criminalibus causis.

L. 15. CVIII. Si à prætoribus appellatum sit, præfectus vrbi vnà cum Quæstore de appellatione cognoscit.

L. 16. CIX. Ab iis qui vice sacra iudicant prouocare concedatur.

L. 18. CX. Fisci debitor qui prouocauit, si intra præfinitum tempus refutatorios libellos non obtulerit, mox debitum exigitur.

L. 19. CXI. A proconsulibus & comitibus, & his qui vice præfectorum cognoscunt, siue ex appellatione, siue ex delegatione alterius iudicauerint, siue ex ordine & iurisdic-

ρδ'. Πας καλούμενος εἰς λειτουργίαν, ἐὰν μὴ ἐγκαλέσται, οὐ δύναται εἰπεῖν τὰς αἰτίας, δι' αἷ τινος ὀνομασίαν ὁρᾷται.

ρε'. Ο ἔκκλητον ὁπιδεδωκώς, ἐκ ὀφείλει οὔτε ὕβρειν, οὔτε βασάνοις ἐν τῷ μεταξὺ παύσασθαι, εἰ μὴ ἄρα τοιοῦτον ὅστις τὸ ἐγκλημα ὥστε μὴ τινὲς ἔκκλητον ὀφείλειν αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ κατὰ κράτος μένειν, καὶ φυλάττειν, εἰ μὴ δύπορεῖ ἐπυγῆ.

ρς'. Εὰν τις ἔκκλητον δέξηται, ἐκ ὀφείλει μὴ ταῦτα ἀπόφασιν παραχεῖν· ἀλλὰ καὶ πληροθυμῶν τὴν ἔκκλητον.

ρζ'. Τοῖς δικαζομένοις δι' ἐξέτασιν ὅστις φωνῇ ἐγκαλεῖσθαι, ὅτε τὸ πρᾶγμα τῆς ἀπαιτήσεως, καὶ ὅτι περὶ χρηματικῶν δικῶν, καὶ ὅτι περὶ ἐγκληματικῶν.

ρη'. Κατὰ τὴν προαίρεσιν εἰς ἀποδοτὴν ἔκκλητος, ὁ ἐπαρχὸς τῆς πόλεως σὺν τῷ κοιναίτωρ αὐτῆς ἀκούει.

ρθ'. Θεμιστὸν ἐστὶ καὶ τῷ ἐν τάξει δρχόντων δικαζόντων ἐγκαλεῖσθαι.

ρι'. Ο ἐγκαλεσάμενος τῆς δημοσίου χρεώσεως, ἐὰν μὴ ἐν τῷ νόμῳ νομισμένου χρόνου εἴς τὴν ἀπληροματικὴν ὁπιδῶν λιβέλλοις, ἀδίκως ἀποδίδωσι τὸ χρεός.

ρια'. Κατὰ τὴν ἀνθυπάτων, καὶ τῶν κομητῶν, καὶ τῶν ἐν τάξει ἐπαρχῶν δικαζόντων, εἴτε ἐκλήτων ὑπακούσθαι, εἴτε καὶ παραπομπῶν ἐπ' αὐτοῦ δικάζουσιν, εἴτε καὶ τινὲς οἰκείαν δι-

δικαιοδοσίαν, ὅξ' ἐστὶ ἐγκαλεῖσθαι. ^A ἀναγκαζομένου ἐκείνου δικαστοῦ, καὶ πρὸς ἀποφασιν αὐτῷ ἐκδιδόναι, καὶ τοῦ ἀναπληρομαπκοῦς λιβέλλοις λαμβάνειν; καὶ τὰ ὑπομνήματα πάντε πέμπειν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ δὲ τῶν ἐπαρχῶν τῶν πραιτωρίων μὴ ἔστω ἐκκλητος.

ριβ'. Καὶ ἐπὶ μείζονων, καὶ ἐπὶ ἐλαττόνων πραγμάτων ὅστιν ἐκκλητος· οὐδὲ γὰρ προσήκει τῷ δικαστῇ ἀδικίαν ἐαυτῷ γίνεσθαι νομίζειν διὰ τοῦτο, ὅτι ὁ δικαζόμενος εἰς πρὸς τὸ ἐκκλήτου βοήθειαν κατέδραμεν. ριγ'. Δυνάταί τις ἐκ τῶν ἀποφάσεως λεγούσης πρὸς τὰ δημόσια διαφέρειν ἐγκαλεῖσθαι.

ριδ'. Ὅτε ἐκκλητος παρεντεθείη ^C καὶ Βιθυνίαν, καὶ Παφλαγονίαν, καὶ Λυδίαν, καὶ Ἑλλησποντον, καὶ τὰς νήσους, καὶ Φρυγίαν σαλυνταρίαν, καὶ Εὐρώπην, καὶ Ροδόπην, καὶ Ἑλενόποντον, τῇ ἐπαρχότητι τῆς πόλεως συν τῷ κοιναίῳ πρὸς κρίσιν πρὸς αὐτὸν ὁ ἐγκαλεσάμενος παραφυλάττει.

ριε'. Καὶ καὶ πρὸς τῶν ἐπενεχθέντων πρὸς δέχοντος, ὅστιν ἐκκλητος.

ρις'. Ἐὰν καὶ λογοθέτου, καὶ καδολικοῦ τις ἐγκαλέσθαι, ἐπὶ τῷ κόμητι τῶν ἰδικῶν ἐρχέσθαι ἢ δίκην. Ἐὰν ἀτελής εἴη ἢ δίκην, καὶ πόρρω εἴη ἢ ἐπαρχία, ἐν ᾗ γινάσθαι ἢ ἐκκλητος, παραπεμπέτω αὐτῷ ὡς ἡνιβούλεται δέχοντι ὁ κόμης τῶν ἰδικῶν.

ctione propria prouocare liceat : ita ut cogatur iudex ipsam sententiam præbere, & libellos refutatorios siue suppletorios accipere, & acta omnia ad principem mittere. à præfectis autem prætorio prouocare ne liceat.

CXII. Et in maioribus & in minoribus negotiis appellandi facultas est : nec enim iudicem oportet iniuriam sibi fieri existimare eò quod litigator ad prouocationis auxilium conuolauit.

CXIII. Etiam à sententia qua bona ad fiscum pertinere pronuntiatur, prouocare quis potest.

CXIV. Cum appellatio interposita fuerit per Bithyniam, Paphlagoniam, Lydiam, Hellespontum, insulas etiam, aut Phrygiam salutare, Europam, ac Rhodopem, & Helenopontum, præfecturæ huius urbis adiuncto quaestore iudicium sacrum appellator obseruet.

CXV. Et in multis à magistratu inferendis appellatio admittitur.

CXVI. Si quis appellauerit à discussore vel rationali, causa transferatur ad comitem rerum priuararum. & si humilior erit causa, vel longinqua prouincia, in qua appellatio interposita est, comes rei priuatæ iudici quem probauerit ipsam deleget.

L. 17. CXVII. Nominaciones cum consilio publico fieri debent. si verò aliter fiant, appellare necesse non est.

L. 18. CXVIII. Qui prouocauit, poenitere potest, & libellos appellatorios recuperare, tanquam latam sententiam confirmans.

L. 19. CXIX. Hæc constitutio extat etiam in libro primo. iubet autem, vt nullus additum supplicio per vim eripiat: sed si velit, interponendæ appellationis pro illo copia ei est. Si verò quid eiusmodi fiat, vt proconsules, & comes Orientis, & Vicarij ad amplissimas potestates referant, non autem ad nos.

L. 30. CXX. Constitutio iubet, vt in omni causa citra metum iniuriæ prouocare liceat.

L. 31. CXXI. Cum ab vno inquit, ex spectabilibus iudicibus, hoc est, proconsule, Augustali, Comite Orientis, aut Vicario appellatio interposita est, quæ per consultationem Senatorum apud principem in sacro auditorio disceptari solet, de appellatione princeps non ampliùs iudicet, vt antea consueuerat: ne pluribus occupatus propter moram suam damni occasionem litigatoribus præbeat. sed si deinceps a proconsule, vel Augustali, vel Comite Orientis, vel Vicario appellatum sit, præfectus prætorio, qui in comitatu est, & Quæstor in

ριζ'. Δεῖ τὰς ὀνομασίας καὶ κοινῶν γράμμεν γίνεσθαι. εἰ δὲ μή οὕτως γράμμεται, οὐδὲ ἐκκλητοῦ χρεία. ριή. Διῶνται ὁ ἐγκαλεσάμενος μεταμεληθῆναι, καὶ ἀναλαβεῖν τὸν ἐκκλητον ἐαυτοῦ, ὡς βεβαίων πρὸς γυομύνην ἀποφασιν.

ριθ'. Ἡ διάταξις κεῖται μὲν καὶ ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ. κελεύει δὲ τὸ ἀπαγόμενον ἐπὶ ἡμετέρας μὴ καταλαμβάνειν καὶ βίαν μηδεμίαν. ἄλλὰ εἰ βούλεται ἐγκαλεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ. εἰ δὲ γρήνηται πρὸς τοιοῦτον, ὁ ἀνθύπατος, καὶ ὁ κόμης τῆς ἀνατολῆς, καὶ ὁ βικαρίος, ἵνα ἀναγνώσῃ περὶ τὰς μεγίστας ἐξουσίας, οὐχὶ περὶ ἡμᾶς.

ρη'. Ἡ διάταξις κελεύει, τὸ βουλόμενον ἀνυβείσως ἐπὶ πάσης δικῆς ἐγκαλεῖσθαι.

ρκα'. Οταν φησὶ καὶ ἀποφάσεως ἐνός τῶν παλαιῶν ὑπογράφων, τῶν ἐστὶν ἀνθυπάτου, αὐγουσταλίου, κομητοῦ ἀνατολῆς, βικαρίου ἐκκλητος γέννηται, ἥ τις εἴωθεν ἀπὸ συνελεύσεως ὑπογράφων ὡς τῷ βασιλεῖ ἐξετάζεσθαι ἐν δέῳ ἀκροατηρίῳ, μηκέτι βασιλεὺς δικάζει καὶ τὸ πρὸ τύπου συνήθησαν ἵνα μὴ πλεονάζῃ ἀπληρολημῆτος, ἐκ τῆς ὑπερδύσεως τῶν χρόνων, βλάβης αἰσινος γρήνηται τοῖς δικαζομένοις. ἀλλὰ λοιπὸν, εἰ μὲν ἀνθύπατος, ἢ αὐγουσταλίας, ἢ κόμης ἀνατολῆς, ἢ βικαρίος ὅστις ὁ δικάσας, καὶ τὸν ἐκκλητον δεξάμενος, τὸ ὅτι ὁ ὡς ὁ πρῶτος τῶν πραιτωρίων, ὁ ἐν τῷ κομητάτῳ ὡς ὁ κοίτης τῶν

ἐν δαίῳ ἀκροαθῆναι πρεσβυτέρους, ἃς
δικάζουσιν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἢ αὐτῆς
πατρὸς, καὶ πατρὸς ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ τῶν αὐτῶν
χρόνων παραφυλακῶν, οἷς
ἐκαστὴ ἐκκλησία ἐν δαίῳ ἀκροα-
θῆναι γυμναζομένη πρᾶξις πε-
φυκεν, καὶ πᾶσι πρὸς ἐμπρο-
σθεσιον. κρατεῖται δὲ ταῦτα εἰ καὶ
τινὲς τῶν εἰρημῶν ἀπεβλέπων
ἀρχόντων ἔχοντες δεῖον ἀκροαθῆναι,
ἢ ἐν αὐτῷ δικάζοντες, ἢ ἀποφ-
νᾶσθαι ἐκκλησίαν ἐδέξαντο.

Εἰ μὲντοι γε δοκῶς δικάζοντος
ἐξεκλέσασθαι, εἰ μὲν ὁ αὐτὸς καὶ
δοῦξ καὶ ἀρχὸν τῆς ἐπαρχίας ἐτύχανε,
μόνον ἢ σὴν ἐπαρχίᾳ ἐν δαίῳ ἀκρο-
αθῆναι δικάζει πάντων τῶν ὀφειλόν-
των ἀπὸ τῆς ἀκρίβειας ἢ πατρὸς καὶ ἐπὶ
τῇ ἐκκλησίᾳ ἀκολουθεῖν, οὐδ' ἀκρι-
βεία παραφυλακῶν. ἢ ὑπηρε-
σιῶν ἐν τῇ σινοῦσιν τῶν ἡγεμονί-
ων, οἱ τινὲς ἐν τῇ πατρὶ τῇ ἐπομνη-
μάτων εἰσιν, ἐκβιβάζοντες τὸ ἀποφ-
σιν ἐκείνων, μὴ δὲ οἱ κοινῶς δικάζει.
ταῦτα ὅτι πάντα κρατεῖται ἐνθάδε μὴ
ἀπὸ παραπομπῆς, ἀλλὰ δικάζει καὶ
ἀποφνᾶσθαι ἐκκλησίαν ἐδέξαντο.
τότε γὰρ ὁ τῆς δικῆς παραπέμψας, ἔσται
τῇ ἐκκλησίᾳ δικαστὴς ἐκείνο. ὅτι τοῖς
προσθεῖναι καλόν· ἐὰν γὰρ βασιλεὺς
προσελθὼν ἰδίῳ τῇ ἐνὶ ἢ μὴ ἰλ-
λουςσίων ἐνὶ, ἢ καὶ πολλοῖς ἀπ' ἐμ-
πρὸς δικῆς, καὶ ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐπομ-
νῆς τοῦτων ἀποφάσεως γῆναι, ὁ μὲν
ἐπ' αὐτῶν τῶν πρᾶξεων, ὁ δὲ τῶν
ἐν τῇ κομνητάτῳ, μὴ τὰ καὶ καὶ χρόνῳ

A sacro auditorio præsidentes
de appellatione cognoscant,
eodem ordine, & observa-
tione, iisdemque temporibus
seruatis, quibus quælibet ap-
pellatio, quæ in sacro audi-
torio exercetur, finiri solet,
secundum primum fatalem
diem. Hæc autem obtineant,
licet quidam spectabilium iu-
dicum sacrum auditorium
habentes, & in eo iudicantes
à sententia sua appellationem
receperint.

Quod si à duce fuerit ap-
pellatum, si quidem idem
dux & præsides provinciae sit,
præfectura tua tantum in sa-
cro auditorio iudicet: omni-
bus quæ secundum diligen-
tem iuris ordinem in exe-
quenda appellatione subsequi
debent, accuratè observatis,
& in consultatione epistola-
ribus obsequentibus, qui vi-
ce actorum sunt: officiis eo-
rum cum quibus quæstor iu-
dicat, exequentibus iudicata.
Hæc autem omnia seruentur
vbi quis non ex delegatione
cognoscit, sed sententia data
appellationem accepit: tunc
D enim qui causam delegavit,
appellationis iudex erit. His
autem etiam illud addere o-
peræpretium est, ut si prin-
ceps aditus privato cuidam;
non illustri vni pluribûsve
causam delegauerit, & ab eo
eîsve appellatum fuerit, præ-
fectus prætorio qui est in
comitatu cum pro tempore

quaestore farali iudicet die. ^A Qui autem sunt è scrinio libellorum ea quæ à iudicibus à principe delegatis gesta sunt, excipiant, & causam inducant, & quæ apud præfectum prætorio vel Quaestorē in agenda causa gesta sunt; ipsi excipiant, scribant, & litigatoribus edant: illi enim etiam apud delegatos iudices, licet illustres non sint, gesta excipiunt, si in comitatu eiusmodi causa dicatur. Si verò appellatum sit ab illustri iudice à quo appellare conceditur, id est, excepto præfecto prætorio, tunc princeps habita consultatione de appellatione eiusmodi cognoscat, licet antea privato homini lis à principe delegata sit, & postea tempore sententiæ illustris reperiatur, etiam si solus non fuerit; sed coniudicem siue collegam habuerit non illustrem. Si quid verò hac lege expressum non sit, id secundum veteres leges decidatur.

L. 33. CXXII. Si miles conueniatur tanquam cohorti obnoxius; velut tributum debens; conueniatur autem in prouinciis, & à rectore prouinciæ condemnatus prouocauerit, præfectus prætorio cum magistris militum de appellatione cognoscere debet; licet magistri militum

κοιμιστωρ, δικάζειτω καὶ ἡ κυρία ἐμπρόθεσμον. τὰ δὲ ὧσα τῶν δοδῶσιν ὑπὸ βασιλέως δικαστῆς πεπραγμένα ὑπομνήματα, οἱ τὸ σκευὴς τῶν λιβέλλων ὑποδέχονται, ἐκ τῆς δίκης ἐξαγέτωσαν, καὶ τὰ ὧσα τῷ ἐπαρχῷ, ἢ τῷ κοιμιστῶρι ἐν τῇ δίκῃ προηόμηναι, αὐτοὶ ἐκλαμβάνουσιν, καὶ γραφίσουσιν, καὶ τοῖς δικαζομένοις ἐκδιδώσκειν. ἔπειτα καὶ ὧσα τῶν ἀπὸ τῶν ἀπομπῆς δικάζουσιν, εἰ καὶ μὴ ἰλλούριοι εἴεν, τὰ προηόμηναι μόνον ὑποδέχονται, εἰ ἐν τῷ κομητῶν ἢ τῷ αὐτῇ δίκῃ λέγεσθαι. εἰ δὲ ἐνός τῶν ἰλλούριων ἄρχοντων δικάσαντος, ἐκκλητος παρεκλούθησθαι καὶ τῆς ἐκείνου ἀποφάσεως, ἐφ' οὗ περβαίνειν δυνατὸν τῷ ἐκκλητον, τούτῃ δὲ καὶ τῆς ἐπαρχίας τῶν προαιτωρέων, τότε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ σωελύσεως ἔστω τῇ ἐκλήτῳ τῷ αὐτῇ δικαστῆς. εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἰδιώτῃ αὐτῷ ὄντι ἀφορεθῇ ὧσα βασιλέως ἢ δίκης, καὶ γηρόμηνος ἄρχων ἐκρίνεν αὐτῷ, εἰ δὲ μὴ μόνος ὡς, ἀλλὰ καὶ ἕτερον εἶχεν συνδικαστὴν, μὴ ὄντα ἰλλούριον ἄρχοντα. εἰ πῶς μὴ ἐγκραταὶ τούτῳ τῷ νόμῳ, τῶν καὶ τοῦ παλαιοῦ νόμου τιμνέτω.

ρκε. Εάν στραπώτης ἐναχθῇ ὡς ὑποκείμενος πύχῃ ταξίωπῃ, ἢ ὡς χρεωστῶν. δημόσια, ἐναχθῇ δὲ ἐν ἐπαρχίαις, καὶ ὁ ἄρχων αὐτὸν καταδικάσῃ, ἐκκαλέσεται δὲ τὸν ἐπαρχὸν τῶν προαιτωρέων. ἅμα τοῖς στρατηλάταις ἐπακούσας τῶν ἐκκλητῶν. εἰ δὲ τὰ μάλιστα οἱ στρατηλάται μόνον

μόνοι πῶς δίκην ἀφώρουν τῷ Ἀ
 δέροντι.

ρκγ. Αναφορὰς δημοδότης ἐπὶ
 δέροντος, εἴτε ἐγκαταί τ' ἤρεσε τῷ
 δέροντι ἐν τῇ δίκῃ, εἴτε μὴ ἐγκαταί,
 δηλονότι τῷ μερῶν μὴ ἐπισταμνῶν
 πῶς δέροντι ἤρεσε, καὶ καὶ ποτα-
 ματικῶς κέλδουσιν δύο μεγαλο-
 πρεπεστάτους ἀνδρας, ἢ πατερίκοις,
 ἢ ὑποπτικοῖς, ἢ ἀπὸ ἐπαρχῶν, οὓς
 ἐὰν αὐτὸς ἐπιλέξῃται, συζυγιστῶν
 τῷ κοιναίῳ, ὃς πάλιν τούτου ἀπο-
 φάσεως, ἢ παρόντων τῶν μερῶν, ἢ καὶ
 ἀπόντων, μηδεμιᾶς ἔσεως ἐκκλητίου
 καὶ τῶν τούτων ἀποφάσεως, μήτε ἑνὸς
 ἀμφισβητήσεως πρὶν δημοδότης.
 Ἐὰν αὖτ' κρατουῦντος, εἴτε εἰς δικαστῆς
 ἐχρήσαντο τῇ ἀναφορᾷ, εἴτε ὅσοι
 ἀμα δοθέντες δικαστῇ τῇ ἀναφορᾷ
 ἐχρήσαντο. εἴτε ἐκάστῳ αὐτῶν ἤρεσε τ',
 εἴτε μηδενὶ αὐτῶν μηδὲν ἔδοξεν, ἀλλὰ
 πάντες σιωπεῖν κοινῇ ἀνεγκαιν.

ρκδ'. Ἡδη τῆς τελευτῆς δού-
 τερας διατάξεως εἰπούσης ἐπὶ πάν-
 των τῶν δέροντων τῶν ἰλλουστρίων,
 ἀφ' ὧν ὅστις ἐκκλητός, (ὧ) βασι-
 λέα τῆς ἐκκλητίου ἀκροῦσθαι ἢ
 παροῦσα διατάξις δούρουσα νόμι-
 μον ἐγνωσμένον, ὅτι καὶ τῆς ἀποφά-
 σεως τῶν ἐπαρχῶν ἐκκλητός μὲν ἐκ-
 ἔστιν, ἀναφίλαφῃς δὲ ὅστις καὶ
 εἰ μὲν ἐπὶ ὅστις ἐπαρχος, πᾶσι
 νόμιμον ὅτι ἀναφίλαφῃς τὰ ὅσα ἑτε-
 ρου κριθέντα. ἐὰν δὲ ὁ αὐτὸς γρη-
 ταί ἐπαρχος, πάλιν ὁ ἡδη ψήφισα-
 μῆτος, οὗ ἑνὸς καὶ τῆς ψήφου ὃς αἱ

Basil. Tom. I.

foli causam rectori prouinciæ
 delegauerint.

CXXIII. Relatione missa à L. 34
 iudice, siue additum sit quid
 referenti placeat, siue non,
 partibus nempe nescientibus
 quid iudici placeat, per sa-
 cram pragmaticam iussionem
 duo magnifici viri vel parri-
 cij, vel consulares, vel ex-
 præfecti quos princeps elege-
 rit, adiungi quæstori debent,
 & sententiam ferre, siue par-
 tibus præsentibus, siue ab-
 sentibus, sublata licentia pro-
 uocandi aduersus eorum sen-
 tentiam, & nulla dubitatio-
 ne relicta. eodem obseruan-
 do siue vnus iudex relatione
 vsus fuerit, siue plures simul
 dati iudices: & siue eorum
 cuilibet quid placuerit, siue
 nulli eorum, sed omnes com-
 munitè principem consulen-
 dum censuerint.

CXXIV. Cum iam trigesi- L. 35
 ma secunda constitutio dixe-
 rit, in omnibus magistrati-
 bus illustribus, à quibus ap-
 pellari potest, principè de ap-
 pellatione cognoscere: præ-
 sens constitutio ius notum om-
 nibus inueniens, quo à sen-
 tentiis præfectorum præto-
 rio prouocatio non est, sed
 retractatio; & si alius ei suc-
 cesserit, verissimile quidem
 est hunc rescissurum quæ ab
 alio iudicata sunt: si verò ip-
 se semet sibi successerit, qui
 iam sententiam dixit, aduersus
 cuius sententiam & sup-

R r

plicatio oblata est, quia prae-
sumitur pro vetere sua sen-
tentia dicturus: iubet consti-
tutio, ut Quæstor adiunga-
tur ei, qui iterum, aut ter-
tium creatus est præfectus
prætorio, & examinat suas
in priore magistratu dictas
sententias, statuens, ut ad-
uersus eorum sententiam alia
retractatio postulari non pos-
sit.

- L. 36. CXXV. Post definitiuam
sententiam prouocatio inter-
ponenda est: neque enim læ-
ditur quis, si in medio litis
facta sit interlocutio quæ de-
neget ius ei competens, id
est, testium productionem,
vel instrumentorū exhibitio-
nem: potest enim in agenda
appellatione & hoc persequi,
ne appellatione contra me-
diam interlocutionem con-
cessa, lis protrahatur variis
appellationibus in eadē causa
interpositis & examinatis, ite-
rum alio litis capite discussio,
iterumq; aduersus ipsum per-
missa appellatione. Si verò iu-
dex delegatus in media inter-
locutione quid ipsis iuri con-
gruum denegauerit, iubet, ut
scripto id comprehendatur, quod in causa appellationis sua
eis allegatio sine præiudicio
conferuerur. Si verò præter
hæc factum fuerit, iudex ap-
pellationem ne recipito, &
qui hæc transgressus appella-
uerit, quinquaginta libras
argenti persoluat.

A δεινός τεροσηνέχθησαν, ἵππ' αὐτοῖς
εἰληπία ὑπὲρ τῆς παλαιᾶς αὐτῶν ἀπο-
φάσεως λέγειν, κελύει ἡ διάταξις,
ὥστε τὸν κοιμιστῶρα συναπροᾶσαι
αὐτῶν, δούτερον ἢ τρίτον γυρομύον
ἐπαρῶν, καὶ ἐξετάζοντι τὰς ἐπὶ τῆς
προτέρης αὐτῶν ἀρχῆς γυρομύας
ἀποφάσεις, διασίζουσαι, ὥστε μη-
δεμίαν ἐπὶ καὶ τῶν τριούτων ἀπο-
φάσεων ἀναψηλάφησιν.

ρκε'. Χρὴ μὲν πᾶσαν πλὴν δίκην τό-
τε τὴν ἐκκλησίαν ἐπιδοτέωαι· οὐδὲ γὰρ
βλάβεται τις ἐὰν ἐν τῇ μετὰ
ἐγγύου διαλαλία ἀπαρνούμενη αὐ-
τῶν δίκαιον ἀρμόζον αὐτῶν. Τούτῃ ἢ
μδρτύρον παραγωγῇ, ἢ ἀνάγνω-
σιν συμβολαίου διώεται γὰρ ἐν τῇ
ἐκκλήτῳ πάντα γυμνάσαι· ἵνα μὴ
καὶ τῆς μέσης διαλαλίας, ἐπιδε-
δομένης ἐκκλητίου, μήκος διδῶται
ταῖς ὑπὲρθέσει· πολλάκις ἐν τῇ αὐ-
τῇ ὑποθέσει ἐπιδεδομένης ἐκκλητίου
C ἐξεταζομένης, πάλιν ἄλλου κε-
φαλαίου γυμναζομένου, καὶ πάλιν
καὶ κατ' αὐτὴν παρεχομένης ἐκκλη-
τίου. ἐὰν δὲ διαιτητής ᾖ ὁ ἐν μέσῃ
διαλαλίᾳ δίκαιόν τι αὐτοῖς ἀρη-
σάμενός, κελύει ἐγέρως τούτῳ
D ἐπισκήπειν, ὥστε ἐν τῇ ἐκκλήτῳ φυ-
λάττεσθαι αὐτῶν τὸ πρὸς τούτου δι-
καιολογίαν ἀποκριτὸν· εἰ δὲ ὅρα ταῦ-
τα γῆν, μήτε δεχέσθαι τὴν ἐκκλησίαν ὁ
δικαστής, καὶ αὐτὸς ὁ ἐκκαλεσάμενός
ὑπὲρ τῆς παραβάσεως πενήκοντα λί-
βρας ἀργύρου παρέχεται.

ρκς'. Η διάταξις κελεύει, ἵνα ἂν ἡ δίκη ἐφ' ἣ δέῃ παρακληθῆναι πρὸς τὴν συνέλευσιν ἐκκλητῶν, μὴ ὑπερβαίνειν τὰς δέκα λίτρας, μὴ ὡς πρότερον δύο δικασαὶ τὸ πρᾶγμα κρίνωσιν, ἀλλὰ μόνον εἷς. εἰ δ' ὑπερβαίνει τὰς δέκα λίτρας ἡ δίκη, τότε ἵνα δύο ὥς δικασαὶ ἑπιστολαρίων ὑπηρετουμένων. εἰ μὲν τοι διαφωνήσουσιν ὁ δύο δικασαὶ πρὸς ἀλλήλους, τεύτον αὐτοῖς συνεῖναι κοινάτωρα. εἰ δ' ὑπερβαίνει τὰς εἴκοσι λίτρας ἡ δίκη, τότε κινεῖσθαι αὐτὸν ἐπὶ κοινῆς ἀκροάσεως πάντων τῶν συκληπῶν, ἵνα ἐξῇ καὶ τῶν νενηκηκότων ἐν τῷ προτέρῳ δικασθῆναι, εἰσέναι δὲ τῷ ἐνὶ, ἢ τοῖς δύο δικασαῖς, ἢ πᾶσι τοῖς συκληπικοῖς πρὸς ἐκκλητῶν ἐν τῇ διεπίᾳ, καὶ μηδεμίᾳ ἐκκλητῶν ἀναρτᾶσθαι τὰ πρὸς αὐτοῖς κρινόμενα. ὥσπερ οὐδὲ αἱ πρὸς βασιλεῖ παραπρόμνηται ἐξετάσεις ἀναψηλαφώνται.

ρκς'. Η διάταξις κελεύει, ἵνα εἰ ὁ εἷς ἐκκαλέσεται, δυνάσθαι καὶ τὸ πρότερον μέρεθ'· εἰ μὲν παρῇ, χρήσασθαι τῇ βοηθείᾳ τῆς ἐκκλητῶν. εἰ δὲ ἄπεισι, βοηθηθῆναι, τὸ δικαστὴν τὸ μέρεθ' αὐτῷ. ἂν πληρωῖται, ὥσπερ εἰ καὶ αὐτὸς ἐξεκαλέσεται, ἵνα δυνήται ἐν τῇ ἐκκλητῶν βοηθηθῆναι. κελεύει δὲ καὶ τοῖς ἀναπληροφράπτοις λιβέλλοις, συντόμως τὰ ἐκκείμενα διηγήσασθαι. κελεύει δὲ ἵνα ὁ δικάζων ἕως δέκα λίτρων, ἢ ὁ δικάζοντις ἕως

Basil. Tom. I.

CXXVI. Constitutio iubet, ut si causa in qua appellatio consultationum more, ritūq; exerceri debet, decem librarum auri quantitatem non excedat, non duo sicut antea, sed vnus tantummodò negotium disceptet. sin verò decem libras excedat, vt tum duo sint iudices, quibus epistolares subseruiant. si tamen isti duo iudices dissenserint, tertium sibi quaestorem adhibeant. Si litis aestimatio vigin- ti librarum auri quantitatem excedat, in commune auditorium senatorum omnium introducatur, vt liceat & victo in priore iudicio intra biennij tempus vel vni, vel duobus iudicibus, vel omnibus senatoribus intimare. quæ verò ab eis decreta fuerint, nulla prouocatione suspendantur, sicut nec factæ apud principem disceptationes retractantur.

CXXVII. Constitutio iubet, vt si vnus ex litigatoribus appellauerit, etiam alter prouocationis auxilio vti possit, si quidem præsens sit. si verò absit, succurritur ei, iudice eius vicem supplente, perinde ac si ipse appellasset, vt possit appellationis remedio iuari. iubet autem, vt ea quæ refutatoriis libellis siue suppletoriis inferuntur, compendio narrentur. Item iubet, vt iudex vsque ad decem libras, vel iudices vsque

R r ij

ad viginti libras, si eis appareat, condemnationem in maiorem quantitatem fieri debere, in eam condemnent non habita ratione prioris status litis.

L. I. C. CXXVIII. Si quis per absentiam nominatus ad duumviratum, aliūve honorem putauerit prouocandū, duorum mensium spatium habet, ex quo contra se celebratam nominationem didicerit, appellationis interponendæ gratia.

L. 2. CXXIX. Si à rectore provinciae, vel à spectabili iudice fuerit appellatum, spatium sex mensium ad agendam appellationem habeat appellator. quod si sex menses lapsi sint, dies alios triginta & vnum habeat. quod si eo quoque tempore exciderit, tertio dies alios triginta & vnum habeat. si rursus & illi lapsi fuerint, totidem quarto dies habeat. Quod si his omnibus diebus exciderit, tunc intra trium aliorum mensium spatium nos adeat, & reparationem appellationis petat. qua reparatione concessa, præcipimus ne sex menses ei concedantur, sed trium mensium spatium ex quarto fatali die numerandum.

Eadē dicimus licet ante vnum tantum diem quam impleretur quartus dies fatalis reparatio petita fuerit, examina-

A είκοσι λιτρῶν, εἰὰν σιωίδωσι ἢ εἰς πλέον ποιήσασθαι τὴν καταδίκην, καταδικάσωσι, μὴ προσέχοντες τῇ προτέρᾳ τῆς δίκης καταστάσει.

ρκή. Εἰὰν τις ἐν ἁποδοῖα ὀνομαδεῖς στρατηγός, ἢ ἑπὶ τῷ ἄλλῳ τιμῇ προῆξαι, σιωεῖδεν ἐγκαλέσασθαι, δύο μηνῶν διάστημα ἔχῃ μὴ τὸ γινῆναι πλεῖον κατ' αὐτὸν χρόνον προβολῇ, εἰς τὸ διωκηθῆναι αὐτὸν ἐγκαλέσασθαι.

ρκθ'. Εἰὰν τις ἑπιδώσῃ ἐκκλητην, ἢ δέχοντι, ἢ πνι πεισλέπῃ δικαστῇ, ἔξ μηνῶν ἔχῃτω προδοσίαν. εἰὰν δὲ μὴ καταλάβῃ ἐν πρὸς τῇ ἐξ μηνῶν, ἔχῃτω ἄλλας τετράκοντα μίαν ἡμέρας. εἰ δὲ ἐκπέσῃ ἢ τούτου τῆς χρόνου, ἔχῃτω ἄλλας τετράκοντα μίαν ἡμέρας. ἢ πάλιν ἐκπεσὼν, ἔχῃτω ἄλλας τετράκοντα καὶ μίαν ἡμέραν. εἰὰν δὲ ἐκπέσῃ πάντων τούτων τῇ χρόνῳ, τότε πάλιν εἴσω ἄλλων τετῶν μηνῶν προσερχέσθω ἡμῖν, ἢ αἰτεῖτω ἀνάνεωσιν τῆς ἐκκλησίας. ἢ δοθείσης αὐτῷ τῆς προδοσιᾶς, καὶ δόσῃ αὐτῷ μὴ δίδοσθαι ἐξαμηνιαῖον χρόνον, ἀλλὰ μόνον τετῶν μηνῶν διάστημα, δευτέρου μηνὸς ὅς οὐ παρήλθεν ὁ τέταρτος χρόνος.

Τὰ αὐτὰ δὲ λέγομεν, εἰ καὶ πρὸς μᾶλλον ἡμέρας τὴν συμπληροῦσθαι τὸν χρόνον τὸν τέταρτον, αἰτηθῇ ὁ πρὸς προδοσίαν, μὴδέποτε

I. 100. 10. 5

δὲ ἔξετασθῇ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῷ ἐνδοξοτάτων ἐπαρχῶν. Ἐοὐδὲ βλαπτικὸν τὸ διαδικοῦν μέροσ· ὅππια τῶν πάντως ἐπὶ χρόνους τῶν ἐκλήτου. ἐὰν δὲ ἐδόθῃ δικασθῆς ἢ παρὰ τῷ ἐπαρχῶν, ἢ παρὰ τῷ μαγίστρου, ἢ παρὰ ἑτέρου ἑνὸς τῶν ἱλλουστρίων ἀρχόντων, ἐν ταύτῃ τῇ ἐνδοξῇ πόλει, ἢ ἐν ἑκκλησίᾳ ἐκκλητοῦ καὶ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, ἢ μὲν πρῶτη κυρία, δύο ἔσω μηνῶν· αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς, καὶ μύμησιν τῶν προφημῶν· κυρίων ἀριθμείδωσαν. Εἰ δὲ ἢ παρὰ ἀρχόντων, ἢ παρὰ ἄλλου ἑνὸς ἀρεβλέπλου δικαστοῦ δοθέντα διατηρῶν ἐκκαλέσθαι, ἔστιν ἡ πρῶτη κυρία δύο μηνῶν· αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς κυρία, ὁμοίαι τῆς πρῆτης κυρίας. καὶ εἰ τυχὸν αἱ κυρία εἰς ἀπράκτους ἐμπεσῶσιν, ὥστε μὴ δύνασθαι ἵνα ἐν αὐτῇ ἐμφανίσαι ἑαυτὸν τῷ δικαστηρίῳ; αἱ πρῆτης κυρίας τὰς ἀπράκτους ἔσωσαν κυρία.

ρλ'. Η διατάξις κελεύει μηδέποτε ὑπὲρ τῶν χρόνων τῶν ὡρεσμένων τὰς καὶ σωέλθωσιν ἐκκλητοῖς γίνεσθαι, μήτε εἴ τις δειήσῃς ὅππιδως, ἢ δεῖν πολεῖσθαι βασιλέως χάμμα, μηδὲ ἑτέρου πρῶτου. ἄλλα παντὶ τῷ ἀπουδάξεν ἕκαστον, ἐμφανίσαι τῷ ἰδίῳ ἐκκλητον, καὶ τὰ πεπραγμένα ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκείνῳ, καὶ ὁ ἔξεκαλέσθαι δίδοναι, ἢ παρὰ ἑξήμα, ἢ σωτομῶντον πάντως

Basil. Tom. I.

A ta autem non fuerit in iudicio gloriosissimorum praefectorum. nec hoc parti nocet aduersae: utique enim dies fatalis notus ei est. Sin autem iudex in hac alimacitate fuerit delegatus a praefectis praetorio, vel magistro, vel ab alio illustri dignitate decorato; & appellatio contra sententiam eius oblata fuerit, primus quidem fatalis dies duorum mensium sit: alij verò tres fatales ad similitudinem praedictorum fatalium numerentur. Si verò delegatum vel a praefide, vel ab alio spectabili iudice arbitrum appellauerit, primus quidem fatalis dies duorum mensium est: tres verò alij fatales dies praedictis similes. & si fortè fatales in feriatos inciderint, ut iudicio interesse non potuerit, qui praecedunt feriatos dies, fatales sunt.

CXXX. Iubet constitutio, L. 3. ne ultra statuti temporis spatium appellationes more consultationum inducantur, neque si quis preces offerat, neque si sacrum rescriptum à principe impetret; neque sub praetextu altero: sed ut omnibus modis quisque appellationem suam introducat, & gesta in iudicio, contra quod prouocatum est, aut statim postquam appellatum sit, aut non minùs quam

R r iij

ante dimidiā partem tem-
poris tradat, quoniam qui
hoc tempus præterlabi sinet,
dispendium patietur.

L. 4. CXXXI. In exercenda ap-
pellatione licentia patet utri-
que parti. nouis adsertioni-
bus, quæ in priore iudicio
propositæ non sunt, & ex-
ceptionibus utendi: modò ad
capitulum pertineant, quod
apud anteriorem iudicem
propositum est: sed & si in-
strumentum aliquod prolā-
tum sit in priore iudicio, li-
cet in persequenda appella-
tione probationes illius pro-
ferre.

L. 5. CXXXII. Constitutio iubet,
ut si quidē ex Ægypto vel
Libya, vel Oriente usque ad vi-
trafque Cilicias numerando, vel
ex Armenia, vel Illyrico ap-
pellatio transmissa fuerit, an-
tiquum semestre spatium ap-
pellatores habeāt. Sin autem
ex partibus Asiæ, vel Ponticæ,
vel Thraciæ dioecesebus trans-
mittatur appellatio, trium
mēnsium spatium indulget eis
qui prouocarunt, sequenti-
bus & aliis nonaginta tribus
diebus, siue tres menses, siue
semestre tempus, & similiter
tribus mēnsibus reparatio-
nis. vult autem & fatales esse
dies, non utique eos, qui-
bus tempus completur, sed
decem dies ante fatalem, &
ipsum fatalem, & alios quin-
que: fortasse enim in calculo
dierum erratur. & ubicum-

τῆς ἡμίσεως χρόνου τῆς ἐκκλήτου. ἐπει-
τοί γε ὁ παρελθὼν χρόνος τὸν
ζημιωθήσεται.

ρλβ'. Τῆς ἐκκλήτου γυμναζομέ-
νης, ὅσοις τὰ ὠκεία πρὸς τῷ
ἐκατέρῳ μέρει, καὶ αἷς χρησάμε-
ται δικαιολογίας, αἷς ἐκ ἐχρήσαντο ἐν
τῷ προτέρῳ δικαστηρίῳ, καὶ πε-
ραγραφαῖς· ἐὰν μόνον εἰς κεφα-
λαίον ὧσιν ἤδη κινηθὲν ἐν τῷ προ-
τέρῳ δικαστηρίῳ. εἰ δὲ καὶ συμβό-
λαιον παρενεχθῇ ἐν τῷ προτέρῳ
δικαστηρίῳ, δυνατὸν ἐν τῇ ἐκκλή-
τῳ τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν παρενε-
χθῆναι.

ρλβ'. Ἡ διάταξις κελεύει, ἵνα εἰ
μὴ ὁ Αἰγυπτίου, ἢ Λιβύης, ἢ ἀνατο-
λικῆς, ἕως τῆς δύο Κιλικιῶν ὄρεθμον-
μῆνης, ἢ ἀπὸ Ἀρμενίας, ἢ τῆς Ἰλλυρι-
κοῦ ἐκκλητος παρενεχθῇ, ἔχουσιν οἱ
ἐκκαλεσάμενοι τὸ δέχασθαι ἐξαμην-
ιον. ἐὰν δὲ ἀπὸ Ἀσίας, ἢ τῆς Ποντι-
κῆς, ἢ Θρακικῆς διοικήσεως ἀνάγη-
ται ἐκκλητὸς, τριῶν μῶνων προ-
θεσμίῳ δίδωσι τοῖς ἐκκαλεσαμέ-
νοις· ἀκολουθούτων καὶ τῶν ἄλ-
λων ἐνεμήκοντα τριῶν ἡμερῶν, εἴτε
τοῖς τριῶν μηνῶν, εἴτε τῇ ἐξαμηνίῳ.
ὁμοίως δὲ ἔτι τριῶν μῶνων τὸ προ-
θεσπέσιον. βούλεται ὅτι τὰς κυρίας
εἴη μὴ πάντως αὐτὰς τὰς ἡμέρας,
ἐν αἷς ὁ χρόνος συμπληροῦται, ἀλλὰ
καὶ δέκα ἡμέρας αὐτὰς τὰς πρὸς
τῆς κυρίας, καὶ αὐτῶν καὶ ἄλλας
πέντε· ἵσως ὅτι πληνᾶται πρὸς τὴν
ψήφῳ τῶν ἡμερῶν. καὶ ἐντα

δὲ ἐὰν ἀφ' ὅμοιου μνημείου κυρίας ἢ
μέρας, δέκα ἡμέρας παρέχοντο.
Ἐπεὶ δὲ πάλιν τῆς ἐκκλησίας ἐν αὐ-
τῷ κελεύοντι σενοχωρεῖσθαι. διω-
κόμενοι εἰ βούλεται τῶ ἐνὸς μέροις
τῶ νικησαντος ἐν τῷ κτ' χωρὶν δι-
καστηρίῳ, ἢ σωτομώτερον πάλιν δι-
κίω εἰσαγαγεῖν, Ἐλπίον μὴ παρ-
εκτείνεσθαι πάλιν δίκην, τεμνομένης
τῆς δίκης, καὶ τῶ ἐνὸς μέροις τῶ
πάλιν ἐκκλησίαν δεδωκότι δόπολιμ-
πανομίου. εἰ δὲ τὰ μέρη σύμφω-
νήσωσι μὴ φυλάττειν τὰς κυρίας,
ἔχον βούλεται τῶ τὸ σύμφωνον
ἢ διάταξις.

βλγ. Ἐδὼ δὲ διὰ τῆς ἐν αὐτοῦ με-
νόμενης δόποφας παρὰ τῆ
δουτέρου δόποφας, οὐ χρεῖα ἐκ-
κλησίας εἰς τὸ ἀναβαπτῶσαι αὐτῶν.
βλδ. Ἐπελθὼν πρὸς ἐλάττων τῶν
δεκατεσσάρων ἐν αὐτῶν ὅτι ἀδελ-
φὸς καὶ μάμμη, διαδέχοντο καὶ
χρῆστας πάλιν μάμμην κληρονό-
μον. ἐδικάσαντο οὖν ἡ μάμμη καὶ
ὁ ἀδελφός, Ἐπεφύλακτο ὁ δι-
καστής, ὅτι καλῶς ἐκείνῳ δέδε-
το. ὁ δὲ ἀδελφός ἐκκλησίαν ὅτι δέ-
δωκε. λέγει οὖν ἡ διάταξις, ὅτι
καὶ χωρὶς ἐκκλησίας, ἀρχιεπὶς ὅστις
ἢ τῶ αὐτῇ δόποφας. εἰ μὴ ἄρα
ζητήσας πρὸς τῆς ἡλικίας, εἶπεν
αὐτὸν μείζονα τῶν δεκατεσσάρων
ἐν αὐτῶν, καὶ διὰ τῶ καλῶς
διαδέσθαι. τότε γὰρ ἐκκλησίας χρεῖα,
εἰς τὸ πάλιν δόποφας ἀναβαπτῶσαι.

βλε. Ἐδὼ ὁ στρατηγὸς ἐδόθη.

que fatalis dici mentionem
inuenerimus, quoddecem dies
præstabimus, & biennium
appellationis vnius anni ter-
mino coartari iubemus, uti
tamen nihilominus altera
pars, quæ victrix fuit in pro-
uinciali iudicio licentiam ha-
beat, si quidem velit, etiam
præmaturè inducendæ causæ,
efficiendique ne diutius cau-
sa protelatur, ut etiam ab-
sente parte, quæ prouocauit,
lis dirimatur. sin autem con-
uenerit inter partes, ut dies
fatales non obseruentur, eius-
modi pactiōnem firmam esse
constitutio vult.

CXXXIII. Si iudex con-
trariam sententiam priori de-
derit, ad eam rescindendam
appellatio necessaria non est.

CXXXIV. Decessit quis mi-
nor quatuordecim annis re-
lictō fratre & auiā, ac testa-
mento suo auiā herede insti-
tuta. litigabant igitur auiā &
frater, & iudex pronuntia-
uit, testamentum ab eo iure
factum esse: frater autem
prouocauit. ait igitur consti-
tutio, etiam citra prouoca-
tionem eiusmodi sententiam
nullas vires habere. nisi cū
de ætate quæreretur, pro-
nuntiauerit, implese eum
quartum decimum annum,
& per hoc iure testamentum
fecisse: tunc enim ad rescin-
dendam sententiam prouoca-
re non est necesse.

CXXXV. Si magistratus mu-

nicipales iudices dati sint, & unus ex his pronuntiauerit, ad rescindendam sententiam eius prouocatio necessaria non est.

L. 5. CXXXVI. Si præses contra legitimum modum multam irrogauerit, etiam sine appellatione multa rescinditur.

L. 6. CXXXVII. Si iudex datus iussus sit certâ die sententiam dicere, & ea die sententiam non dixerit, ut sententia rescindatur prouocare non est necesse.

L. 7. CXXXVIII. Venales sententias, quæ in mercedem à corruptis iudicibus proferuntur, etiam citra interpositæ prouocationis auxilium, iam pridem à diuis principibus infirmas esse decretum est.

L. 9. CXXXIX. Veterani, qui post annos viginti missionem consecuti sunt, munerum personalium vacationem habent. & si ad eiusmodi munus vocentur, etiam submotâ appellatione eis subuenitur.

L. 10. CXL. Si quis appellauerit quasi læsus in aliquo litis capitulo: & qui eum vicit, dicat se læsum, quod nihil capere pro sumptibus litis, vel minùs quàm oportuerat, iussus sit, constitutio prouocandi licentiam ei adimit. iudices enim qui de appellatione cognoscunt, perspiciunt, quid eum accipere sumptuum

σαν δικασαί, ἢ εἰς ὅς αὐτῶν ἀπεφύατο, οὐ χρεῖα ἐκλήτου πρὸς τὸ ἀνατρέψαι τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν.

ρλγ'. Εὰν δέχων πρὸς τὴν ἐκκλήτου ἀφ' αὐτοῦ νόμιμον μέτρον, οὐ χρεῖα ἐκλήτου εἰς τὸ ἀναστρέψαι τὸ πρὸς τὸν.

ρλδ'. Εὖν ἐδόθη δικαστῆς κελεύει τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ἀποφύαται, ἢ μὴ ἀπεφύατο ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, οὐ χρεῖα ἐκλήτου εἰς τὸ ἀναστρέψαι τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν.

ρλη'. Τὰς πρὸς τοῖς ἀποφάσεσσι αἰτίνας εἰς μισθὸν διαφθαρέντων τῶν δικαστῶν πρὸς φέρονται, & χωρὶς τῆς βοηθείας τῆς γρομύνης ἐκλήτου ἡδὴ ἀπὸ τῶν θείων βασιλέων, ἀδυνάτοις εἶναι ψήφισιν ὅτιν.

ρλθ'. Οἱ βετεράνοι, ὅτι μὴ εἴκοσι ἐνιαυτῶν ἀπολυθέντες τῆς στρατείας, ἀπέλθον ἔχουσι πρὸς σωπικῶν λειτουργημάτων. & ὀνομαζόμενοι εἰς τοιαύτῃς λειτουργίαι, ἢ χωρὶς ἐκλήτου βοηθοῦνται.

ρμ'. Εὖν πρὸς ἐκκαλέσθαι ὡς ἀδικηθεὶς ἐν τινὶ κεφαλῇ, ἢ ὀνικήσας αὐτὸν, λέγει αὐτὸς ἀδικηθῆναι, ὅτι ἐκ ἐκκαλέσθαι λαβεῖν τὰ δαπάνηματα πρὸς τὴν δίκην αὐτῶν γρομύνη, ἢ καὶ ἥτιον λαβεῖν ἐκκαλέσθαι. κελεύει ἢ διατάξις μὴ ὅτι εἶναι αὐτῶν ἐκκαλέσθαι. ὅτι δὲ δικαστῆς τῆς ἐκλήτου σιωροῦσι δίκαιον πρὸς λαβεῖν αὐτὸν

ὑπὲρ τῆς δαπανημάτων, εἰ καὶ ἐν τῷ
 ὡρόντῳ δικασθῆναι τὸ καφά-
 λαιον παρελείφθῃ. ἔτι δὲ καὶ ἄλ-
 λο καφάλαιον ἢ διάταξις ἐδὴ γάρ,
 φησι, δευτέρῃ καὶ σιωλέουσιν ἐξέ-
 ταις, μὴ ἐξέσω τῷ ἐν ἀγῶνι δια-
 τῶ ὑπὲρ δεσιν, τῆς σιωλέουσας ἐκ-
 κλητον ἐπιδοῦναι. ἀλλὰ μάλλον
 ἐκ μίας μοίρας εἰσὶ τῶ, καὶ γυμνα-
 ζέτω ἢ ἐξέτασις.

ρμα'. Ο καὶ προπέτειαν ἀπολιμ-
 πανόμην καὶ κατὰ δικασθεῖς, οὐ δύ-
 ναται ἐκκαλέσασθαι.

ρμβ'. Οἱ φανεροὶ ἐπὶ ἀνδρῶν
 μασὶν ἐλεγχθέντες, καὶ καταδεδόται,
 ἐκείνῳ δυνάται ἐκκαλέσασθαι. οὐτε
 δὲ δεῖ προπετῶς πτεῦν τῇ φωνῇ
 τῇ κρινόμενων.

ρμγ'. Μηδὲν τῶ ξενῶν καὶ τῆς
 τῶ οἰκείου δικαστοῦ ἀποφάσεως ἐξε-
 σιν ἐκκαλέσασθαι. εἰ μὴ ἄρα ἐπὶ
 πολιτικῶν λογισμῶν, ἐφ' ὧν ἐστὶν
 ἐν πολέως δυνάτον κινεῖσθαι τὸ δίκαιον.

ρμδ'. Επὶ τραπεζακοῦ χρεοῖς, καὶ ἐπὶ
 δημοσίου, ἐστὶν ἰδιωτικοῦ, μὴ ἐσω ἐκ-
 κλητος, μόνον εἰ τὸ χρεὸς ὁμολογεῖται.

ρμε'. Κατὰ ἐκδοχὰς ἐκκαλεῖσθαι,
 μὴ δυνάται, ἰκανῶς καὶ ἐπὶ τοῖς νόμοις,
 καὶ ἐπὶ ταῖς διατάξεσι διηγήσασθαι. ἔτι
 μὲν, ὥστε καὶ τὸ ἐκκαλεσάμενον, τὸ
 ταῖς ἡμετέρας διατάξεσιν ὡριμένον
 πρὸς τὸν ὑποχρεῖν εἰ μὴ ἄρα ὁ ἀπο-
 φάσεως ἐκδοχὰς τὸ μέτρον τὸ ἀπο-
 φάσεως ὡρεξέσθαι. καὶ εἰ γὰρ
 ἐκκλητος, ἐκδοχὰς ἀναρτῶμεν,
 δεῖται ζομῶν, ὅπως εἰ τὸ πρᾶγμα κινή-

A nomine, æquum sit, licet in
 priore iudicio capitulum hoc
 prætermisum sit. aliud quo-
 que capitulum constitutio
 continet: si enim, inquit,
 disceptatio more consulta-
 tionum fiat, propter dilatio-
 nem consultationis actori ap-
 pellare non liceat, sed po-
 tius ex una parte consulta-
 B tio inducatur, & examinatio
 exerceatur.

CXLI. Qui per contuma- L. 1. C.
 ciam absens condemnatus qu. ap.
 est, appellare non potest. non
 recip.

CXLII. Qui apertè mani- L. 2.
 festèque conuicti, & scelus
 confessi sunt, appellare non
 possunt. Condemnatorum
 autem confessioni temerè fi-
 C des adhibenda non est.

CXLIII. Nulli officialium L. 3.
 à sententia proprii iudicis ap-
 pellare licet: nisi fortè in ci-
 uilibus, siue pecuniariis cau-
 sis, quæ per procuratorem
 agi possunt.

CXLIV. Si debitor fiscalis, L. 4.
 publicus, aut priuatus debi-
 rum confiteatur, appellatio
 eius non admittatur.

D CXLV. Ab executione ap- L. 5.
 pellari non posse & legibus
 & constitutionibus cautum
 est, ita vt appellantem etiam
 sanctionibus nostris statuta
 multa compescat: nisi for-
 tè executor sententiæ imo-
 dum iudicationis excedat.
 à quo si fuerit appellatum,
 executione suspensa, de-
 cernimus, vt si res mobi-

lis est, ad quam restituenda executoris opera fuerit indulta, appellatione suscepta, possessori res eadem retrahatur, & idem collocetur reddenda ei parti, pro qua cognitor iudicauerit. Quod si de possessione, vel de fundis executio concessa erit, & eam suspenderit prouocatio, fructus omnes, qui tempore interpositae prouocationis nati, & capti, vel postea nati erunt, in medio iure collocentur, fundo penes eum qui appellauerit constituto. Sciant autem prouocatores se, vel ab executione appellantes, vel ab interlocutione, si eos perperam vocem cognitoris suspendisse claruerit, quinquaginta librarum argenti animadversione multandos.

L. 6. CXLVI. Qui appellat, ne aperiat testamentum, aut ne heredes in possessionem mittantur, viginti libris argenti multabitur.

L. 7. CXLVII. Ante sententiae tempus, & ordinem euentus, nec a discussore, nec a rationali appellare licet.

Lex 8. deest.

L. 1. C. CXLVIII. Etiam post mortem eius qui appellauit, necesse est heredibus eius vel appellationis causam persequi, vel iudicato satisfacere.

L. 2. CXLIX. Eius, qui inter reos

Α τὸν ὄντιν, εἰς ὃ δόποκατασέον ἢ ἐκβίβαστο ἀποσὺν παραχέαι, τῆς ἐκκλήτου δεχθείσης, τὸ πρῶτον τὸ τῆς νεμομένης ἀφαιρεθῆ, & ἐπιτηδείως δόποτεθῆ, δόποδοθησόμενον τῷ μέρει, ὑπὲρ οὗ ὁ τῆς ἐκκλήτου δικαστῆς ἀκροώμενος κρίνει. εἰ δὲ πρὶν νομῆς, ἢ πρὶν ἀγρῶν ἐκβίβασμός τις δόδοθῆ, & τῆς ἀναρτήσεως ἢ ἐκκλητῆς, ὅ καὶ πάντες ὅ ἐγκαρτοὶ ὡς παρεντεθείσης ἐκκλήτου νόμοι, καὶ ληφθέντες, ἢ μὲν ταῦτα γυρόμενοι, ἐν μέσῳ πεθῶσι τῆς δικασίμου, τῆς ἀγρῶς πρὶν ἐκείνῳ ὅστις ἐξεκαλέσατο, τυγχάνοντες. ἴσωςαν δὲ αὐτῶν ὅ ἐκκαλεσάμενοι κατ' ἀπαγήσεως, ἢ κατ' ἀλαλιάς, ἐὰν προπετῶς τὴν φωνὴν τῆς διαγνώμονος ἀναρτῆσαι δόποδεχθῇ, πενήκοντα λίτρων ἀργύρου τιμωρητέοις.

ρμς. Ο ἐκκαλεσάμενος ἐπὶ τῷ μὴ δύοιγνῶναι διαθήκην, ἢ ἐπὶ τῷ μὴ πεμφθῶναι αὐτῶν κληρονόμοις εἰς νομὴν, εἴκοσι λίτρας ἀργυρίου παραχέαι.

ρμς. Πρὸ τῆς καιροῦ τῆς δόποφάσεως, καὶ τῆς τάξεως τῆς δόποτελέσματος, οὐδὲ διὰ λογοθέτου, ἐδὲ διὰ καθολικοῦ ἐξέστιν ἐκκαλέσασθαι.

ρμς. Καὶ τῆς ἐκκαλεσαμένου πελοθήσαντος, ἀνάγκη ἔχουσιν ὅ κληρονόμοι αὐτοῦ, ἢ πληροῦσαι τὴν ἀγῶνα τῆς ἐκκλήτου, ἢ παραχέαι τὰ δόποφανεύοντα.

ρμς. Εάν τις ἐπὶ ἐγκλήματι

ἡγομένη· ἀνὰ ζήτου μὲν τὸν τελευ-
τήσῃ τὰ πρᾶγματα αὐτῷ τῷ κληρο-
νόμῳ αὐτῷ διαφέροισιν.

ρν'. Εὰν τις δεξάμενος ὑπόφα-
σιν ἵνα ἐξορευθῇ ἢ δημύθῃ, ἐγκα-
λεσάμενος ἐτελεύτησεν, ἢ μὲν τιμω-
ρεῖται ἢ κατ' αὐτῷ ἡφάνισται, ἢ δὲ πρὸς
τῶν πρᾶγματων ὑπόφασις ζητεῖ-
ται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. εἰ μὲν τοι κεφα-
λικόν ἢ ποτε πταίσας, ἢ ἐνεχόμενος
θανάτῳ ἢ δημύθῃ ἐτελεύτησεν, μη-
δέπω ἡγομένης ὑπόφασεως πρὸς
αὐτῷ, τότε μὲν θάνατον αὐτῷ, οὐδὲ
κινεῖται παντελῶς τὸ κεφαλικόν
ἐγκλημα.

ρνα'. Εὰν κινουμένης τῆς ἐπὶ τῷ
πρᾶγματι ἀγωγῆς πρὸς δεσποτείας
ἀνδραπόδου, εἰς ἐκ τῶν δικαζομένων
ἡγηθεὶς ἐκκαλέσεται, ἢ ἡρτημένης
τῆς ἐκκλησίᾳ τελευτήσῃ τὸ ἀνδράπο-
δον, ἢ λυθῇ ἢ ἐκκλητός, ἄλλὰ ἐπ' ἀνὰ
κῆς ὅτι τὸ δίκλιν μέλει τέλους ἐξε-
τάζεσθαι, διὰ τὸ πενέλιον τὸ δούλης.

ρνε'. Εὰν τελευτήσῃ ὁ εἰς τῶν ἐκ-
καλεσάμενων, οἱ κληρονόμοι αὐτῷ
ἐπ' οἷς τέσσαρας μῶνας ἔχουσιν βού-
λονται γὰρ διασκεψάσθαι πρὸς τὴν κληρο-
νομίαν, ἢ τότε ἢ κατὰ δέξασθαι ἢ γυ-
μνάσθαι τὴν ἐκκλησίαν, ἢ μὴ κατὰ δέξασθαι.

ρνγ'. Εὰν νομίμως γέρονε καὶ σοφῷ
ὑπόφασις, ἢ μηδὲ ἢ τῆς ἐκκλησίᾳ
βοήθεια ἡγήθῃ, αἰσθάνῃ, ὅτι ὁ φείλεις
ἐφ' ἡσυχάζει τῷ δέοντι. ἐν γὰρ
τῷ δέοντι ἡμῶν κομνητάτω φοβεῖ-
σθαι, ἐκ ἡδυνάσσο. λέγει δὲ ἡ διατάξις
οὕτως.

A nominatus requirendus de-
cesserit, bona ad successo-
rem eius pertinent.

CL. Si is, qui ademptis bo-
nis in exilium datus est, ap-
pellauerit, & decesserit, pœ-
na quidem in persona eius
euanuit, causa autem bono-
rum in exercenda appellatio-
ne agitur. si verò crimen ad-
missum sit, propter quod pœ-
na mortis cum publicatione
bonorum irrogatur, & reus
ante sententiam decesserit,
tunc post mortem ipsius ca-
pitale crimen penitus extin-
guitur. Lex 4^a
deest.

CLI. Si mota lite de pro-
prietate ancillæ vnus ex li-
tigantibus victus appellauit,
& pendentē appellatio-
ne ancilla decesserit, lis non
moritur, sed ad finem vsque
persequenda est appellatio
propter peculium ancillæ.

CLII. Si vnus ex his qui
prouocarunt defunctus sit,
heredes eius quatuor alios
menses habent: nam de here-
ditate adeunda deliberare vo-
lunt, & tunc vel admittere,
& exercere appellationem,
vel non admittere.

CLIII. Si contrā te iure
pronuntiatum est, nec appel-
lationis auxilium imploratum
est, intelligis acquiescere te
statutis oportere: in sacro
enim comitatu nostro time-
re nihil potuisti. Hæc sunt
verba constitutionis.

L. 1. CLIV. Constitutio ait: His qui tempore competenti non appellarunt, redintegrandæ audientiæ facultas denegetur. Omnes igitur qui contra præfectum vrbi, magistrum officiorum, magistros militum, proconsules, vel comites Orientis, vel Vicarios, vel Augustales, vel alios iudices, sub specie formidinis, prouocationem non interposuerunt, à reuocanda lire pellantur. Qui verò vim sustinuerunt, contestatione publicè proposita, intra dies videlicet legitimos, quibus appellare licet, causas appellationis euidenti adfirmatione distinguant: vt hoc facto tanquam interposita appellatione iisdem æquitatis adminicula tribuantur.

L. 1. C. CLV. Si ex pluribus in vna eadēque causa condemnatis, vnus appellauerit, cuius appellatio iusta pronuntiata est, omnibus prodest. si verò fortè contutores erant, & condemnati sunt ex diuersis factis, vnusque pro portione propria solus appellauerit, cæteris non prodest.

L. 1. CLVI. Si in communi causa vnus appellauerit, victoria eius alteri etiam prodest. si verò vnus minor ætate restitutionem impetrauerit, alius non iuuatur.

L. 1. C. CLVII. Momentaria possessio dicitur, vt etiam didi-

ρνθ'. Η διάταξις λέγει· ἐμείνοις οἱ ἕντες ἐν τῷ ἀρμοδίῳ καθεστὼ μὴ ὀξεκαλέσαντο, δυνανωτέας τῆς ἀκροάσεως διχέρῃ ἀπαρνείδω. πάντες τοίνυν οἱ ἕντες καὶ τὰ ἐπαρχοῦ τῆς πόλεως, τὰ μαγίστρου τῶν ὀφφικίων, τῶν στρατηλάτῶν, τῶν ἀνθυπαίων, ἢ κομητῶν ἀνατολῆς, ἢ βικαρίων, ἢ αὐγουσαλίων, ἢ ἄλλων δρχόντων, πρεσβύματι δελίας ἐκκλησιον ἐκ ἤτησαν, ὁπότε ἀνακλητέας τῆς δίκης ἐμβαλλέσθωσαν. Οἱ ἕντες δὲ βίδω ὑπέστησαν διὰ μὲν πλείας δημοσίᾳ πρεσβείας, εἴσω δηλαδὴ τῶν νομίμων ἡμερῶν ἐν αἷς ἐκκαλεῖσθαι ἔξεσι, ἐ τῇ αἰτία τῆς ἐκκλησιον φανερὰν διαβεβαιόσι διάστιξιν· ἵνα τοῦτου γνομῶν, ὡσανεὶ γνομῶν τῆς ἐκκλησιον, τοῖς αὐτοῖς αἰ τῆς δικαιοσύνης βοηθεῖται παραχρῆσιν.

ρνέ. Εὰν δὲ πολλὰν πρὸς αὐτὰς πράγματι ἐναχθέντων, ὁ εἷς ἐκκαλέσεται, ἐ δεχθῇ δικαίως ἐκκαλεσάμενος, πάντες βοηδοῦνται. εἰ δὲ πρὸν συνεπύροποι ἦσαν, καὶ κατεδικάσθωσαν, ὑπὲρ διαφορῶν φάκτων, καὶ ὁ εἷς ὑπὲρ τῆς ἰδίας κατεδικῆς μόνως ὀξεκαλέσεται, τοῖς ἄλλοις οὐ βοηθεῖ.

ρνς'. Εὖ κοινῆς οὔσης τῆς δίκης, ὁ εἷς ἐκκαλέσεται, καὶ ὁ ἕτερος βοηδοῦνται. εὖ δὲ ἐλάττων ὑπαρχῶν ὁ εἷς αἰτήσῃ ὁποκατάστασιν, ὁ ἕτερος οὐ βοηδοῦνται.

ρνς'. Μομφταρία νομὴ λέγεται, ὡς ἔγνωσ

ἐγὼς ἔν τῷς ἰνστιτούτοις, ὅτε φι-
λονόκεϊ πρὸς τὴν νομῆς κινήσῃ ἀν-
ματῶ, ἢ ἀκινήτου ἡσυχίᾳ ὅ
δικαστὴν προσέχῃ καὶ δίδοναι πρὸς
νομῆν τὴν ἀντιματῶς ἐκείνῳ τῷ νε-
μερῶν καὶ τῷ ῥοπῶν τῆς ἀν-
κατάρξεως, μήτε βία, μήτε λα-
δρα, μήτε καὶ παρὰ κλησιν τὴν δια-
δικου. λέγει οὖν ἡ διάταξις, ὅτι ἐάν
ἐκκλητος ἐπεδοῖ καὶ ἀποφάσεως
τοιαύτης, ἀφορεζέτω τὴν νομῆν ὅ
ἐκκλητοῦ δικαστῆς ἐκείνῳ, ὡς τῶν καὶ
καὶ ὁ ἀντιματῶς δικαστῆς ἀφώρεισεν
αὐτῶν τῶν. Ἐάν μὲν ταῦτα δοῖ
τὴν νομῆν μετενεχθῆναι ἐπὶ τὴν ἐκ-
καλεσάμενον, μετενέγκοι αὐτῶν.
πανταχοῦ δὲ ἡ ἀντιματῶς νομῆς ἀπο-
φασίς μηδὲν ποιήσῃ ἀντιματῶν
ἀγῶνι τῶν ἀντιματῶς δεσποτείας.
ρηγῇ. Ἡ διάταξις κελεύει μηδὲν ἀ-
πείτον ἐκκαλεῖσθαι, ἢ ἀναρῆσαι τὴν
ἀποφάσιν τῶν ἐπαρχῶν τῶν πραι-
τωρίων. ἐάν δὲ πρὸς τὴν δοθέντα δι-
καστὴν ἀντιματῶται, ἔτι ἀπικαλέ-
σθαι τὴν δεδωκότα αὐτὸν, οὐ σιω-
αριθμεῖται τῶν εἰς ἐκκλητον.

ΣΧΟΛ.

Εκκλητος δὲ ἔστιν, ἀπείσις καὶ μέμψις
ἀποφάσεως, ἄλλως. ἐκκλητος ἔστιν ἀπὸ δι-
καστῆρος οἰσθητότε, ἐφ' ἑτέρων μεῖζον δικα-
σίων ἀγῶν.

Basil. Tom. I.

A cisti in Institutionibus, cum
quis de possessione rei mobi-
lis vel immobilis contendit:
iudex enim tueri debet eum,
qui nec vi, nec clam, nec
precario ab aduersario litis
contestatae tempore possidet.
Ait igitur constitutio, si ap-
pellatio offeratur aduersus
sententiam huiusmodi, iudex
B appellationis possessionem a-
pud eum esse iubeat, apud
quem prior iudex interim ef-
se iussit. & si postea puta-
uerit possessionem in eum
qui prouocauit, transferen-
dam, ipsam transferat: vbi-
que autem sententia de pos-
sessione non praeiudicat cau-
sae proprietatis, siue domi-
nij.

C CLVIII. Constitutio iubet, L. vii
ne quis tertio prouocet, vel C. ne
sententias praefectorum prae- lic. in
torio retractet. si quis autem vna
iudicem datum recusauerit, cad.
& eum qui dedit appellauerit, causa.
hoc pro appellatione non ce-
dit.

D SCHOL.

Appellatio est querela, quae insti-
tuitur aduersus sententiam Iudicis.
Aliiter. Appellatio est, a quocum-
que iudicio ad aliud maius transla-
tio.

Appellatio est querela, quae insti-
tuitur aduersus sententiam Iudicis.
Aliiter. Appellatio est, a quocum-
que iudicio ad aliud maius transla-
tio.

ΤΙΤΛΟΣ Β.

Περὶ τῶν ὑποηρεπομενῶν ὀφφικίων τῆς ἐκκλησίας.

TITVLVS II.

De his qui in causis appellationum apparitorum officio funguntur.

N. 20. I. **Q**VONIAM Paphla-
gonia & Honotias
diuisæ prius in præsidēs duos
in vnum & eundem conce-
serunt magistratum, qui Præ-
toris nomen suscepit, hæc fi-
gura magistratui tuo conue-
nire nobis omnimodo visa
est. Hoc idem & in duobus
Pontis, hoc est, Elenoponto;
& Ponto Polemoniaco: nam
cū & illic duobus antea
præsidibus constitutis; nunc
autem vno Moderatore facto;
& decorato etiam spectabi-
lium dignitate, eadem rur-
sus euenerint, ad tuum solum-
modò forum appellationum
causas transmitti oportebat,
nempe secundum formam
constitutionis, quæ de appel-
lationibus lata est.

cap. 1. Placuit igitur tam his qui
vtrique magistratui obse-
quuntur, quam etiam vobis
vtrisque (visa est insuper &
nobis præclarè res inter vos
composita) vt sola celsitudi-
nis tuæ apparitio eiusmodi
appellationibus ministerium
exhibeat, sicut & antea sole-

α. **Ε**ΠΕΙΔΗ Παφλαγονία καὶ
Ονοεία διηρημέναι πρὶν
εἰς ἀρχοντας δύο, εἰς ἓνα καὶ τὸν
αὐτὸν ἀπέλεσαν, καὶ τὸ πραιτωρὸς
ὄνομα προσλαβόντα, τῶν ἀναμ-
φισβητήτως ἔδοξε καὶ χάριμα τῇ σὴ
προσθήκῃ ἀρχῇ. ταῦτά δὲ τῶν καὶ
ἐπὶ τῶν δύο Πόντων, τούτῃσιν Ελε-
νοπόντου τε καὶ Πόντου Πολέμωνια-
κοῦ κατέκτισεν καὶ δύο καθεστώτων ἐμ-
προσθεν ἀρχόντων, νυνὶ δὲ ἑνὸς τῆς
μοδεράτωρ γεγενηότῃ, κακο-
σμημένον καὶ αὐτῇ τῇ ἀειβλέπῳ
αἰξία, πάλιν ταῦτά σινέβαινε, καὶ
εἰς τὸ σὸν μόνον δικαστήριον φέρε-
σθαι τὰς ἀπὸ τῶν ἐκκλητῶν δίκας
ἐχέτω, καὶ μὴ τοι εἶναι ὅροις τῆς
ἐπὶ τῶν ἐκκλητῶν διατάξεως.

Συνήρεσε τίνιν ἅμα μὴ τοῖς
ὑπουργοῦσιν ἐκαστέρῃ τῶν ἀρ-
χῶν, ἅμα δὲ ἡμῖν ἀμφοτέρῃς,
καὶ πρὸς γε καὶ ἡμῖν ὁρθῶς ἔδο-
ξεν ἔχειν τὸ παρασθῆναι ἡμῖν, ὥς-
τε μόνῳ πλὴν παρὲν τῆς σὴς ὑ-
ποχρῆς τῆς τῶν αὐτῶν ὑποηρετεῖν
ἐκκλητοῖς, καθάπερ καὶ πρὶν.

ω, εἰ καὶ ἐν γήματι δείου ἀκροά-
 μελου λέγοντες, καὶ παρῇ δὲ ὁ ἐνδο-
 ξοτάτης ἡμῶν κοινάτωρ, ὃς μετε-
 χοιτῶν, ἀποπρόσβλητον.

Ἀλλὰ μὲν ἐπεὶ πρὸς τὸν ἀπο-
 πρὸς Καππαδοκίας ἡγεμόνα πρό-
 ηγον εἰς πλὴν σὺν δέχων. ἔωρα
 μόνω, καὶ κείσῃ τὰ τῶν ἐφέσεων
 ἐφέρετο· νῦν δὲ εἰς τὸν πρὸς ἀποβλέ-
 πτου ἀνθυπάτου μεταβέβληται γῆ-
 μα. οὐδὲν ἦτον ἀποσπῶν ὅτι, καὶ
 τὸ δέχων ἐκείνης ἐφείσιν ἀπομύνης,
 καὶ ἀναπεμπομένης τὸ δίκης ἐνταῦ-
 θα καὶ πλὴν δέξιν ἡμῶν διάταξιν,
 ἐν τῇ δέξιν ἀκροάμελου αὐτῶν
 ἀγωνίζεσθαι, σὺν ὧν δὲ τῶν ἐνδο-
 ξοτάτου ἡμῶν κοινάτωρ, καὶ σὺν
 ἀκροάμελου τὸ ἀποδέσεως· μόνως ὃ
 τὸ τάξεως ἀποπρόσβλητον τῆς σῆς,
 ὅτι καὶ ἀποπρόσβλητον τῶν νεόμοις· εἰ
 γὰρ καὶ ὁ ἀποβλέπτης κόμης τῶν οἰ-
 κῶν σὺν ἀντιμίσθῃ νῦν τῇ δέξιν,
 ἀλλ' οὐκ οὐδὲ ἀποπρόσβλητον πολλὰ ἡ-
 νες ἐκινουῦτο δίκης ὡς αὐτῶν· οὐ-
 δὲ ἐκ τῶν δικαστηρίων τῶν κατ' αὐτὸν
 ἐφέρετο· ἡ δὲ δέξιν ἐφείσιν ἐνταῦθα.
 νῦν ὃ δὲ καὶ τὰς ἀμεινίας διοικήσεις,
 καὶ ἐφείσιν ὑπὸ παρεδωκάμελου, ὃ οὐ
 δεῖ ὡς τῶν ἐλαττωμένων δέξιν
 δέξιν, ἀλλ' ὁμοίως πλὴν
 σὺν ἀποπρόσβλητον τῇ δέξιν μόνω τῇ
 ἐνταῦθα ἀπομύνης ἀποδέσει.

Ταυτὸ δὲ τῶν καὶ ὅτι τῶν
 τῆς Ἀρμενίας ἀνθυπάτου. ὅτι
 Basil. Tom. I.

bat, licet eadem forma eo-
 demque ordine agantur, quo
 in sacro auditorio, & adsit glo-
 riosissimus Quæstor noster,
 & actorum particeps sit.

Enimvero quia primæ
 Cappadociæ rector ad tuam
 tantum pertinebat iurisdic-
 tionem, & exinde appella-
 tionum causæ ad te transmit-
 tebantur, nunc vero in spec-
 tabilis proconsulis figuram
 translatus est: nihilominus
 conueniens est, si ab eo ma-
 gistratu prouocatio porriga-
 tur, & causa appellationis
 huc transmittatur, vt secun-
 dum sacram constitutionem
 nostram seruato ordine sacri
 auditorij disceptetur præsen-
 te & confidente gloriosissimo
 Quæstore nostro, sola quo-
 que apparitione tua ministe-
 rium præbente, vti etiam
 antea moris erat: nam etsi
 spectabilis comes domorum
 admittus est huic magistra-
 tui, tamen neque prius multæ
 apud ipsum causæ moueban-
 tur, neque ex eius foro vlla
 penè huc trans mittebatur
 appellatio. Neque quia rerum
 Tamiacarum siue fisci dispen-
 sationem quibusdam etiam
 aliis nunc commissimus, pro-
 pterea sedi tuæ quidquam
 debet decedere, sed similiter
 sola apparitio tua ministe-
 rium exhibeat in causis quæ
 huc transmittuntur.

Hoc ipsum etiam in Ar-
 menia proconsule: quia cum
 § f ij

anteà ordinarium, cum magistratum fecissemus, modò nihil ei addentes in figuram, proconsulis transtulimus: etenim in causis inde transmissis solum celsitudinis, tuæ officium apparebit, lite quidem in ordine ac forma sacri auditorij apud eos mouenda, sicut prædiximus, apud vos autem ambos examinanda, nihilo minus autem in ea causa officio tuo obsequente, uti anteà solebat, cum solam magistratus ordinarij speciem haberet, in maiorem ordinem non receptus.

4. Quoniam verò & Lycæoniam & Pisidiam & Isauriam sub præsidibus primitus constitutas, & ad forum tuum appellationes transmittentes, nunc prætorum dignitate decorari contingit (licet illi quodammodo officium quoque militare permistum esse videatur: si quidem in utraque harum prouinciarum prius etiam Dux erat) necessariò nobis propter hanc innovationem visum est, soli seditux & gloriosissimo quaestori appellationum tradere examinationem, & humanitatis ratione ministerium in his, quæ occasione earum aguntur, officio tuo permittere. unde siue anteà tale aliquid factum est, siue etiam postea fiat, eundem ordinem negotio imponi sancimus.

5. Quia verò duo omninò erant.

πρότερον δέχων αὐτὴν ὁρδινάειαν ποιήσαντες, νυνὼ οὐδὲν αὐτῇ προσδέντες, εἰς τὸ ἀνδραπάνας μεταγὰς γόμην γῆμα· καὶ ἵππ' δὴ καὶ ταῖς κείθεν δίκαις, ἢ τῆς σῆς ὑπερόχης ὑποηρετήσεται· τάξις. ἡ δὲ δίκης μὲν ἐν ταῖς δίκαις ἀκροατηρίου, κατὰ τὴν εἰπόντες ἐφ' ἡμῶν, κινουμένης, ὥστε ἀμφοτέρους· δὲ ὑμῶν ἐξεταζομένης· οὐδὲν ὅτι ἦτον τὸ τάξεως τῆς σῆς ὑποηρετουμένης τῷ πράγματι, κατὰ τὴν καὶ πρότερον ἡμῶν· ἡμῶν μόνον τὸ δέχων τὴν καλουμένης ὁρδινάειας εἶχε γῆμα, μείζονα τάξιν οὐ προσλαβοῦσα.

Ἐπειδὴ ὅτι καὶ Λυκαονίδου καὶ Πισιδίαν, ἔ-Ιστωρίαν ὑπὸ δέχοισι πρότερον τεταγμένας, ἔ-τας ἐκκλησίαις ἀναπεμπούσας εἰς τὸ δρόνον τὸν σὸν, νυνὼ κοσμηθῶσιν τῇ τῇ πραιτωρίῳ δέχῃ συμβέβηκεν (εἰ καὶ δοκεῖ πως συνδραμεῖσθαι πρὸς αὐτῇ καὶ στρατιωτικὴ τάξις. ἵππ' πρότερον ἔ-δουξ' ἐφ' ἐκάστης τύπων ἐπαρχίας ἡμῶν) ἀναγκάως ἡμῶν· ἔχον· ἐδόξε διὰ τὴν καλίστην τῆτον, μόνῳ δὴ τῷ δρόνῳ τῷ σῷ, καὶ τῷ ἐνδοξοτάτῳ κοινῶς παραδιδῶσιν τὴν τὴν ἐφέσεων ἐξέτασιν· δίδωσιν δὲ φιλανδροπότην τῇ ταῖς τῇ σῇ, ἔ-τας ἵππ' τῶν προσηγορευμένων ὑποηρετῶν, ὥστε εἴτε τι γέρονε τοιοῦτον ἐμπεραδεν, ἢ καὶ ὑπερῶν γῆματ' ἢ αὐτὴν τῷ πράγματι τάξιν ὑπεῖναι δεασίζομεν.

Ἐπειδὴ δὲ δύο κατὰ τὸν ἵππον

ἄρχαι, ὅτε κόμητος τῆς ἐώας, ὅτε
 τε ἄρχοντος αὐτῆς τῆς παρθίας. Συ-
 είας· ἔαι μὲν τῆς πολιτικῆς παύ-
 τῆς ἄρχῆς ἐφέσης εἰς τὸν σὸν ἐφέρον-
 πο θρόνον, ὃ παξέως ὑποηρεπούσης
 μόνῃς τῇ σῆς· αἱ δὲ τῇ κόμητος τῇ ἐώας
 οἷα ἀεὶ βλέπουσιν, ὃ τῇ δειῶν ἀ-
 κροαθῆναι γῆμα, εἰς τε τὸ θρόνον
 τὸν σὸν, εἰς τε τὸν ἐνδοξότατον κοιαι-
 σωρα μόνον τῇ ἐκ τῇ δειῶν σκε-
 νίων ὑποηρεπουμένων.

Ἀλλὰ ὅτε ἐν τούτῳ τῷ μέρει
 καλῶς ἡμῖν ἐδόξεν ἔχειν, ὅτι παύ-
 τῆς δὴ τῇ ἄρχῆς κοινῶς δοῦναι πῶ
 ὑπουργίαν τοῖς τε ἐκ τῆς τῇ δειῶν
 ὁπισθοῶν σκενίου. τοῖς τε ἐκ τῆς
 παξέως τῇ σῆς ὑπὸρχῆς· ὃ γὰρ δὴ
 τῇ παρὰθεν δύο βικαρίων τῆς τε
 Ποντικῆς, τῆς τε Ἀσιατικῆς, παντελῶς
 καινισθῆναι, καὶ εἰς πῶ ἄρχῆς μόν-
 τῆς ἐπαρχίας μίας μεταστῆναι (Γα-
 λατίας Φαμίῳ ἔκ τῆς Φρυγίας Γα-
 καπυῆς) φοιτάτω μὲν παρὰς τε τῇ
 σῆς ὑπὸρχῆς, παρὰς τε τῇ ἐνδο-
 ξότατον κοιαισωρα, μόνῳ δὲ πῶ
 ὑποηρεσίαν δεχέσθαι τῆς παξέως τῆς
 θρόνου τῆς σῆς.

Καὶ αἱνοῖ μὲν τοὶ θεοπύλοιοι, ὥς-
 τε ἐκ τούτων δὴ τῇ ἄρχῆς τῇ
 νῦν παρὰ ἡμῖν ἐξεδυσθῶν, καὶ
 μεταβαλουσῶν ὃ ἄρχῆς γῆ-
 μα, (εἴτε αὐτόθεν καὶ τῇ φύσιν τῇ οἰ-
 κείας δικάσαιεν ἄρχῆς, εἴτε καὶ ἐκ
 παραπομπῆς ἡμετέρας) πᾶν τὸ φυ-
 λαπιδεῖ γῆμα, καὶ ἐνθα μόνῳ ὑποη-

Basil. Tom. I.

A magistratus, tam Comitibus
 Orientis, quàm Præsidis pri-
 mæ Syriæ, & appellationes
 quidem à civili hocce magi-
 stratu ad tuam sedem defere-
 bantur, solo apparente offi-
 cio tuo: à Comite autem O-
 rientis utpote spectabili, mo-
 re sacri auditorij, tam ad se-
 dem tuam, quàm ad glorio-
 sissimum Quæstorem defere-
 bantur, solis his qui in sa-
 cris scriniis militant apparen-
 tibus.

Nos in hac parte præclare
 facturos existimauimus, si
 commune in hoc magistra-
 tu ministerium concedere-
 mus tam his qui in sacra-
 rum epistolarum serinio sunt,
 quàm qui in officio tuæ cel-
 situdinis. Quod autem in duo-
 bus olim Vicariis Pontici &
 Asiani tractus innouationem
 recepit, qua vterque in vni-
 cæ prouinciæ (nempe Gala-
 tiæ, & Phrygiæ Pacatianæ)
 administrationem transiit;
 deferatur quidem tam ad cel-
 situdinem tuam, quàm ad
 gloriosissimum Quæstorem:
 soli verò apparitores tui mi-
 nisterium exhibeant.

Illud tamen etiam fanci-
 mus, ut in his magistratibus;
 qui à nobis introducti sunt,
 quique veterem speciem mu-
 tarunt, (sive ex ordine & ex
 auctoritate iurisdictionis suæ;
 sive ex delegatione nostra iū-
 dicent) eadem forma obser-
 uetur, & ut solum celsitudi-

sf iij

nis tuæ officium in hoc quo-
que casu ministerium exhi-
beat.

c. 8. Similiter siue ex delega-
tione, siue ex iudicij qualita-
te appellatio porrigatur, ut
officium tuæ celsitudinis ap-
pellationibus ministeriū præ-
beat sancimus: siue etiam ex
delegatione nostra, nihilo mi-
nus & heic officium tuum ob-
sequetur.

c. 9. In quibus verò casibus pro-
miscuum diximus ministe-
rium tam apparitionis tuæ,
quàm eorum, qui in sacris
scriniis militant, consimili-
ter promiscuum conserva-
mūs; siue ex delegatione, siue
ex ordine procedat examina-
tio. In illis tamen causis, quas
non spectabiles iudices, sed
patronitantum causarum iu-
dicant, à quibus causæ appel-
lationum deferrebantur tam
ad sedem tuam, quàm ad
gloriosissimum quæstorem
nostrum, deuotissimis libel-
lensibus ministerium eis ex-
hibentibus, quia nihil om-
nino innouatum est, anti-
quam formam seruamus: sic-
ut etiam in aliis omnibus,
quæ innouationem non rece-
perunt, antiqua in illis mini-
steria manere sancimus, nul-
la nouitate inducenda: super-
ueniens enim innouatio &
ipsam apparitionem inno-
uandam demonstrauit.

N. 23. II. Non solum litis domi-
nus, sed & procurator & de-

ρετεῖν πλὴν τῶν τῆς σῆς ὑπὸρχῆς
ἐδικασμένων.

Ὁμοίως εἴτε ἐκ παραπομπῆς,
εἴτε ἐκ τῆς τῆς δικαστηρίου φύσεως
ἢ ἐφ' ἑσὶς ἀνέλθοι, πλὴν τῶν τῆς σῆς
ὑπὸρχῆς ὑποηρετεῖσθαι ταῖς ἐφέσεσι
δικαστοῦ. εἴτε ἐκ παραπομπῆς
ἡμετέρας ὁμοίως τῶν τῶν ἐσὶς τῆς
σῆς.

Εφ' οἷς τε κοινῶς εἴπομεν, πλὴν
τε τῶν τῶν ἐσὶς, πλὴν τε ἐκ τῶν τῶν
σκεπνίων ὑποურγίαν, ὁμοίως πλὴν
κοινότητι φυλάττομεν. εἴτε ἐκ πα-
ραπομπῆς, εἴτε καὶ τὸ διατεταγμέ-
νον ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἡγοῦνται τὰ τῶν
ἐξέτασεως. ἐπ' ἐκείνων μὲν τῶν
δικῶν αὖ οὐ παρέλθοι δικαστὴ
κρίνοισιν, ἀλλὰ σὺν ἡγοροῖς μόνον,
ἐφ' ὧν ἐφέρεται τὰ τῶν ὑποδέσεως,
εἰς τε τὸν θεόνον τὸν σὸν, εἰς τε τὸν ἐν-
δόξοτατον ἡμῶν κοιμιστῶρα, τῶν
καθωσιωμένων λιβελλιστῶν ὑπο-
ρεπουμένων αὐταῖς, ὅτι μὴδὲν παν-
τελὲς ὅτι ταύτης κεκαίνισται, τὸ
παλαιὸν φυλάττομεν ἡμῶν. ὡς περ
καὶ ὅτι τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν
οὐ καινισθέντων, τὰ τῆς παλαιᾶς
ὑποურγίας μὲν ἐφ' ἑαυτῶν δια-
τάττομεν, οὐδενὸς νέωτός τοι ἡγομῆς.
ὁ γὰρ ὅτι σὺμβας καινισμός, ἄλλως
πως ἡγεῖσθαι ἡγεῖσθαι καὶ τὸ τῶν ὑπο-
ουμένων ὑποδέξεσθαι ἡμῶν.

β'. Οὐ μόνον ὁ παρόντος, ἀλλ'
καὶ ὁ ἐντολὴς, καὶ ὁ δικαστὴς

κητής, καὶ ὁ κουράτωρ, καὶ ὁ πατήρ, A
 εἴσω δέκα ἡμερῶν τὴν ἐκφωνηθείσης
 ψήφου, διώκοντες ἐκκλησίαν ἐπιδιδόναι.
 Τοῖς ἐπαρχοῖς τῶν πραιτωρίων
 οὐδεὶς ἐγκαλεῖται.

Οὐδὲν ἐκ παρεδρομῆς τῆς χρο-
 νου τῇ δίκῃ γίνεται πρὸς κρίμα, ἐν
 τῇ μὴ χρονάζειν (N) βασιλέα ταύτης.
 ἀκροᾶσθαι, ὡς καὶ εἰς αὐτὸν, καὶ τὴν σύλ- B
 κλητον ἀναφέρεται τὰ τὴν ἀποδείξεως.

Ἡ ἐκκλησιάζουσα δίκη μέλει
 δέκα χροῖου λιτρῶν οὖσα, ἐπὶ μὲν
 τῇ Αἰγυπτιακῇ διοικήσεως, ἔκ τῆς
 περὶ τὴν ἡμετέραν ἐκατῆρας λιτρῶν,
 ἀκροατῶν ἑξήκοντα (N) αὐγουσταλίον.
 ἐπὶ δὲ τῇ ἀνατολικῇ διοικήσεως, τὴν
 κομῆται τῇ ἀνατολῇ. ἐπὶ δὲ τῇ Πον-
 τικῇ ἔκ Ασιατικῇ, ὅσον περὶ τὴν ἐκ- C
 κομῆται, ἔκ ἀνθυπάτου, ἔκ κουρά-
 τωρα. ὡσαύτως δὲ καὶ μετὰ τῶν
 εἰρηρῶν ἰδικῶς αὐτοῖς τῆς τοῦ ἐπι-
 τέσταται. πάντων τῶν περὶ τὴν ἐκ-
 κλησίαν ἐχόντων ἀκροατῶν, καὶ μὴ
 διωκτῶν τῶν ταῦ ἐπὶ τῇ ἐξετά-
 σι τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ οὖσα, ὡς αὐ-
 τῶν ψήφου ἀραιεῖται.

Τὰς ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν
 περὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀρχόντων γινόμενας
 ἐκκλησίας, εἴτε ὑπὲρ βαλάνοις τὸ ποσόν,
 τῶν δέκα τῆς χροῖου λιτρῶν, εἴτε ἔκ
 ἐλαττωμάτων, ὡς καὶ τῶν ὁ ἐπαρχος
 τῶν πραιτωρίων ἅμα τῶν κοίταις
 ἐκ ἐξετάσει, ἔκ τῆς αὐτοῖς
 ὑπογράφουσι τῇ ἐξετάσει αὐτοῖς
 γ. Θεοφίλου ὡς τὸ μὲν ἐκ Σκυ-
 θίας καὶ Μισίας δίκων, ὡς ἐκ τῶν

fenfor, ipsius, curator quoque,
 & tutor intra decem dies à
 recitatione sententiæ appel-
 lare potest.

A præfectis prætorio non
 appellatur.

Si dùm principi appella- c. 2.
 tionis causam audire non va-
 cat, tempus decurrat, nul-
 lum hinc liti præiudicium in-
 fertur, cùm ad principem,
 & senatum prouocatur.

Si lis decem libras auri ex- c. 3.
 cedat, in Ægyptiaca qui-
 dem diœcesi, & adiuncta ei
 vtraque Lybia, præfectus
 Augustalis causam audiet, &
 dirimet. in diœcesi Orientis,
 Comes Orientis. in Pontica,
 verò & Asiana, spectabiles
 comites, vel proconsules, vel
 prætores, vel Moderatores,
 quibus specialiter id conces-
 sum est. Qui omnes sacrum
 habent auditorium, neque
 quisquam ab eorum senten-
 tia prouocare potest.

Quando à spectabilibus c. 4.
 præsidum sententiis appella-
 tur, siue lis decem librarum
 auri quantitatem excedat,
 siue infra eam sit, præfectus
 prætorio adhibito Quaestore
 de ea cognoscat, utroque of-
 ficio obsequente.

Sancimus, ut causas N. 4.
 appellationum ex Scythia &
 Mysia tanquam vicinis pro-

SI III

uinciis delatas eminentia tua audiat. quæ verò ex ceteris prouinciis, id est, Caria, prædictis insulis, & Cyprio deferuntur, (siquidem ab initio apud præfectum prætorio mortæ sunt ex sacra iussione nostra præsidii prouinciæ delegatæ) si modò in hanc urbem regiam aduenieris, & ipsæ apud te inducantur adhibito Quæstore sacri palatii nostri in sacro auditorio (quemadmodum in constitutione de appellationibus exponitur.) Si verò ipse in Scythia & Mysia commoreris, apud Vicarium tuum in hac urbe felicissima appellationes inducantur: omnino tamen secundum eiusmodi formam in societatem cognitionis adhibito gloriosissimo Quæstore nostro, quo minus homines supradictas difficultates sustineant, sed præfato à nobis modo promiscuè ab ipsis iudicetur, quando non aliam ob causam ita legem condere visum est, quam ut maiore, & exactiore diligentia & auctoritate lites dirimerentur.

Si autem ipse iudicem in supradictis prouinciis dederis, Vicarius tuus in hac felici urbe causas audiet, prout & apud gloriosissimum præfectum fieri solet. Certe si lis cum forte in urbe esses apud

νων οὐσῶν, πλὴν σὺν ὑπεροχῇ καὶ ἑαυτῷ ἀκροᾶσθαι. ἢ δὲ ἄλλων, τούτῃ ἢ ἀπὸ Καρίας, καὶ ἢ εἰρημῶν νήσων, ἔκ Κυπρου, εἴπερ ἔξ ἀρχῆς αὐταὶ ὥρᾳ τοῖς ἐνδοξοτάτοις ἡμῶν ἐπαρχοῖς ἡγωνίζονται, ἐκ δέας κελεύσεως ἡμῶν πυράδεδομένη τῷ τῷ ἐπαρχίας ἔχοντι, εἰ μὲν αὐτὸς ἐνδημοῖς ταύτῃ τῇ βασιλίδι πόλει, καὶ αὐτὰς ὑποσὸς κινεῖσθαι, καὶ ἔξετάζεσθαι, ἅμα τῷ ἐνδοξοτάτῳ κοιναίτωρι τῷ θεῷ ἡμῶν παλατίου, ἐν δέῳ ἀκροατιέῳ. (κατὰ τὸ ὅτι τῇ ταῖς ἐκκλησίαις καὶ μὲν οὐ φηγεῖται νόμος.) εἰ δὲ αὐτὸς ἐπὶ Σκυθίας ἔκ Μισίας διατελείῃς τῷ τῷ τὸν πληροῦν τὸν σὸν καὶ ταύτῃ πλὴν δὲ δαίμονα πόλιν ὡρῶν γὰρ αὐτὰς ἐφέσθαι. πάντως μὲν τοι γινώσκον αὐτὸν ἅμα τῷ ἐνδοξοτάτῳ ἡμῶν κοιναίτωρι, τῷ ὑποδέσῳ ἀκροᾶσθαι καὶ τὸ ἢ τοιούτων ἔξετάσεων γῆμα, καὶ μὴ σὺν ἀνθρώποις ταῖς εἰρημῶν ὑπομὲν δυσκολίας, ἀλλ' ὑπὸ αὐτοῖς κοινῇ καὶ τὸ ἐμπροσθεν ἡμῖν εἰρημῶν κρίνεσθαι, διὰ τὸ παρασῆναι ἡμῖν οὕτω τάξαι τὸν νόμον, ὥστε μὴ πλείονος τε ἔμειζονος ἀκριβείας καὶ αὐθεντίας ταῖς ὑποδέσθαι ἀγωνίζεσθαι.

Εἰ δὲ αὐτὸς δδῆς τῷ δικαστῇ ἐπὶ τῇ εἰρημῶν ἐμπροσθεν ἐπαρχίῳ, ὅτι τάξιν ἐπέχων τὸ σὺν καὶ τῷ δαίμονα πόλιν ἀκροάσεται, κατὰ τὸ ὥρᾳ τῷ ἐνδοξοτάτῳ ἐπαρχῷ νενόμισται. εἰ μὲν τοι ἀρχαῖα ὥρᾳ τῇ ἐνδοξο-

ab ipsis iudicibus impetrare potuisse propter quasdam forsan inexcusabiles occupationes. Alij verò de ventorum magnitudine conquesti sunt, & quod neque navigare ex provincia aduersis spirantibus ventis licuerit, neque terrâ iter metiri potuerint propter penuriam: aut quia insulani cum essent, aliter quàm per mare venire non poterant, & per hoc neque secundo anno causam peragere potuerint. Alij etiam hiemem intempestam; alij grauiorem morbum causati sunt. Quæ omnia ex facto nobis nuntiata scimus. vnde nos iure meritòque hæc mouerunt: & cum neque legem vellemus transgredi, & nihilominus his, qui per eiusmodi aliquem fortuitum casum iniuriam paterentur, quantum potest, cuperemus auxilium impertiri, quid aliud quæso fieri potuit, quàm vt ad aliam legem respiceremus, quæ negotio vt par est subueniret.

cap. I. Quocirca reliqua quidem supradictæ constitutionis nostræ obseruatio, sicuti prædiximus, per omnia custodiatur. Si verò per vim casumque maiorem, qui causam appellationis agendam suscepit, iudicium non obseruet, neque præsto sit, quanquam fatali die ad appellationis iudicem introductus, & periculum sit ne biennij tempus ex-

αὐτῶν τῶν δικαστῶν τυχεῖν ἀνέχομένων, διὰ τινος ἴσως ἀπαραίτητος ἀχολίας. ὅθεν καὶ ἀνέμων ἀμετέλειαν ἠπάσαντο, καὶ ὅτι πλεῖν ἐκ ἐξέλιω ἐκ τῆς χώρας, ἐν δούλων ἀπελαυνόντων πνυμάτων· πεζοὺς δὲ ἐκ ἰσχυρῶν, διὰ πλὴν τῶν ὄντων ἀπολείαν· ἢ ὅτι νησιῶται τυχόν ὄντες, ἄλλως εἰ μὴ θαλασσιβόοντες ἐλθεῖν ἐκ ἰδωλίου; ὅθεν διὰ τούτων ἐκ ἰσχυρῶν ἀχωνίσαντα μὲν πρῶτον πλὴν ὑποδείξιν, οὐδὲ καὶ τὸ δόλῳρον ἐτέθη. καὶ τινες χιμῶνων ἀωρίαν, ἄλλοι νόσοις ἀπαραιτήτοις. ἀπὸ πάντων δὲ αὐτῶν ἴσμεν τῶν παραγμάτων ἡμῶν πρὸς ἀφελθέντα. ὥστε ἡμᾶς ταῦτα δικαίως ἐπάραιε, καὶ τὸν νόμον ὑπεβλήσμεν βουλευμένοις, καὶ τοῖς κατὰ τινὰ τοιαύτω τυχεῖν περὶ αὐτῶν ἀδικουμένοις δοῦναι βοήθειαν πλὴν δυνατὴν ἐπιθυμοῦντας. ἢ οὐκ ἀρετὴν ἐχέτω, εἰ μὴ πρὸς νόμον ἐπερὶ ἰδεῖν τὰ εἰκότα τῷ παραγματοῦ βοηθοῦντα;

Ἡ μὲν οὖν παρατήρησις ἡ λοιπὴ τῆς ρηθέντος ἡμῶν νόμου, κατὰ τὸ εἰπόντες ἐφθήμεν, φυλαχτέον διὰ παντός. εἰ δὲ τῆς ἀληθείας ἀπαραίτητον π γνῶται, καὶ ὁ πλὴν ἐφείσμεν δίκην ἀγωνιζόμενον μὴ προσεδρόμοι, καί ποτε πλὴν εἰσοδὸν καὶ κυρίαν ποιησάμενον ἐκ ἀπαντήσεως, κινδυνεύει δὲ ὁ τῆς διετίας δὲ ἡμεῖς

καμρός, πλυνθῶτα τῷ νενικηκότῳ A
 κυροῦσθαι τῷ ψῆφῳ, (τῶ δ'
 ὅπρ' ὁ ἀντίστρεφός ἡμῶν λέγει νό-
 μῳ·) ἀλλὰ μετὰ τινος ὑπο-
 διαρέσεως, ὡς ἐν τῷ παρόν-
 τι ἀποδείκνυται. ὅπρ' ὅτι τοῖς νε-
 νικηκόσι μὲν ἐβουλήθησαν, ἃ ἀμε-
 τεύειν τῶ χρόνῳ εἴσαντες, τοῖς
 ἐφείν οὐδὲν, καὶ καὶ κῆρ κῆρ εἰς-
 εἰσδοῖν, οὐ μὲν ἐπ' ἃ ἀγωνίῳ B
 ὑπελθεῖν βουλημένοις, ἢ καὶ ἐν
 μέσοις τοῖς ἀγῶσι ἀπολείπουσιν
 αὐτὴν· καὶ διὰ τῶν σμικρῶν τινῶν
 τῶν νενικηκότων ἐλαττωμένους, εὖ-
 χασημένους αὖ καλῶς τῶ ἀποστή-
 κοντῳ βουλήθησαν ὅτι τῶ κῆρ
 πῶσαντα τῆς δίκης, εἰ βούλοιντο
 ταῖς ἀληθείαις κυροῦσθαι ἢ ψῆ-
 φῳ, ἐκ τῆς ἀποδομῆς, οὐδὲ C
 ἐκ χρόνου τινός, ἀλλ' ἐκ αὐτῆς
 τῆς τῶ ἀντιστάσεων ἀληθείας,
 καὶ ἀπολιμπανόμενου τῶ τῶ ἐφεί-
 σιν ἀποδιδόντῳ, εἰσελθεῖν, καὶ
 αὐτὸ τῶ μεμψάσθαι, καὶ ζη-
 τῶσαι τῶ ἀπολιμπανόμενῳ καὶ,
 εἴτε διδῶν αὐτῶ ἰσχύσθαι, εἴτε
 ἐκείνῳ οὐ φανείη, τὰ ἑαυτῶ
 δίκαια φέρειν εἰς μέσῳ· δηλα-
 δὴ τῆς διέπας ἐνισχυμένης ἐπ',
 πρὸς τῶ πέρατι μὲντοι, ὥστε
 εἶνα τυχόν ὑπολιμπανέσθαι τῶ
 ἀντιστάσει μὲν. καὶ εἰ μὲν
 διδοκίμῳ φανείη, κῆρ ἐπ'
 τῷ ψῆφῳ· εἰ δὲ ἐλαττωτὶ πε-
 εἰ τῶ ἀγῶνας, καὶ τῶ τῷ
 ἐφείσιν ἀποδιδόντῳ, καὶ καὶ κῆρ κῆρ.

cedat: tunc confirmetur qui-
 dem sententia vti anteriore
 constitutione nostra cautur,
 sed cum quadam distinctio-
 ne, quam in praesentia adii-
 cimus. ex quo enim tempo-
 ris infinitatem ad certum mo-
 dum definientes his, qui
 temporali die ad exercen-
 dam appellationem introdu-
 cti, postea ad agenda ulterius
 causam vel accedere nolunt,
 vel in medio litis ipsam dese-
 runt, victoribus opem tuli-
 mus: praeclarè vtiq; in id,
 quod cum aequitatis rationi-
 bus congruit, animū intendi-
 se videbimur, si cos quoque
 qui iudicio vicerunt illis non-
 nihil in hoc inferiores redde-
 mus: volumus enim vt qui
 victtricem sententiam retule-
 rit, si sententiam confir-
 mari desideret, non per ob-
 reptionem, aut temporis la-
 psū, sed ex ipsa rerum ve-
 ritate, & causam deserente
 eo qui appellationem porre-
 xit, ad iudicem ingrediatur,
 & de hoc ipso querelam de-
 ferat, desertorēque perqui-
 rat: & siue ipsum inuenire po-
 tuerit, siue ille praesto non sit,
 allegationes suas in medium
 proferat, durante videlicet
 adhuc biennio, prope finem
 tamen, ita vt tantummodò
 supersit mensis: & si quidem
 bonam causam habere videa-
 tur, confirmetur sententia. si
 verò malam, quamuis is qui
 appellationem obtulit, & sta-

tuto legibus die introductus est, iudicium non obseruet; nihilominus tamen iuri congruentem sententiam referat: illo tantummodo addito, ut siue nunc quoque causam obtineat is qui prior iudicio vicit, siue superetur, sumptus litis post appellationem inchoatam factos omnino ei desertor præstet: siue enim causam obtinuit occasione sumptuum, hoc ipso quia vicit, etiam sumptus ei refundi bonum & æquum est. Sed & si victus sit, quia tamen aduersarius abfuit, idemque etiam absens victor euasit, sumptus quidem illi præstet, sententia verò potitus Deo simul & præfenti legi gratias habeat, quæ ad eum illi modum ius suum conseruauerit, & litis sumptibus eum tantum multarit: quanquam non ei lex, sed ipse propter absentiam suam hoc sibi damnum attulerit. Si verò neuter præfens fuerit, neque victor, neque victus, (qui quidem fatali die ingressus postea abfuit,) prior sententia in suo robore permaneat: cæteris omnibus legibus, quæ de appellationibus latæ sunt in suo statu mansuris, siue appellationi offerendæ præfinitum tempus, siue alia respiciant: hanc enim legem specialiter de his, qui abfuerunt postquam fatali die iudicium ingressi sunt,

Α εἰδὼν εἰσεληλυθότῳ μὴ πρὸς δρῶντῳ, τὸ πρῶτον τὴν ἐκ τῆς δίκης δέχεσθαι ψήφῳ. ἐκείνου μόνου πρὸς τὸν ἐκείνου, τὸ καὶ εἰ κρατήσῃ τῆς δίκης ὁ καὶ πρότῳ νενικηκώς, καὶ εἰ πάλιν αὐτὴν ἐλαττωθῇ, τὰς δαπανὰς αὐτῷ πάντως τῷ μὲν τὴν ἐφέσειν εἰσόδων (B) ἀπολελειμμένῳ δοῦναι· εἴτε γὰρ κρατήσῃ τῆς δίκης, πρὸς τὴν δαπάνην, καὶ αὐτὸν ἴστω, καὶ ὁ, π νενίκηκεν ὁρθῶς, δίκαιον δὲ εἶναι καὶ τὴν δαπάνην λαβεῖν. εἴτε καὶ ἐλαττωθῇ, διότι πρὸς ὅλους ἐκείνῳ ἀπελείφθῃ, καὶ γέρονεν αὐτῷ καὶ ἀπολελειμμένῳ νικῆσαι, τὰς μὲν δαπανὰς καταπέτω· τῆς ψήφου δὲ ἀπολαύσας, χάριν ἴστω (C) τῷ δικῷ καὶ τῷ πρὸν νόμῳ, οὕτω τὸ δίκαιον αὐτῷ φυλάξαι, καὶ μόνῃ ζημιώσαντι τῇ δαπάνῃ· εἴπερ οὐχ ὁ νόμος, αὐτὸς ὃ εἰς (D) ἀπὸν ἐζημιώσεν. εἰ μὲντοι μηδὲ πρότῳ ἀπαντήσῃ, μήτε ὁ νενικηκώς, μήτε ὁ νενικημένῳ, (ὅς γε καὶ κτῆ· κρείων εἰσελθὼν, εἴτε ἀπελείφθῃ) ἢ ψήφῳ τῷ νενικηκότῳ μὲν πάλιν κρείων· πάντων τῶν λοιπῶν τῶν ἐπὶ ταῖς ἐφέσεσι γεγραμμένων νόμων, κρείων ὄντων, τῶν τε ἐπὶ ταῖς πρὸς σμύλαις, τῶν τε ἄλλων· τὸ δὲ γὰρ δὴ (E) νόμον ῥητῶς ἐπὶ τοῖς μετατὴν εἰσόδον τὴν ἐπὶ τῇ κνρία γνομένην ἀπολελειμένοις πεινῶν,

ἡμεῖς οὐδὲν τῶν ἄλλων νόμων ἢ
 χρόνων τῶν ἐφεπκῶν, οὔτε αἰαι-
 ρουῶντες, οὔτε ἀμείβοντες, κρείους
 μὴ οὐκ αὐτῶν. Ἐξ δὲ τῶνδε πέν-
 τες τῶ νόμου.

Καί κεινο μὲντοι προσδιορίσα-
 σαι καλόν, ὥστε εἰ μὴ ὁ νενικηκό-
 τες ἔφθασαν ἤδη ψήφου τυχεῖν κρείας
 ἀποφαινούσης αὐτοῖς τὰς νίκας, τού-
 τῳ αὐτῶν ἀπολαύειν. (οὐδὲν γὰρ
 τῶν ἤδη πεπρασμένων κινούμεν.)
 εἰ δὲ ἐπὶ μέλει νῦν ἡρπύται, τῆς
 διετίας ἐνισταμένης, καὶ μήπω πα-
 ραδραμούσης, οὐπω δὲ τῆς ψήφου
 κεκρωμένης, καὶ αὐτὰ τῆς αὐτῆς
 τυχεῖν ἔτι δεύσαντες ἔξετασεως καὶ οὕτως
 ἀπολαύειν οἱ νικήσαντες τῶ ψή-
 φων· εἴπερ πάντας ὁρθῶς ἔχον ἀπο-
 δείξαιεν.

γ. Τὰς τῆς Σικελίας ἐκκλησίαις
 δεχέσθω ὁ κοιαῖς, καὶ τὰ τῶν ἐκ-
 δίκων, καὶ τῶν πατέρων αὐτῆς παρ-
 τέτω ψήφισματα.

δ. Θεασίζομεν μηδὲν βλα-
 βεῖναι. ὅτι ἐφέντα τῇ τῶ χρόνου
 παραδρομῇ, μηδὲ κρείαν εἶ-
 πλὴν τῶ δικαστοῦ ψήφον ἀπαξ
 ἐκκληθεῖσαν. Ἀλλὰ καὶ προσεξε-
 παδύειν ὅρα τῇ σὴ ἐνδοξότη-
 τι, καὶ πρὸς νόμιμον δέξασθαι, καὶ εἰ
 μυριάκις πλέον τῶ διετίας χρόνος
 ὥρεδραμν, ἢ καὶ παραδράμοι.
 τῶ λοιποῦ δὲ ὅτι πάσης ὑποδείσεως,

Basil. Tom. I.

proponimus, nihil ex aliis
 legibus, aut appellationum
 temporibus vel abrogantes
 vel immutantes: quin potius
 ut firmitatem obrineant per
 hanc etiam constitutionem
 efficientes.

Sed & illud determinare
 optimū fuerit, ut si quidem
 victores contingat iam sen-
 tentiam promereri, quæ fir-
 mas declaret eorum victorias,
 his fruantur: nihil enim eo-
 rum, quæ iam terminata
 sunt, immutamus. Si verò
 usq; adhuc pendent biennio
 instante, & neque dum trans-
 acto, nondūque sententia
 confirmata, ipsæ etiam ean-
 dem promereantur examina-
 tionem, & victores ita de-
 mū sententiis perfruantur;
 si modò eas iuri æquitatīque
 consentaneas esse monstraue-
 rint.

III. Prouocationes ex Sici-
 lia ad Quæstorem referantur.
 idēque defensores plebis;
 & patres ciuitatum in Sicilia
 creatos decreto suo confir-
 met.

IV. Sancimus, ne qui ap-
 pellauit, decursu temporis
 aliquid damni sentiat, neve
 iudicis sententia à qua se-
 mel prouocatum est, rata sit,
 sed denuò apud claritatem
 tuam discutiatur, & legiti-
 mum finem accipiat, etiamsi
 plus millies biennij tempus
 excesserit, aut excedat. De
 cætero verò in omni cāsa;

Tt

in qua huiusmodi aliquid contigerit; & medio tempore, dum apud iudicem appellationis agitur, aut ea nondum inchoata, in alios compromissum fuerit; & per hoc biennium transactum erit, intra quod oportebat appellationis iudices causam dirimere; & quocumque casu ad appellationis iudices lis deferenda, aliis quidem omnibus utendi licentiam partes habeant, ac si iudicium appellationis non deferuissent, qui ad iudices compromissarios se contulissent: non tamen obijcere poterunt, quod biennium lapsum sit: nam qui semel alios iudices elegit; is sanè taciturnitatem eius non iure arguit; qui propterea læsus est, quod iis fidem adhibuerit, quæ à iudicibus ex compromisso sumptis agerentur, & per hoc litem persecutus non sit, aut isthic appellationem non compleverit, quum apud alios iudices causa disceptaretur. Hæc itaque in omni negotio tum in foro tuo custodiri volumus, tum in omni alio, ubi secundum formam appellationis iudicatur: ne quid acerbum contra subditos nostros agatur. Ceterum si post relictos compromissarios arbitros, biennium transierit, tunc sententiam in suo robore durare volumus, secundum nostras de hoc

ἔφ' ἧς τοιοῦτον π. γέγονε, καὶ ἐν μέσῳ κινουμένης τῆς δίκης, ὥστε τῷ ἐφεπικόνῳ δικαστῇ, ἢ καὶ μὴ κινουμένης, ἑνὲς αἰρεθῶσιν ἑτέροι καὶ διὰ τῆς ἢ διεπ. παρέλθοι, ἧς ἐντὸς ἐχρῶτο τὸν ἐφέτας πῶς δίκην τεμεῖν καὶ καὶ οἰκονομῶν ποτε ἀδείξασιν ἐπανελθοὶ πάλιν ἵππ. τὸν ἐφέτας ἢ δίκην, τοῖς μὲν ἄλλοις πᾶσιν ἐξέτω χεῖρα τοῖς μέρεσιν, ὡς αὖ εἰ μὴ ἔτυχον ἀπολιπόντες μὲν τὸ ἐφεπικόν δικαστήριον, ἵππ. δὲ τὸν αἰρετοῖς ἐλθόντες μὴ μὲντοι διώσασθαι χεῖρα τῷ πῶς διεπ. παραδράμεν: ὁ γὰρ ἅπαξ δικαστὴς ἄλλοις ἐλόμην, ἐκ αὖ εἴη δίκαιαι σιωπῶν ἐγκαλεῖν τῷ διὰ τῆς ἀδικηθέντι, διότι τοῖς ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῇ δικαστῶν γνομῶνις ἵππ. σευσε, καὶ διὰ τῆς ἐκ ἐπεξήλθεν, οὐδὲ ἐπλήροσε πῶς δίκην ἐκείσε, διὰ τὸ ὥστε τοῖς δικαστῆς ἐκείνοις ἀγωνισθῶναι πῶς ὑποδείσιν. ταῦτα τοῖς ἵππ. πάσης ὑποδείσεως φυλάττειν ὥστε τῆς σου δικαστῆρι βουλόμην, καὶ ὥστε παντὸς ἐπ' αὐτῇ τὸ ἐφεπικόν δικάζοντ' ἡμᾶς: ὥστε μηδὲν ἀχαιεῖ ἀπὸ τὸν ὑποκρίσιν τὸν ἡμετέροις ἀδείξασθαι. εἰ μὲντοι καὶ μὴ τὸ ἀπολειφθῶναι τῇ αἰρετῇ δικαστῶν διεπ. παρέλθοι χρόνος, πτωχεύωτα ἐρράσθαι τῇ ψήφον, καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ γνομῶνις ὥστε ἡμῶν

διατάξεις. ὅπρ' ἵπ' ἡ ἐξῆς συμβαι-
νουσῶν βουλευμάτων ἐποθέσεων
κρατεῖν βουλόμθα· ἢ ἄλλων ἀπάν-
των, ὅσα καὶ ἡ ἐφεπκῶν ἀγῶνων
τοῖς ἐμπροσθεν εἰρηται νόμοις, καὶ ὡς
ἡμῶν ἐν τοῖς ἡ νόμων ἀναγέγραπται
βιβλίοις, ἵπ' τῆς οἰκείας μὲνόντων
ἰσχύος.

ε. Θεασίζομεν εἴποτε καὶ ἕνους ὑπο-
θέσεως ἐπ' ἐλδοι ψήφος αὐτοτῆος,
καὶ ἐκκλητος ἐπακολυθῶσι, ὅτ' ἡ ἐκ-
κλητον ἐξετάζοντες καὶ τοῖς νόμοις, οἰ-
κίνας καὶ ἡ καὶ ῥόν τ' αὐτοτῆος ψήφος
ἐκράτου, πρῶτος διδόναι τῷ πράγμα-
τι. τοῦτου αὐτοῦ δηλονότι ὡς ἀφυλάτ-
τομεν καὶ ἐν τῷ ἀναψήφισα φάσκει
τ' ἐνδοξοτάτων ἐπαρχῶν ψήφοις, καὶ
ἵπ' ταῖς ἀναφοραῖς τῶν δικαστῶν, ὅτε
ἀμφότερα τὰ μέρη πάσαις ταῖς ἰδίαις
ἀποτάξον· δικαιοδοσίαις, καὶ οἱ δικα-
σὶ δὲ οἰκείων ἀναφορῶν ἐρωτήσωσι
πᾶσι ὡς ὅτε διατυπωθῶσι ἐν πα-
σι ὡς τοῖς εἰρημύοις δέμασιν, ἐκείνοις
τοῖς νόμοις ὡς ἡ διαγνωμένων φυ-
λάττειν θεασίζομεν, οἵπρ' καὶ ἡ ἡρό-
νον τ' ψήφος, ἡ δηλαδὴ τ' ἀναφορῶν,
ἐκράτου· καὶ εἰ συμβαίη μὲν ταῦ-
τα νόμον φοιτῆσαι νέον π' διατυπω-
ται, καὶ ἡ αὐτοῦ δυνάμειν εἰς τὰ ὡς ἐ-
ληλυθότα πράγματα ἀναφέροντα.
ς. Θεασίζομεν, ὡς εἴποτε ἐκκλητου
παρεκκολουθησῶσι, ἐν τῇ τῆς βουλῆς
ἐμπροσθεῖς ἡμέρᾳ, ἡ μέρος ἐκάτε-
ρον, ἡ μόνος ὁ τῇ ἐκκλητῷ χρησάμενος
φθάσει, καὶ ἡ αὐτοῦ ὡς οἰσὶαν φανε-
ροῖται δέχοντι, τῷ μὲν ὡν τ' τῆς

Basil. Tom. I.

A latas constitutiones. quod et-
iam in omnibus futuris eius-
cemodi controuersis obtine-
re volumus : omnibus aliis
quæ de appellationibus prio-
ribus legibus statuta sunt, &
à nobis in legum codicibus
descripta sunt, in suo robore
permanfuris.

V. Sancimus, si quando ^{Nou.}
de controuersia aliqua sen- ^{119. c. 1.}
tentia processerit, deque ea
appellatio interposita fuerit,
ut secundum leges, quæ rei
iudicatae tempore obtine-
bant, causa appellationis ex-
aminetur, & finiatur. hoc
eodem videlicet obseruan-
do & in retractationibus
sententiarum gloriosissimo-
rum præfectorum prætorio ;
& in relationibus iudicum,
quando utraque pars om-
nibus allegationibus suis re-
nuntiauerit, & iudices re-
lationibus suis consulunt,
quid statui oporteat : in om-
nibus enim supradictis casu-
bus leges à cognitoribus cu-
stodiri decernimus, quæ tem-
pore dicundæ sententiæ, aut
certè relationis obtinuerunt,
non ius nouum quod postea
introducitur, etiam si por-
rigatur ad præterita negotia.

VI. Sancimus, ut si quando ^{Nou.}
appellatione secuta ultimo ^{119. cap. 4.}
fatali die ; vel utraque pars ;
vel is qui solus appellauit ;
venerit, & sui præsentiam
manifestauerit iudici appel-
lationis, vel adfessoribus - &

T t ij

consiliariis eius, vel eis qui litium causas introducunt, & iudex eum intra statutos dies admittere distulerit, nulum penitus ex eo partibus, aut vni ex his præiudicium adferatur, sed & postea nihilominus huiusmodi appellationes examinentur, & legitimo calculo terminentur.

c. 5. Aliud ad hoc capitulum nostra indigens sanctione emendare nobis visum est. quoniā enim leges nostræ præcipiunt, vt contra sententias gloriosissimorum præfectorum prætorio prouocatio non porrigatur: sancimus, vt quotiens sententia gloriosissimorum præfectorum prætorio cuiuscunque regionis profertur, & vnus forsan litigatorū se ex sententia grauatum esse putauerit, facultas ei concedatur, libellum didascalicu offerendi, vel ipsis gloriosissimis præfectis prætorio, qui sententiam dixerunt, aut eorum consiliariis, aut his, à quibus causæ introducuntur, intra decem dies à tempore latæ sententiæ: vt hoc subsecuto non aliter sententia executioni mandetur, nisi prius fideiuflores idoneos dederit is, qui vicir, de tanta quantitate reddenda, quantam sententia continet: vt si postea retractione legitimo modo procedente sententia rescindatur, res ei cum legitimis incrementis restituantur. Quod

A ἐκκλήτου ὑποδείξιν ἐξετάζειν, ἢ τοῖς αὐτοῖς συνεδροῖς, ἢ τοῖς ταῖς δίκας εἰσάγουσι, καὶ ὁ δικαστὴς τὴν ἐν ταῖς ὡριμέναις ἡμέραις δέξασθαι ἀναβάλλεται, μηδὲν πρὸς κριμα τοῖς μέρεσιν, ἢ ἐν τοῦτων ἐκ τοῦτου παντελῶς γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ μὴ ταῦτα ἐξετάζεσθαι τὰς τοιαύτας ἐκκλήτους, καὶ τῇ ψήφῳ πρᾶσιδοῦσθαι νομίμως.

B Εἴτηρον πρὸς τοῦτοις κεφάλαιον τὸ ἡμετέρας δεόμενον νομοθεσίας συνείδμεν ἐπανορθώσασθαι. ὅτι τῶν γὰρ ἡμετέροι νόμοι διορίζουσιν, εἴποτε C ἐνδοξότατοι ἐπαρχοὶ τῶν ἐξῶν πραιτωρίων ψήφον πρὸς ἐνέγκουσιν, μηδεμίαν ἐκκλησίαν κατ' αὐτῆς ὁρίσασθαι δεσπόζοντα, οὐδὲ τις ψήφος τῶν ἐνδοξοτάτων ἐπαρχῶν οἰουδὴποτε κλίματος προένεχθῆναι, καὶ εἰς, ὡς εἰκότως, τὸ δικαζόμενον νομίσοι αὐτὸν βαρῆσθαι, ἔχον τὸ τοιοῦτον ἀδίκον διδασκαλικὸν πρὸς φέρειν τοῖς ἐνδοξοτάτοις ἐπαρχοῖς τοῖς τῇ ψήφῳ προάγουσιν, ἢ τοῖς τούτων συμπόνοις, ἢ τοῖς ταῖς δίκας εἰσάγουσιν, ἐν τοῖς δέκα ἡμέραις πρὸς δεξιότητος μὴ τὸ πρὸς ἐνεχθῆναι τῇ ψήφῳ. ὥστε τοῦτου παρακολουθούτως, μὴ ἄλλως ἐκβίβασμα παρεδιδόσθαι τῇ ψήφῳ, εἰ μὴ πρὸς τὸν ἐπύας ἀξιόπιστοις παρὰ τοῖς τὸν νικῆσαν μέρος, τοσαύτης ποσότητος, ὅσης αὐτὸν εἴη ἡ καταδίκη. ὡς εἰ μὴ ταῦτα ἀναψήλαφῆσεως νομίμως ὅπως προβαίνουσιν ἢ ψήφῳ ἀνασταπείη, τὰ πρὸς κριμα αὐτὰ μὴ τῇ νομίμων ἐπανέξεσθαι δοποκαθίστασθαι. εἰ

δὲ ἐν τῷ τῆς μνημονοδείσεως τῷ δέ-
κα ἡμερῶν προθεσμίας, μὴ ὅ-
τι πῶς ἢ φρονέοντες ἀνεχθῶμεν, μὴ ὅτι
δοῖν ὡς λέγοντες ὁ νομίζων βεβαί-
οιται· κελεύομεν ὅτι τὰς ἀνάγκας
ἐκβασμὸν δὲ χαίρειν πρὸς
ἑνὸς, τῆς τῆς ἀναψήφισεως δι-
κῆρου φυλακισμῶν ἐκείνῳ, ὅστις
ἐαυτὸν βεβαρῆσθαι νομίσαι.

Ζ. Θεοπίδομεν ὅτι μὴ καὶ καιρὸν
κοιμῶμεθα τῷ θεῷ ἡμῶν παλαίου,
ἀλλὰ τῇ αὐτῇ ὑποχρῆσθαι τῷ καί-
ρῳ ἐπαρχῶν ὅτι ἱερῶν πραιποσίτων,
ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσιν ἐξετάζον. μὴ
ἐξ ἡμετέρου δὲ, ἀλλ' ἐξ ἰδίων προ-
σώπων ταῖς διαλογίαις ἀποφέρειν,
καὶ νόμοις ἐγνωσμένῳ διδόναι ψή-
φον. τῷ εἰσδόντων δηλαδὴ σκε-
νῶν ἐν ταῖς τοιαύταις διαίταις πῶς
ἰδίαν ἀρετῶν ὑποχρῆσθαι, καὶ
εἰσδόντων τῷ δέχοντων ὅτι ταῖς τοιαύ-
ταις δίκαις κρίνοντων. ὡς εἴπῃ ὡς
ταῦτα ὅτι λοιπὸν καὶ οἰονδήποτε ἔ-
πον πλημμελεῖν, τῷ τῆς κακοποι-
σεως ἐγκλήματι ὑποκείμεναι.

Εν πάσαις δὲ ταῖς ἐκκλησίαις
τῶν κρατῶν κελεύομεν, ἵνα ὅσα-
κις ἐκκλησίᾳ γινώσκουσιν, ἐν τῷ τῆς
ὑποθέσεως χρόνῳ ἐκάστην μέρῳ
ἢ κυρίῳ ἡμέραν παραφυλάττειν,
ἀνυπόθετος οἱ δίκαιαι, τῶν μὴ τὰ
πεπραγμένα, τῶν ὅτι τὰ κεκρυμμένα
ἐξετάζον ἀποδοῦναι, καὶ μὴ ὅτι νό-
μου καὶ ὅτι δικαίου ψήφον διδόναι.
εἰ δὲ μόνος ὁ ἐκκαλεσάμενός ἐισέλ-
θοι, κελεύομεν ὅτι δίκαιαι ἀνα-

Basil. Tom. I.

A si intra decem dies post sen-
tentiam prolatam libellus ab
eo, qui se laesum putat non
offeratur, iubemus, ut exe-
curio causæ sine satisfactione
procedat, retractationis ta-
men iure integro illi seruan-
do, qui se grauatum esse pu-
tauerit.

B VII. Sancimus, ut sacri qui-
dem nostri palatii pro tem-
pore Quæstor una cum tua
celitudine, siue pro tempore
sacrorum prætoriorum præ-
fecto eiusmodi causas exami-
net: non autem ex nostra,
sed ex propria persona inter-
locutiones & legitimas sen-
tentias proferat: consuetis
videlicet scriniis in talibus
causis suum ministerium præ-
bentibus: scituris quoque
magistratibus, qui id genus
causas disceptant, quod si
quid aduersus ea quocumque
modo de cætero admissum
fuerit, maiestatis crimini
subiacebunt.

C In omnibus autem appel-
lationibus hoc obtinere iu-
bemus, ut quotiescunque
appellatione interposita intra
statutum tempus, utraque
pars fatalem diem observa-
uerit, sine dilatione iudices
cum acta causæ, cum iudica-
ta examinare studeant, & le-
gi ac iuri consentaneam sen-
tentiam proferant. Quod si
solus qui appellauit ingressus
sit, iubemus, ut iudices ex-

Nou.
126.
cap. 1.

T t ij

pēctent vsque ad vltimum fatalem diem: & si is qui victricem sententiam retulit, ingressus fuerit, & is qui appellauit requisitus non inueniatur, iudices non solum vltimum fatalem diem expectent, sed etiam tempus reparationis, id est, tres menses. quod si ne tunc quidem is qui prouocauit inueniatur, non amplius decursu temporis sententia confirmetur, sed vel vna parte præsente iudices tum acta, tum iudicata perscrutentur, & si quidem rectè pronuntiatum compererint, confirment. si quid verò per negligentiam omis-

μὲν μέχρι τῆς τελευταίας κυρίας, ἢ εἰ ἀναζητηθεὶς ὁ νικησας μὴ διρεθεῖν, ἔξεταζομένων τῶν πεπραγμένων, νόμιμον δοῦναι πρᾶς· εἰ δὲ μόνος ὁ πλὴν νικητικῶν ψήφον λαβὼν εἰσέλθοι, ἢ ἀπιζητηθεὶς ὁ ἐγκαλεσάμενος μὴ διρεθεῖν, ἀναμύδην τῶν δικαστῶν μὴ μόνον τὴν τελευταίαν κυρίαν, ἀλλὰ ἔτι τὸν προσωρινὸν χρόνον, τέττις τοῖς τρεῖς μῆνας, ἢ εἰ μὴ τὸ πτωχῶτα ὁ ἐγκαλεσάμενος διρεθεῖν, μηκέτι τῇ τῷ χρόνῳ παραδρομῇ κυροῦσθαι τὸν ψήφον, ἀλλὰ ἔτι ἐκ μίας μοίρας τῶν δικαστῶν ἔξετάζην, τῶν μὲν τὰ πεπραγμένα, τῶν δὲ τὰ κεκριμένα. ἢ εἰ μὲν ὁρῶς τὸν ψήφον δεδομῶν διροίεν, ταῦτῳ βεβαιού. εἰ δὲ π. παρῶπται, τῶν διορδοῦσθαι, ἢ νόμιμον δίδοναι ψήφον. ἅπαξ δὲ τῆς ἐφεστίμου δίκης ἐν ταῖς ἐμπροθέσμοις ἡμέραις, εἴτε ὅσον ἑκατέρου μέρους, εἴτε ὅσον ἑνὸς εἰσαχθείσης, μηκέτι τῇ τῷ διεποῖ χρόνῳ παραδρομῇ τὸ λοιπὸν βεβαιοῦσθαι πλὴν ψήφον. ἀλλὰ τῆς

Δηλθείας ἔτι δικάσιον σκοποῦμενον, πρᾶς ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσι δίδοσθαι νόμιμον, εἴτε ἑνὸς, εἴτε ἑκατέρου μέρους ὁρόντος. Καὶ διὰ τῶν κελεύμενων ἐν ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσι μηκέτι (κατὰ μέλει τὸ ὁρόν-τῳ ἐκράτει) εἰς πλὴν ὁρώπῳ ἐκκλητὸν πάσας τὰς διαγνώσεις ἀναφέρεισθαι, ἀλλὰ μὲν ἐκαστὴν πλὴν ἰδίῳ ἡμέραν ἔχον παραχρᾶν μύδην.

Πρὸς τοῦτοις διατίζομεν, ὥστε A
 πάντα τοῦ δικαστῆ, πῶ μὲν ἐκ-
 κλητὸν τῆς διωριμένης ἡμέρας
 προσκαρτέρω, ἔπειτα τοῖς νόμοις ἐκ-
 ἀπικαρτέρω, παντὶ ὅττι δέχε-
 σθαι ἐντὸς δὲ τετράκοντα ἡμερῶν,
 μὴ δὲ ὑπερδιδόναι τὸ ἐκκλητὸν, τὰ
 πεπραγμένα μὴ τῆς ἰδίας ὑπογραφῆς
 ὡς ἔχον τοῖς δικαστοῦσι, ἵνα ἐκείνοι B
 ὑπὲρ τῆς ἰδίας βοήθειας τῶ ἀρμόδιῳ
 ἔρχονται, ταῦτα δυνήσονται ἐμφανίζειν.
 εἰ δὲ τις τῶ δικαστῶν ἔτι ποιῇται ὑπερ-
 δοῖτο, ἢ μὲν ψήφος τῇ τῷ χρόνῳ πα-
 ραδρομῇ βεβαιώσῃ. αὐτὸς δὲ δι-
 καστὴς ὁ ταῦτα μὴ παραφυλάξας,
 ἔοι τοῦτω ὑπομετωπύτης, πᾶσαν ζη-
 μίαν αὐτῷ ὑπομένει. ὁ δὲ δικαστοῦς,
 διὰ τὸ μὴ δοῖναι αὐτῷ τὰ πεπραγμέ- C
 να, ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίαν ἀποδιδόναι αὐ-
 τῷ ἀνάγκασθαι. ἔπειτα δὲ καὶ χρυ-
 σὸς λίτρας πονίῳ κατὰ βαλάντιον, τοῖς
 ἡμετέροις εἰσκόμισθαι δοῦναι ἰδικοῖς.
 ἢ. Τὰς καὶ τοῖς νόμοις ὑπερδιδόναις
 ἐκκλητοῖς, καὶ δέχεσθαι βούλομεθα
 πάντα τοῦ δικαστῆ, καὶ τοῦ κατὰ
 ἡμετέραν κλήσιν ἀκροατοῦ, εἴ-
 τε μείζονες, εἴτε ἐλάττωες εἶεν. καὶ ἐκ-
 διδόναι τὰ πεπραγμένα δίχα τινὸς D
 ὑπερδοσεως τοῖς δικαστοῦσι, ὥστε
 ἐξέτασιν νόμιμον ὡς τοῦτων προ-
 ἵεναι. πρὸς τοῦτοις καλῶμεν ἐκ-
 κλητὸν ὑπερδιδόναι καὶ τὸν νόμον,
 μηδὲ ἐκβίβασιν οὐκ ἔχουσαν, μηδὲ νο-
 μάς ἀναγκάτων μεταπείσασθαι, με-
 χει πλείας ἐπ' αὐτῇ κρίσεως.

Ad hoc sancimus, vt om- c. 3.
 nes iudices appellationem
 quidem legibus non inter-
 dictam intra statutos dies re-
 cipiant: intra triginta autem
 dies, postquam prouocatio
 porrecta est, acta cum sua
 subscriptione litigatoribus e-
 dant, vt illi pro suo auxi-
 lio competenti magistratui
 ea intimare possint. Quod si
 quis iudicum hoc facere su-
 perfederit, sententia quidem
 tempore confirmabitur: ipse
 autem iudex, qui ea non ob-
 seruauerit, & qui ministe-
 rium ei exhibent, omnē dam-
 num quod litigator passus
 fuerit actis ei non editis de
 sua substantia reddere ei
 compellentur, & denas auri
 libras poenae nomine nostris
 priuatis inferendas persol-
 uent.

VIII. Volumus vt omnes Nou.
 iudices appellationes quae se- 134.
 cundum leges offeruntur, re- cap. 3.
 cipiant, etiam si ex iussione
 nostra cognoscant, siue ma-
 iores, siue minores sint: & vt
 sine dilatione acta edant liti-
 gatoribus, vt legitima in his
 procedat examinatio. Ad hoc
 iubemus, vt appellatione por-
 recta secundum leges, neque
 executio peragatur, neque
 possessiones rerum transfe-
 rantur, donec definitiua sen-
 tentia processerit.

ΤΙΤΛΟΣ Γ.

Περὶ πραγμάτων κερκιδίου, ἔπραγμάτων ἀμφιβαλλομένων,
καὶ ἡρητιδίων.

TITVLVS III.

De re iudicata, & de rebus dubiis, & suspensis.

L. 1. D. P.
de re
iud.

RES iudicata dicitur, A
quæ sententia iudi-
cis decisa est, qua quis vel
condemnatur, vel absoluitur.

L. 2. II. Iudex quadrimestre tem-
pus arctare, & prorogare po-
test pro rei vel personarum
qualitate. sed raro ante statu-
tum tempus sententiæ exe-
cutioni mandantur: veluti si
alimenta pupillis constituan-
tur, vel cum minori succurri-
mus.

L. 3. III. Qui damnare potest,
is absolvere quoque potest.

L. 4. IV. Iudicati actio in domi-
num datur, non in procura-
torem: nisi se liti obtulit, vel
in rem suam procurator fa-
ctus sit.

§. 1. Tutor, curator, actor civi-
tatis, iudicati actione non te-
nentur. A condemnato ut soluat,
exigitur ut soluat, non au-
tem ut satisfaciatur: nisi ex ma-
gna & necessaria causa, &
tunc quidem ut idoneum ex-
promissorem det.

§. 2. Si ex conventionem ei qui vi-
cit cautum sit, vel pignora;
aut fideiussores acceperit, non

α'. ΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ λέγεται
τὸ ψήφω τμηθέν, δι' ἧς κατα-
δικάζεται τις, ἢ ἀπολύεται.

β'. Διῶνται ὁ δικαστὴς ἔσενουῶ
πλὴν τετραμήνων, καὶ ἐπεκτείνειν,
πρὸς πλὴν ποιότητα τῷ πραγμάτῳ
ἔτ' ἢ προσώπων. ἀσπασίως δὲ πρὸ
τῷ τεταγμένου χρόνου ἐκβιβάζον-
ται αἱ ψήφοι οἷον εἰ ἑρφέα ὀρ-
φανοῖς ὀρεαδῶσιν, ἢ βοηθοῖς ἀφ' ἡλικίας.

γ'. Οἱ δυνάμειος καταδικάζειν,
ἔδωκεν δὲ δυνάμει.

δ'. Ἡ ἀπαίτησις τῆς καταδίκης,
καὶ τῷ δεσπότῳ δίδεται, οὐ μὲν καὶ
τῷ ἐντολέῳ· εἰ μὴ προσήκειν ἐαυ-
τὸν τῇ δίκῃ, ἢ ἐν πραγμάτων ἰδίῳ ὄντι.

Επιτροπὸς, κουργῶν, σὺν δικῷ
πόλεως, οὐχ ὑποκρίνεται τῇ ἀπαί-
τησιν τῆς καταδίκης.

Οἱ καταδικάζομενοι δοῦναι, ἀ-
παίτῃται παραχεῖν, οὐ μὲν καὶ ἰσ-
χὸν ποιῆσαι· πλὴν εἰ μὴ ἀπὸ μεγά-
λης ἀνάγκης αἰτίας· ἔστι δὲ
ἵνα ἡ ἀπαιτήσις δῶκεται ἐκ προμίσσεως.

Εἰ καὶ συμφωνῶν λαβῶσι ἀσφαλῆσαι
ὁ νικήσας, ἢ ἐνέχουσα, ἢ ἐπύσας, ἐκ

ἔργῳ· ὃ αὐτὸ καὶ ἐντολέα εἶχεν· ὁ καταδικαζόμενος.

Εἰ ἤθλον ἢ πέντατον μίσθον δέδωκε προδοσίαν ὁ δικαστής, ἀναπληροῦται ἡ τετραμίσθος· εἰ δὲ πλείονα, πεντημίσθον δέει· ὅτι ἐν τῇ ψήφῳ ὁριζήντα καιρόν.

Καταδικασμένος ὅστις, ὁ νομίμως κατακρίθης.

Καταβαλεῖν δοκεῖ ὁ ἐλθὼν εἰς ὁπωσοῦν τῆς ἀπατήσεως τῆς καταδίκης· διὸ ἐὰν ὁ καταδικαζόμενος τῇ νοξάλιᾳ, δῶ δόδλον οὐ πῶν χρησιν ἔτῃ ἔχῃ, ἐκ ἡλδιδέροται, εἰ μὴ χρηστὸς φθαρῇ.

Εἰ· Ὁ πραιτωρ, πρὸς δικαιοδοσίαν, εἶπεν· ἐχρῶν δὲ πρὸς διαγνώσεως εἶπε· διαγνώσις ἥ ἀνήκει, καὶ μὴ ἔχει πρὸς δικαιοδοσίαν, διαφέρει δέ.

Καλῶς ψιφίζομαι, ἵνα ὅπρ' ἔχῃς ἀπὸ διαθήκης, ἢ κωδικέλλων, δῶς· ὃ ἥν' ἐκείνοις ποσὸν σημαίνω· ὃ αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἀγράφου λεγέται.

Εἰ· Ὁ ὑπὸ ἐντολῇ στρατείας κατακρεθείς, ὅσον ἂν πορὲι ἀπαυτίται.

Ὁ κατακρεθείς δέκα νομίματα δίδωται, ἢ εἰς νόξον δίδωται δόδλον, ἐπὶ τοῖς δέκα μόνις τῇ ἀπατήσῃ· ἡ καταδίκη ἐν ἀρχῇ· ὃ γὰρ ἐκδοῦναι τὸ δόδλον ἐκ νόμου ἔχει· ὅθεν· ἐκ ἐστὶ κρίσις ἢ ἐκδοσὶν μόνον ἔχουσα· εἰ δέ

A cessat executio: idem est, licet condemnatus procuratorem habuerit.

Si iudex minus quam quatuor menses præfinierit, repletur tempus quadrimestre: sin autem diem ampliauerit, expectare oportet tempus in sententia definitum.

B. Condemnatus est, qui legitime condemnatus est.

Soluere videtur, qui quomodo liberatus est iudicati actione. & ideo si noxali condemnatus eum seruum, in quo ususfructus alienus est, noxæ dedit, liberatus non est, nisi ususfructus interierit.

V. Prætor usus est verbo iurisdictionis: debebat autē uti notionis nomine: notio enim etiam ad eum pertinet, qui iurisdictionem non habeat, sed tamen iudicat.

Rectè ita sententiam fero, ut quod habes ex testamento, vel codicillis restituas: his enim quantitatem enuntio. idem erit & in legato si ne scriptura.

D VI. Miles qui sub armata militia stipendia meret condemnatus, quatenus facere potest conuenitur.

Decem aureos, aut seruum noxæ dedere condemnatus, iudicati in decem tantum tenetur: facultatem enim noxæ dedendæ ex lege habet. unde iudicium solius noxæ deductionis nullum est. si verò

promifero tibi decem; aut noxæ dedere, non potes sola decem à me petere.

§. 2. Qui condemnati bona auctoritate sua distrahit, fur & raptor est.

§. 3. Iudicati actio perpetua est, & rei persecutionem continet. item heredibus, & in heredes competit.

L. 7. VII. Ante quatuor menses iudicati quidem agi non potest: si tamen velit, præmaturè quoque liberari potest: eius enim gratia tempus adiiicitur.

L. 8. VIII. Si servus quem promisi, post litem contestatam decesserit, possum fructuum nomine condemnari.

L. 9. IX. Furioso sententiā à iudice dicta non valet.

L. 10. X. Qui cum se patrem familias fingeret mutuam pecuniam accepit, & exheres à patre factus est, vel emancipatus est, quamvis facere non possit, convenitur.

L. 11. XI. Si Calendis fieri aliquid mihi promiseris, rectè etiā post Calendas ago, & quod moram feceris, teneris quanti mea interest.

L. 12. XII. Ex causa depositi vel commodati condemnato actionibus suis dominus cedit.

L. 13. XIII. Si à te decem aureos, ab alio verò satisfdari stipulatus sim, vani quidem timoris nulla æstimatio est: is autem

A ἐπρωτήσω σοι δέκα, ἢ νόξης ἐκδοσιν, οὐ δυνάσται τὰ δέκα ριέμενον ἀπαιτεῖν.

Α'. Ο κατ' αὐθεντῶν τὰ πρᾶγματα κατὰ κριθέντος πηρώσκων, ἐκλέπτης ἢ ἀρπάζων ἐστίν.

Η ἀπαιτήσις τῆς κατὰ δίκης, ἐκ διωκτικῆς ἐστίν, ἢ πρᾶγματός ἀπαιτήσιν ἔχῃ, ἢ κληρονόμοις, ἐκτ' κληρονόμων δίδοται.

Ζ'. Ο κατὰ κριθεὶς ἐκ ἀπαιτεῖται μὲν πρὸ τῆς τετραμηνίου. εἰ δὲ βούλεται ἐπὶ ταύτης, ἐλθὼν δεροδῶν ὑπὲρ αὐτῆς γὰρ ἐστὶν ὁ χρόνος.

Η'. Εἰ δὲν ἐπηρεσθῆναι δοδόν, μὴ πρὸ κατὰρξιν ἀποδάνῃ, δυνάμαι εἰς καρποὺς κατὰ κρίνεσθαι.

Θ'. Εἰ μεμνηνὸς ψήφος δοδῇ, ἐκ ἐρρώται.

Ι'. Ο πρὸ ἀποποιήσεως αὐτὸν αὐτεξούσιον, ἢ δανιστὴς αὐτὸς, χροόμενος δὲ ἀποκληρονόμος, ἢ αὐτεξούσιος, καὶ μὴ ὑπορεῖ, ἀπαιτεῖται.

ΙΑ'. Εἰ ὁμολογήσῃς μοι ποιεῖν πταῖς καλῶς, καλῶς ἐμὴ πάντας ἀπαιτῶ σε, ἢ δίδως τὸ διαφέρον τῷ ἐμπροθεσμήσῃ.

ΙΒ'. Ο ἐπὶ παραθήκῃ ἢ χρησὶ κατὰ δικάδεις, ἐγχωρεῖσθαι ἀπὸ τῆς δασύτου πλὴν ἀγωγῆς.

ΙΓ'. Εἰ σε μὲν ἐπρωτήσω δέκα νομίσματα, ἐπὶ δὲ τὰ ἱκανὰ μοι παρασχεῖν, ματαίου μὲν φόβου διατήρησις ἐκ ἐστίν· εἰς ὅσον δὲ

οὐ μὴ δῶς, εἰς τὸσούτον ὁ δὲ ἄλλος
παύσαντα κατεκρίνεται· τὸσούτον γὰρ
διαφέρει μοι.

Εἰ ὁμολογήσω, καλύψω ζημίαν
θωάσῃ σε, εἰ μὴ καλύψω, ἐπλήρω-
σα τὸ ὁμολογηθέν· εἰ δὲ μὴ, εἰς χρε-
μᾶτα κατεκρίνομαι· ὥς ἵππιν πα-
σὼν τῶν εἰς ποίησιν ἐνοχῶν.

Οὐ καλὸν οὐδὲ κακόν· ὁ δὲ ἄλλος
καλὸν οὐδὲ κακόν· ὁ δὲ ἄλλος

ιδ. Οὐ καλὸν οὐδὲ κακόν· ὁ δὲ ἄλλος
πῶρ, δυνάται ἀναξέπειν, οὐ μὲν
ψῆφον οὐκ αἰδῶ.

Αρχῶν δὲ οὐδὲ δικαστῶν, πῶρ
ψῆφον αὐτῶν ἐκβιβάζω.

Τῶν ἐν Ρώμῃ ψῆφον δυνάται
καὶ δέχων ἐπαρχίας ἐκβιβάζει
καλῶν.

Τῶν διαψῆφον ἐκβιβάζοντων λαμ-
βανόμενων ἐνέχουσιν, πῶρτα πα-
κινητὰ καὶ τὰ ἐμψυχα πηπράσκον-
ται· καὶ εἰ μὴ δέχοσιν, ἢ μὴ εἰσὶ, τό-
τε τὰ ἀκίνητα· εἰ δὲ μὴδὲ τὰ ἀκί-
νητα δέχοσιν, ἢ ἐκ εἰσὶ, τότε τὰ
δικαία.

Εἰ δὲ τὰ λεχθέντα ἐνέχουσιν μὴ-
δεῖς ἀγοράζει, πῶρ σκυροῦνται τῶν
νικησάντων ἐφ' οἷς χρεωσέται· καὶ
δελήσῃ αὐτὰ ὡς ἐνέχουσιν κρατεῖν,
καὶ δέχεται αὐτοῖς, τὸ πῶρ πῶρ
ἐκ ἀπαγνῆ· δοκεῖ γὰρ ἐφ' οἷς χρεω-
σέται διαλύσασθαι.

Εἰ δὲ φιλονεικεῖται τὰ λε-
χθέντα ἐνέχουσιν, ὁ ἐκβιβάζων

Αὐτὸς ἐκβιβάζων, ὁ δὲ ἄλλος
ἐκβιβάζων, ὁ δὲ ἄλλος
ἐκβιβάζων, ὁ δὲ ἄλλος

Εἰ δὲ φιλονεικεῖται τὰ λε-
χθέντα ἐνέχουσιν, ὁ ἐκβιβάζων

qui. satisfecit tantamdem
pecuniam præstabit; quan-
tami tu solvere nequiveris:
tanti enim mea interest.

Si promisero: prohibere
me, ne damnum patiaris; si
quidem prohibuero, feci
quod promisi. si vero non
prohibuero, in pecuniam nu-
meratam: condemnor: sicut

in omnibus faciendi obliga-
tionibus. XIV. Quod iuber, i-
ve prætor, reuocare potest:
non etiam sententiam quam
dixit.

XV. Magistratus, qui iudi-
cem dederit, sententiam eius
exequatur.

Sententiam Romæ dictam
etiam præses provinciæ; si
hoc iussus fuerit, exequi po-
test.

Si in iudicati executione
pignora capta sint, primò res
mobiles & animales distra-
huntur, & si non suffecerint,
vel nullæ sint, res soli. quòd si
nec quæ soli sunt sufficiant,
vel nulla sint, runciura di-
strahuntur.

Si pignora supradicta em-
ptorem non inueniant, addi-
cuntur ei qui vicit pro iis
quæ ei debentur: & si credi-
tor voluerit ea velut pignora
possidere, iisque esse conten-
tus, superfluum non petit: vi-
derur enim de credito trans-
egisse.

Si pignorum controuersia
fiat, qui rem iudicatam exe-

quitur, de eo cognoscat: & si comperit eius esse qui condemnatus est, rem iudicatan exequatur. summam autem cognoscere debet, nec ullum ex eo debitor præiudicium patitur: nec statim rem habet, qui vicisse videtur, si postea iure ordinario, res ab eo petita sit: pignoris enim tantum capioni hæc sententia proficit. satius autem est, ubi controuersia est de pignore, aliud capere quod sine controuersia sit.

§. 5. Quod si res alij pignerata sit, distrahi debet. quanquam in aliis creditore inuito pignus non distrahatur: ut dimisso eo superfluum in executionem veniat.

§. 6. Si autem post distractum pignus ex causa iudicati, de eo controuersia moueatur, non est necesse eundem iudicem cognoscere. idemque & si ipsi qui vicit, res fuerit addicta.

§. 7. Sed si emptor pignoris pretium non soluat, aut neget se emisit, idem iudex heic se interponere non debet: quia nec qui vicit aduersus emptorem actionem habet: siquidem res captæ pignori præsentī pecunia distrahi debent. si verò emptor pretium non soluerit, rem ei auferre debet, & iubere, ut alteri vendatur.

διαγινώσκω. ἢ εἰ δὲ ῥη. αὐτὰ τῶ κατακριθέντος, ἐκβιβάζω. κεφαλαιωδῶς ὃ δὲ αὐτὸν διαγινώσκειν καὶ οὐδὲ πάλαι πρὸς κριμα ὁ ἡρώτης, οὐδὲ ἔχει αὐτὸ παραχρημα ὁ δόξας νικᾶν, εἰ κινήσῃ μὲν ταῦτα ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἔξιν πρὸς τῶ πρᾶγμα. εἰς μόνον ὅς λήψιν ἐνεχύρον ἢ κρίσις αὐτῇ συμβάλλεται. μάλιστα δὲ δεῖ ὅπου φιλονεικία γήνηται, ἔτρον ἀμαχὸν λαβεῖν ἐνέχυρον.

Εἰ δὲ καὶ ἄλλω τινὶ ἐνέχυραται, πρᾶσκεισθαι αὐτὸ δεῖ. εἰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μὴ βουλευμῶν τῶ δανειστοῦ, οὐ πρᾶσκεισθαι ἐνέχυρον ἵνα πληρωθέντος αὐτοῦ, τὸ πλεονέκτην εἰς τὸ ἐκβιβάσμιον ἔλθῃ.

Ὅτε ὃ ἀπαξ πρᾶσθαι δι' ἐκβιβάσμιον, ἐὰν φιλονεικῇται πρὸς αὐτῶ, ἐκ ἀνάγκης τὸν αὐτὸν ἀκροᾶσθαι δικαστὴν. τὰ αὐτὰ δὲ ὅτε τῶ νικῶσαντι πρᾶσκεισθαι.

Εἰ ὃ ὁ ἀγοράστῃς αὐτὸ μὴ δίδωσι τὰς τιμὰς, ἢ καὶ δυνεῖται ἀγοράσθαι, οὐδὲ ἐν ταῦτα χρὴ πάντως τὸν αὐτὸν ἀκροᾶσθαι. ὅτι μὴδὲ ἔχει καὶ τῶ ἀγοράστοῦ ἀγωγὴν ὁ νικῶσα, εἴγε δεῖ τὰ λαμβανόμενα δι' ἐκβιβάσμιον ἐνέχυρα διδύχαλκα πρᾶσκεισθαι. εἰ δὲ μὴ δίδωσι πλὴν τιμῶν ὁ ἀγοράστῃς, δεῖ τὸν ἀγοράστον μόνον ἀποσπᾶν τὸ πρᾶγμα πρὸς αὐτῶ, ἢ ἑτέρῳ κελύειν πωλεῖσθαι.

Μη

Μὴ ὄντων ἄλλων πραγμάτων, ^A
καὶ γραμματεῖα εἰς ἐκβίβασμόν
λαμβάνονται· πλὴν ἀναμφίβο-
λα· δεῖ δὲ πωλεῖσθαι τὰ γραμμα-
τεῖα, ἢ ἀπαγεῖσθαι τὰ ἐν αὐτοῖς,
εἰ τὸ ἐπὶ ὅτιν δὴ χερεῖς.

Καὶ εἰ ὧρ' ἐτέρω ἔχῃ χειρόν
ὁ κατακριθεὶς, ἐπαίρεται, & δίδεται
εἰς πλὴν καταδίκην. εἰ δὲ καὶ ὁρφα-
νοῦ χεῖματα εἰς ἀγορασίδην χω-
ρείων δόττεινται, λήφεται καὶ ταῦ-
τα ὁ ἐκβίβασθης εἰς πλὴν καταδί-
κην, καὶ χωρεῖς κελύσεως δὲ
χοντῶ.

15'. Τινὲς εἰς ὅσον δύποροδοι, με-
θοδολύονται χρεοῖς μὴ ὑπεξαίρου-
μήν· ὡς ὁ πάντων τῶν πραγμά-
των κοινωνὸς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ
γονεῖς.

16'. Καὶ πατρῶν, καὶ πατρῶνισσα, ^C
& παῖδες αὐτῶν, καὶ γονεῖς. καὶ ἀνὴρ
ὡς περικὸς ἐναγόμενῶ.

17'. Καὶ ὁ ἐνοπλῶ στρατώτης.

18'. Εἰ πολλοὶ ἐν τῇ αὐτῇ αἰτίας
χρεωσώμενοι, ὁ προφθάσας καλλίων
ἔσται· καὶ οὐχ ὑπεξαίρεται τὸ ἄλ-
λου χρεός, ὡς ἐπὶ τῆς ὡς πεκου-
λίου ἀγωγῆς. εἰ δὲ καὶ κατὰ πατρὸς
ἢ πατρῶν ἐκκησθῇ, οὐχ ὑπεξαί-
ρεται τὸ ἐποφθόμῳ πατρὶν, ἢ
ἀπελευθέρους.

Ἐκ δωρεᾶς οἰκείας, εἰς ὅσον δύ-
πορῶ ἐναγομαι, καὶ ὑπεξαίρεται
τὰ χρεῖα. μετὰ δὲ τῶν ὅς ὁμοίας

Basil. Torn. I.

Si nihil aliud sit quod ca- ^{s. 3.}
pi possit, nomina quoque pi-
gnori capiuntur, sed ea dun-
taxat, de quibus controuersia
non est. vendi autem debent
nomina, aut exigi id quod
debetur, si facile sit.

Sed & si iudicatus pecu- ^{s. 2. & 10.}
niam apud alium habeat, ca-
pietur & conuertitur in cau-
sam iudicati. hoc amplius &
si pupillaris pecunia ad præ-
diorum comparisonem re-
posita sit, capietur ab eo qui
exequitur iudicatum, & citra
permisum prætoris, & in
causam iudicati conuertetur.

XVI. Quidam in id quod ^{L. 16.}
facere possunt conueniuntur,
non deducto ære alieno, vt
socius omnium bonorum:
item parens.

XVII. Patronus, patrona, ^{L. 17.}
liberique eorum, & parentes.
item maritus qui de dote con-
uenitur.

XVIII. Item miles qui sub ^{L. 18.}
armata militia stipendia me-
ret.

XIX. Si plures sint quibus ^{L. 19.}
ex eadem causa debetur, oc-
cupantis melior conditio est:
nec deducitur quod alij de-
betur, vt in de peculio actio-
ne. Sed & si cum patre, pa-
tronove agatur; non deduci-
tur quod liberis, aut libertis
debetur.

Ex causa donationis in ^{s. 1.}
quantum facere possum con-
uenior; & deducto ære alie-
no. Inter eos quibus ex simili

V u

causa debetur ; occupantis A
potior est causa , nec totum
quod habet extorquetur : ip-
sius enim habetur ratio , ne
egeat.

L. 20. XX. Maritus & vxor ex
omnibus causis in quantum
facere possunt condemnan-
tur.

L. 21. XXI. Item socer ,

L. 22. XXII. Præterquàm si dos B
expromissione petatur , solu-
to scilicet matrimonio . si e-
nim manente matrimonio
dos ab eo petatur , in id quod
facere potest conuenitur.

§. 1. Quod ad socios autem at-
tinet , neganti se socium esse,
aut ei qui dolosè versatus est,
non succurritur.

L. 23. XXIII. Procurator , aut
defensor mariti , si quidem C
vivo marito cum eo de dote
actum fuerit , in quantū ma-
ritus facere potest , condem-
natur . mortuo verò marito ,
in solidum.

L. 24. XXIV. Fideiussoři eius , qui
in quantum facere potest
condemnandus est , non suc-
curritur.

§. 2. Heres autem mariti in so-
lidum condemnatur : soli e- D
nim marito succurritur.

L. 25. XXV. Idem obtinet in om-
ni herede eorum qui in id
quod facere possunt condem-
nantur.

L. 26. XXVI. Si conuenerit inter
litigatores ; qualem senten-
tiam profetre oporteat , ipsa
proferatur.

αἰτίας ἐποφειλομένων ; καλλίων
ἔσται ὁ παραλαβών· ἢ οὐδὲ ἀφαι-
ρεῖται ὅσον ἔχῃ· γίνεται γὰρ ἢ αὐτῷ
λόγος, ἵνα μὴ δεῖται.

κ'. Τὸ γὰρ τῷ σωοικοῦτος ἐν-
αγόμενον πρὸς ὅσον, ἐν πάσης
αἰτίας εἰς ὅσον δύπορεῖ καταδικά-
ζεται.

κα'. Καὶ ὁ πενθερός.

κβ'. Πλὴν εἰ μὴ ἐπαγγελόμενος
ἐνάγεται, μὴ διάλεισιν δηλαδὴ τῆς
γάμου· εἰ γὰρ ἐπὶ σωέσκηκε, καὶ
ταῦτ' εἰς ὅσον δύπορεῖ ἀπατεῖ-
ται.

Επὶ δὲ τῷ κοινωνῶν, ὁ δ' ἐνοῦ-
μενος εἴη κοινωνός, ἢ ὅλον ποιή-
σας, οὐ βοηθεῖται.

κγ'. Ο διοικητής, ἢ ὁ ἐκδικη-
τής τῆς ἀνδρός, ζῶντος μὲν, εἰς
ὅσον δύπορεῖ ὁ ἀνὴρ καταδικάζεται
πρὸς τὸν ὁριζούμενον. τελευτήσαντος δὲ,
εἰς ὅλον κληρον.

κδ'. Ο ἐπίσημος τῆς εἰς ὅσον δύ-
πορεῖ καταδικαζομένου, οὐ βο-
ηθεῖται.

Ο δὲ κληρονόμος τῆς ἀνδρός, εἰς
ὅλον καταδικάζεται· μόνος γὰρ ὁ
ἀνὴρ βοηθεῖται.

κε'. Τὸ αὐτὸ κρατεῖ ἐπὶ παντός
κληρονόμου, τῷ εἰς ὅσον δύπορεῖ
καταδικαζομένου.

κς'. Εἰ συμφωνήσουσιν οἱ δικα-
ζόμενοι ποῖαν δεῖ γενέσθαι ψήφον,
αὐτὴ ἐκφωνεῖσθαι.

κζ'. Εἰ δικάσῃς τόκοις τόκων εἰς ῥητὴν ποσότητα κατὰ δικάσας, καὶ παράνομος ἢ κείσις εἴη, μὴ ἐκκλησῇ δὲ, ἐκβιβάζεται.

κη'. Δύο χαμαδικασῶν ἐναντίας ψῆφοι, ἐν ἡρτημύῳ εἰσὶν, ἕως ὁ πρεσβύτερος ἔχων πῦν μίαν βεβαιώσας.

κθ'. Εἰ τελευτήσας ὁ κατακελεύεις πρὸς τῆς τετραμύου, οὐδεὶς ἔκκληρονόμον μὴ τὸ ἐλλείπον τῆς χρόνου ἐκβιβάζεται.

λ'. Ο δωρησάμενος εἰς ὅσον ἀπορεῖ κατὰ δικάζεται· ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ἔκκοιῦτα πωλεῖσθαι· ὅπου μάλιστα κρατεῖ μετὰ τὸ παίδων ἔχοντων.

λα'. Τοῖς χρεώσασιν αὐτοῖσι δίδονται πρεσβυτεῖα· εἰ δὲ δεήσοι, ἔκτενέται· τῷ δὲ ἀγνωμόνως ὑπὲρ πρεμύων, καὶ ἐνέχυρα λαμβάνονται· ἔκ τῶ κατακελεύει δὲ, πρεσβυτεῖα δίδονται· τῷ δὲ μὴ πῦν πρεσβυτεῖαν μὴ δίδοντων, ἐνέχυρα λαμβάνονται· ἔκ εἰ ἐν τῷ δύο μύων μὴ δίδουσι, πρεσβυτεῖα, καὶ εἰ πωλεῖται τοῖσι ἐκ τῆς ἡμῆς, ἀναλαμβάνουσι.

λβ'. Εἰ καὶ τὸν πρεσβυτεῖαν νόμοις μὴ νομίσας εἴη πρεσβυτεῖα, ὁ δικάσας κατὰ δικάσας, ἐκ εἴς

XXVII. Si iudex in vsuras L. 27. vsurarum, quæ certa quantitate continentur, condemnauerit, quamuis iniusta sententia sit, aduersus quam nec provocatum est, executioni mandatur.

XXVIII. Duorum pedaneorum iudicum contrariæ sententiæ in pendentibus sunt, donec competens magistratus viam confirmauerit.

XXIX. Si iudicatus decesserit ante quatuor menses; aduersus heredem eius intra tempus quod ex eis deest, iudicati non agitur.

XXX. Donator in id quod facere potest, condemnatur, ita ut & ipsi quæ sufficiant, relinquuntur, quod maximè inter liberos & parentes obtinet.

XXXI. Debitoribus petentibus, tempus ad soluendum datur. Sed & prorogatur, si res exigat: eorum autem qui per indeuotionem & contumaciam differunt solutionem, etiam pignora capiuntur: condemnato verò tempus ad soluendum datur, eorum autem qui post tempus non soluerint, pignora capiuntur: & si intra duos menses non soluerint, venduntur, & si quid ex pretio super sit, redditur eis.

XXXII. Si iudex contra prolatas leges, eo quod existimat causam per eas non iuuari, pronuntiet, sententia

Vu ij

contra leges lata non est : ut si ab ea prouocatum non sit, rei iudicatæ stetur.

- L. 33. XXXIII. Si quis prolati testibus pecuniâ corruptis causam obtinuerit, & seuerè punitur, & rei iudicatæ non statur.

- L. 34. XXXIV. Si victum vel stratum inferri quis iudicato prohibuerit, in eum poenalis actio, vel iniuriarum datur.

- L. 35. XXXV. Nouis instrumentis post sententiam præterquam in negotio publico ex causa uti non licet.

- L. 36. XXXVI. Si vnus ex pluribus iudicibus, qui de liberali causa cognoscunt, iurauerit sibi non liquere, nondùmque rei veritatem sibi benè perspectam esse, cæteri sententiam proferunt: quia etsi dissentiret, aliorum sententia obtineret.

- L. 37. XXXVII. Tunc vniuersi iudices intelliguntur iudicare, cum omnes adsunt.

- L. 38. XXXVIII. Inter pares numero iudices si contrariæ sententiæ proferantur, in de liberalibus quidem causis, ea potior est, quæ pro libertate facit. In aliis autem causis, etiam criminalibus, ea quæ pro reo facit. si verò in diuersas summas condemnarint, minor præualet.

- L. 39. XXXIX. Si ex tribus iudicibus vnus absit, duo non iudicât. si verò præsentēs dissentiant, statur duorū sententiæ.

ᾧ νόμος ἢ ψήφος· ὥστε εἰ μὴ ἐκκληθῇ κρατεῖ.

λγ'. Εἰ ψευδεῖς ὑποδοσὶς ᾠραζαζών πρὸς μὴ τυρας, νικῆσθαι, καὶ αὐτοῦ ἡμωρεῖται, καὶ τὰ κρινέντα οὐ κρατεῖ.

λδ'. Εἰ κωλύσθαι πρὸς τῷ κατακριθέντι ὑφ' αὐτοῦ ἢ ὑφ' ἑτέρου εἰσαχθέντων, ἡμωρηθῇ ἀγωγῇ, ἢ ὡς ὑβρεως ὑποκρίσθαι.

λε'. Καὶ τοῖς δικασμασὶ μὴ ψήφον, εἰ μὴ ἐὰν ὅτε ἐπὶ δημοσίου πρὸς ἀγματος, οὐ δεῖ χρῆσθαι.

λς'. Εἰ πολλῶν ὡς ἐλαδθερίας δικαζόντων, ὁ εἰς ὁμοῦ μὴ πω γινώσκει τὸ ἀληθές, οἱ ἄλλοι ψηφίζονται. Ἐπὶ δὲ καὶ ἐναντία κρίνει, ἢ τῶν ἄλλων ψήφος κρατεῖ.

λζ'. Τότε πάντες δοκοῦσι κρίναι, ὅτε ἐκ παρόντων.

λη'. Εἰ ὅτε ἴσων δικαστῶν ἐναντία γινώσκονται ψήφοι, ἐπὶ μὴ ἐλαδθερίας, τὰ ὑπὲρ αὐτῆς κρατεῖ. Ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων, καὶ ἐγκλήματα ὡς, τὰ ὑπὲρ τῶν φερόντων. εἰ δὲ εἰς διαφοροῖς ποσότητας καταδικασάν, ἢ ἐλάτων κρατεῖ.

λθ'. Εἰ ἐκ τριῶν δικαστῶν ὁ εἰς ἀπέσιν, οἱ δύο οὐ δικάζουσιν εἰδὲ παρόντες διαφοροῦσιν, ἢ τῶν δύο ψήφου κρατεῖ.

μ'. Τοῦ κατακριθέντος; ἔδ' ἐ-
λαβεν ἐν ἱερῷ ἀγῶνι ἐπαθλα, εἰς
ἐνέχυρ[Ⓢ] ἐπαίρονται.

μα'. Εἰ [Ⓢ] θέλοντά μοι δωρή-
σασθαι παρέμψω δαίσεις μου,
ἢ ὧς ἤθελον δωρήσασθαι, ἢ εἴ τις δω-
ροῦμην[Ⓢ] γυναικί, ὑπὲρ αὐτῆς
προσθήκα ἐπρωτηθῇ, πάντες εἰς τέλος
καταδικάζονται· ὥσπερ ἔκκληρονό-
μος, ἔκκλητης δὲ δωρησαμένου.

Ο δωρησάμενος ἀρχὸν, εἰ μὴ
δῶ αὐτὸν, ὥς οἷοςδήποτε νομεῖς κα-
ταδικάζεται. εἰ δὲ δοῖς παρεκράτη-
σε σου καρποῖς, ἢ ἐκ ἐδαπαίησεν,
εἰς τὸ ὅλον. εἰ δὲ δόλω ἐπάυσαν νέ-
μεσθαι, πρὸς [Ⓢ] ἐνδίκον ὅρκον.

Ο δωρησάμενος καὶ εἰς ὅλον κα-
τακριθεὶς, ὅμως τῇ ἀπαγότης τῆς
καταδίκης, εἰς ὅσον δύπορεῖ, κρα-
τεῖται.

μβ'. Τὴν οἰκίαν ψήφον δι' ἄλ-
λης ἐκ ἀναιρεῖ ὁ δέχων. τὰ δὲ ἀκό-
λουθα τῇ ψήφῳ, καλῶς ἀναπλη-
ροῖ τῇ αὐτῇ μὲντοι ἡμέρᾳ.

μγ'. Οἱ μὲν κατακριθέντες ψή-
φῳ, πρὸς ἀναλογία ἀπαγοῦνται,
καὶ ὁ εἰς δοῖς, ἐκ ἐνάγεται ὑπὲρ τῆς
ἄλλων.

μδ'. Ανηβος ἐκ πατρικοῦ σωμα-
λῆματος καταδικασθεὶς, μὲν ταῦτα
ἀπέστη πατρὸς κληρῶν. ὑποκρίθῃ
τῇ ἀπαγότης τῇ καταδίκης ὁ ὑποκατα-
στατος, ἢ ὁ συκληρονόμος αὐτοῦ, εἰ μὴ
παιδίον ἢ ὀπίθρων κατεδικάσθαι.

Basil. Tom. I.

XL. Præmia . etiam . quæ L. 40.
condemnatus in sacro certa-
mine consecutus est; iure pi-
gnoris capi possunt.

XLI. Si donaturum mihi L. 41.
delegauero creditori meo, vel
ei cui donare volebam, vel si
quis pro muliere cui dona-
tum volebat, dotem promi-
serit, omnes in solidum con-
demnantur: sicut & heres, &
fideiussor donaturi.

Qui fundum donauit, si s. r.
non restituat, ut quiuis pos-
sessor condemnatur, si autem
restituit fundum, fructus, si
non eos consumpsit, in soli-
dum restituit. si verò dolo
malo defierit possidere, quan-
ti in litem iuratum fuerit.

Donator licet in solidum s. 2.
condemnatus sit, tamen ac-
tione iudicati nisi in quantū
facere potest, non tenetur.

XLII. Prætor sententiam L. 42.
suam per aliam rescindere
non potest. at quæ ad sen-
tentiæ consequentiam perti-
nent, rectè supplet; eodem
tamen die.

XLIII. Qui vna sententia L. 43.
condemnati sunt, pro portio-
ne virili conueniuntur: &
qui soluërit, pro aliis non
conuenitur.

XLIV. Ex contractu pater- L. 44.
no condemnatus, postea abs-
tinuit paterna hereditate.
substitutus igitur vel coheres
eius ex causa iudicati tene-
tur, nisi culpa tutorum con-
demnatus sit.

Vu iij

L. 45. XLV. Acta apud se habita, ex consensu partium, inagistratus eodem die circumducere & abolere potest.

§. i. Ampliare, vel minuire pecuniam post sententiam dictam sine principali auctoritate non oportet.

§. 2. Contra pupillum, vel minorem absque tutore vel curatore sententia ne proferatur.

L. 46. XLVI. Acta iudicij emendare licet, sententia eorum perseverante.

L. 47. XLVII. Absentibus iudicatum non præiudicat.

§. 1. Si sæpè commonitus à fisco à quo conveniebar, adesse neglexero, rebus iudicatis subiicior.

L. 49. XLVIII. Filius familias ex contractu suo si heres patri non extiterit, in id quod facere potest tenetur, nullo deducto ære alieno, ut maritus & patronus: deducere enim soli donatario conceditur, non ei qui verè debitor est,

L. 50. ne liberalitate sua inops fiat.

L. 51. XLIX. Si dolo fecero ut bona mea venirent, in solidum teneor.

§. 1. Missum in possessionem bonorum meorum non admisi, eaque vendidi. si emptor præstiterit creditori quanti interest, liberor: improbus enim est, qui iterum petit quæ accepit.

L. 52. LI. In actione rerum mobilium amotarum, uxori vir in-

μέ. Δυνάται ὁ δέχων συναινέσθαι τῇ μερῶν, αὐθημερόν περὶ αὐτὰ πράχθεντα.

Αὐξάν, ἢ μειοῦν πῶς ἀπὸ ψήφου πονῶν, χωρὶς βασιλέως οὐ δεῖ.

Κατὰ ἀνῆβου ἢ ἀφῆλικος, χωρὶς ἐπιτρόπου, ἢ κουράτωρος, μὴ γινέσθω ψήφος.

μς'. Δυνατὸν διορθοῦν τὰ τῆς κρίσεως ὑπομνήματα, σωζομένης τῆς ἐννοίας αὐτῶν.

μζ'. Τοῖς ἀποδῶν ἢ ψήφος οὐ θεωρεῖται.

Εἰ πολλάκις θεωρεῖται ὑπὸ δημοσίου ἐνάγωντός μοι παρῆναι, μὴ ὑπακούσω, ὑποκείμενῃ τῇ ψήφῳ.

μῃ'. Υπεξούσιος συναλλάξας, εἰ μὴ κληρονομῇ πατρὸς, εἰς ὅσον δύναται, κατέχεται, οὐχ ὑπεξαίρων ἄλλο χρέος, ὡς ὁ ἀνὴρ ἢ ὁ πατήρ· ὃ δὲ ὑπεξαίρειν, οὐχ ὁ μετ' ἀληθείας χρεωστῶν, ἀλλὰ μόνος ὁ δωρησάμενος ἔχει, ἵνα μὴ φιλοσημοσύνη γίνηται πένης.

μθ'. Εἰ δόλω μου πράξωσι τὰ ἐμὰ, εἰς τὸ πᾶν κατέχομαι.

Τὸν πεμφθέντα εἰς νομίῳ τῇ ἐμῇ μὴ δεξάμενος, ἐπώλησα πάντα. εἰ ὁ ἀγοραστὴς πληρώσῃ τὸ διάφορον, ἐλθὼν δεροῦμαι· ὃ δὲ ἄλλα βε δὲ ἀπαμῇ, ἀναιδὴς ὅστις.

ν'. Ἐν τῇ ἀγωγῇ τῇ περὶ πραγμάτων κινητῇ ἀφαιρεθέντων, εἰς τὸ πᾶν ὁ ἀνὴρ

τῇ γυναικὶ κατακρίνεται· ἀμάρτημα γὰρ ὅστις·
να· Κατὰ ἀνέβου ἀδικεινότη-
του, ἢ τὸ πονεῖν χάριν δόπον-
τος, ἢ ἀφῆλικος, ἐκκλητος ἐκ ἐρ-
ρώται.

Ο δίκην καταλιπὼν διὰ τὸ εἰς
μείζονα κληθῆναι δικαστήριον, ἐκ
ἐστὶν ἀπειθείας.

να· Ο ψήφισάμην πωλεῖται
ἐν δικαστῇ, ὅτι ἐκείνι διορθοῦται τὸ
ψῆφον.

να· Μετὰ ψῆφον, ἢ ὅρκου δο-
σιν, ἢ σιωπῇ καταθέσιν, οὐδὲν ζητεῖται.

Ⓢ· ὁ μολογῶντες, ἀντὶ κατὰ
κεκριμένων εἰσιν.

να· Ο μὴ πληρώσας τὰ δεκα-
οικτὰ ἔτη, οὔτε αὖ δόχων ἢ, καλῶς
ψηφίζεται, καὶ ἐν σιωπῇ δό-
σιν. τὸ αὐτὸ καὶ πρᾶντων, ἢ ὑπα-
τῶ εἶναι.

να· Τὰ ληφθέντα, ἢ παραθέντα
ἐνέχοντα χεῖρας ψήφου, δυνατὸν
ἀνακαλεῖσθαι.

να· Ἀρκεῖ τὸ ῥητὸν ποσὸν ψηφί-
σασθαι κατὰ βληθῆναι. εἰ δὲ ὁ
ψήφος μὴ ἔχῃ ποσὸν, τὸ δὲ ἐν ἀ-
γορῇ εἰπὼν τὸ ψηφισθῆναι, ὁ ἀπα-
τεῖ σὲ δὲ, κρατεῖ ἢ ψῆφον.

Πρὸς τοῖς κεφαλαιοῖς καὶ τοῖς
ποκοῖς δεῖ ὁρᾶν ἐν τῇ ψήφῳ· ἐπεὶ
ἐκ ἐρρώται.

Τοῦ μὴ ἐκκλητον τελευτήσαντος,
ὁ ὡς ἐν ζητεῖται τὸ πρᾶγμα.

A solidum condemnatur: est ^{Lex 53} ^{deest.}
enim delictum.

L. I. Contra pupillum in de- L. 54.
fensum: eumque qui reip.
causa abest, vel minorem vi-
ginti quinque annis edictum
peremptorium nihil momen-
ti habet.

B Qui litem deseruit; quod
ad maius auditorium vocatus
sit; non est contumax.

L. II. Qui sententiam dixit, L. 55.
iudex esse definit; nec am-
plius sententiā suam corrigit.

L. III. Post rem iudicatam, L. 56.
vel iusiurandum præstitum;
vel confessionem, nihil qua-
eritur. confessi enim pro iudi-
catis habentur.

L. IV. Qui non implevit an- L. 57.
num decimum octauum, nec
si magistratus sit, aut ex con-
sensu iudex datus sit, recte
sententiam non dicit. idem
dicendum est, licet prætor;
aut consul sit.

L. V. Capta & distracta pi- L. 58.
gnora absque sententia, re-
uocari possunt.

L. VI. Sufficit pronuntiare; L. 59.
certam quantitatem exsolui.
sed & si in sententia non sit
quantitas adiecta; si tamen
actor expresserit; & iudex
ait, exsolue quod petitum
est, valet sententia.

Præter sortem vsuras quo- L. 60.
que in sententiis definire op-
porteret: alioquin non valent.

De causa eius; qui post L. 61.
edictum peremptorium de-
cessit; denuò cognoscitur.

- L. 60. LVII. Si quis febricitans A
litem inchoatam deferuerit,
sententia contra eum lata ni-
hil momenti habet. si verò le-
ui febrì correptus fuerit, aut
veterem quartanam habeat,
quæ ei impedimento non sit,
non est morbus fonticus &
perpetuus, & sententia valet.
- L. 61. LVIII. Si duobus quibus-
dam condemnatus fuero, B
præfertur qui prior ad sen-
tentiam peruenit.
- L. 62. LIX. Qui perperam iudi-
cavit, nec eodem die senten-
tiam mutabit.
- L. 63. LX. Inter alios acta aliis
non præiudicant. veluti si ex
duobus heredibus, vel ex
duobus possessoribus vnus
condemnatus sit: coheres e-
nim, aut alius possessor pro-
hibere non poterat, quomi-
nùs iure suo vteretur. si ve-
rò debitor de proprietate pi-
gnoris, vel focer, vel vxor
de proprietate rei in dotem
data litiget, sciente credito-
re, vel marito, ei præiudica-
tur: videtur enim ius quod
ex persona agentis habuit,
remittere. Idem est, quamuis
seruus, aut libertus meus me
scientie cum alio de statu suo
litiget. diuersa causa est, si
eundem fundum & tu scien-
te me petas, & ego sciente
te: neque enim tuo ego iure,
nec tu vicissim meo vteris,
neque alter nostrum alterum
prohibere potest, quo minùs
iure suo utatur.
- νζ'. Εἰ πυρέτων πρὸς ἀναχωρήσῃ τῇ
δίκῃς, ἐκ ἑρρώται ἢ κατ' αὐτὴν ψῆ-
φος. εἰ δὲ ἐλαφροῦς ἐπύρεται, ἢ
ἐκ παλαιοῦ τεταρτάτου μὴ ἐμπο-
δίζοντος, ἐκ ἐστὶ δεικευῆς ἢ νόσου,
ἔκ κρατεῖ ἢ ψῆφος.
- νθ'. Εἰ διὸς ἑσὶ καταδικασθῶ,
προτιμάται ὁ προτιμήσας.
- νθ'. Οὐδὲ ὁ προπετῶς ψηφισά-
μενος αὐθημερόν ἀλλάξει πλὴν ψῆ-
φου.
- ξ'. Τὰ μετὰ τὸν ἄλλων προχθέν-
τα, ἑτέροις οὐ προκρίνεται. οἷον εἰ μόν-
ος εἰς τῆς κληρονομῶν, ἢ δύο νό-
μῶν κατὰ κριτῆ. ἐκ ἡδυνάτο γὰρ ὁ
ὁ συκληρονόμος, ἢ ὁ ἄλλος νομεὶς
καλύπτει αὐτὸν τοῖς οἰκείοις χρησά-
ται. εἰ δὲ χρεώσης πρὸς ὧν ὑπεχύ-
ραται, ἢ πενθερός, ἢ γυνή, πρὸς ὧν
δὲ δώσειν ἐν προκτὶ δικάζεται, καὶ
οἶδεν ὁ δανειστής, ἢ ὁ ἀνὴρ, πρὸς
κρίμα πάρος· δοκεῖ γὰρ παραχωρεῖν
τὸ ἐκ προσηύπου αὐτῷ ἀμύζον αὐ-
τῷ δίκαιον. ὁμοίον καὶν δόδοις μου
ἢ ἀπελευθερωθῶ, εἰδότες μου πρὸς
ἄλλον δικάζεται πρὸς τῇ οἰκείᾳ τύ-
χῃ. ἔπειτα εἰ τὸν αὐτὸν ἀχρὸν, καὶ σὺ
εἰδότης μου ἐκδικεῖς, καὶ γὰρ εἰδότης
σου· οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀλλήλων χρώ-
μεθα δικάμοις, οὐδὲ καλύπτειν ἀλ-
λήλοις δυνάμεθα τοῖς οἰκείοις χρῆ-
σθαι.

ξα'. Εἰ κατὰ κριθεὶς τῇ δυνάμει κήσεως παρὰ τῶν ἀγωνῶν, ἐκκαλέσῃ, ἢ μὴ χρόνον πολὺ πάλιν κατὰ κριθεὶς, ἢ δὲ τὸν πόκεν τῆ μέσου χρόνου, διὰ οὐπλίας ἀγωνῆς ἀπαυτῇ.

ξβ'. Τὰ ὧν ἐπὶ τὸν παρὰ τὸν χρόνον, ἐπὶ τοῖς οὐ βλάπτει. διὰ τὸν εἰ πολλῶν ὄντων κληρονόμων τῆ χρεώσεως, ἕνεις ὧν αὐτῶν κατέβαλον, ὅ ἐπὶ εἰ μὴ βουληθῶσιν, οὐ κατὰ δικάζονται.

ξγ'. Εἰ ὁ ἐπὶ τὸν χρόνον ἕνεις διαλύσεται, οὐδὲν ποιεῖ παρὰ τὸν χρόνον ἀπολιμπανόμενος.

ξδ'. Εἰ ὁ συνκληρονόμος μου ὡς ἐκ παρὸς ἐμοῦ συμφωνήσῃ παρὰ τὸν χρόνον δανείσας, ἢ ἐναγὰν αὐτοῖς, οὐδὲν ποιεῖ μοι παρὰ τὸν χρόνον.

ξε'. Εἰ κείνῳ καλὸς μὲν καρπὸν, ὃ παρὰ τὸν χρόνον μὴ τὰ δίκαια δαπανήματα.

ξς'. Ο κατὰ τὴν νόμον, οὐ μόνον ὃ παρὰ τὸν χρόνον ἀποδίδωσι, ὅ δὲ καρποὺς οὐκ ἐλάβεν, ἀλλὰ ἢ οὐκ ἠδυνάτο λαβεῖν, ἢ δίδωσι δὲ μὴ παρὰ τὸν χρόνον καρποῖς ταῦτα ὅ νόμον μὴ ὅτι ἀπαυτῇσεως ὃ κληρονομίας ὅτι ἐκείνης γὰρ, ἢ οἱ παρὰ τὸν χρόνον παρὰ τὸν χρόνον καρποὶ κατὰ φέρον. εἰ ὃ δὲ πελαγῆσθαι δὲ ὅτι κληρονόμος, ἢ ὁ κληρονόμος αὐτῷ εἰς τὸ ἡμέτερον αὐτῷ ἡμέτερον, τὰ αὐτὰ ἀπαυτῇται.

ξζ'. Εἰ ἅπαξ τμηθῇ ἢ παρὰ τὸν χρόνον παρὰ τὸν χρόνον δάνειον, ἐκείνῳ παρὰ τὸν χρόνον παρὰ τὸν χρόνον δαπανήματα.

LXI. Si negotiorum gestorum condemnatus appellauerit, & post multum temporis iterum condemnatus sit, vsuras quoque medij temporis præstare vtili actione compelletur.

LXII. Inter alios acta aliis præiudicium non faciunt: unde si ex pluribus heredibus debitoris quidam soluerint, cæteri, si nolint, non condemnantur.

LXIII. Si alius absente alio transegerit, absenti præiudicium non facit.

LXIV. Coheres meus quasi ex persona mea cum creditoribus hereditariis paciscendo vel agendo, nullum mihi præiudicium facit.

LXV. Fructus vocamus quod iustis sumptibus deductis superest.

LXVI. Malæ fidei possessor non solum rem restituit, & fructus quos ipse percepit, sed etiam eos quos quis percipere potuisset. & restituit fructus post litem contestatam perceptos (diuersa causa est, si hereditas petatur: in ea enim fructus etiam ante litem contestatam percepti veniunt.) Sed & si herede relicto decesserit, heres qui in vitium eius successit, eorum quoque nomine tenetur.

LXVII. Si semel terminatum sit principale negotium, nulla expensarum litis petitio

superest: nisi fortè iudex, qui de principali negotio sententiam promulgauit, statim velit & de expensis cognoscere ac pronuntiare: victor enim causæ statim super expensis queri debet. post absolutum enim dimissumque iudicium nulla alia actio superest.

- L. 4. LXVIII. Si quis extra suam prouinciam in alio iudicio conueniatur, & actoris negligentia lis terminata non sit, vel delata non probauerit, pro calumnia quidem poenam legibus constitutam luere debet. sumptus quoque & dispendia, sumptus scilicet litis & itinerarios, pro æstimatione iudicis præstare debet.

- L. pen. LXIX. Constitutio præcipit, vt omnis iudex in sententia sua iubeat victum reddere omnes impensas litis, iudicique potestatem facit, vt modum impensarum excedat ad finem decimæ partis, vbi hoc suaferit victi improbitas: ita tamen, vt ea, quæ impensas excedunt, siue decima illa tota in fiscum redigatur, nisi fortè iudex damnum quod victor pertulit sarcire volens partem aliquam horum ei erogat: condemnationem eiusmodi passuro tam actore, quàm reo, non

των ἐναγωγῇ· εἰ μὴ ἄρα ὁ δικαστὴς ὁ δικάσας πρὸς τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀγῶντος, ἀδίκως βούλεται καὶ πρὸς τῶν δαπανημάτων ἐξετάσαι, καὶ πάλιν ἀποφασιν· καὶ γὰρ τὸ νικῆσαντα ἀδίκως ὀχλήσας πρὸς τῶν δαπανημάτων. ἀπαξ ὃ τὴν δικαστηρίου τμηθέντος, οὐ πειλιμπάετα ἀγωγὴ ἐτέρᾳ.

ξή. Εἰδὼς πρὸς ἐξωτῆς ἰδίᾳς ἐπαρχίας ἐναχθῇ ἐν ἐτέρῳ δικαστηρίῳ, καὶ ὁ ἐνάγων αὐτῷ κατὰ ῥαθυμίαν μὴ πρᾶϊώσει πλὴν δίκῃ, ἢ μὴ ἀποδείξει τὰ ἐπενεχθέντα· καὶ μὴ αὐτὸν ὡς συκοφαντικῶς πλὴν ἀπὸ τῆς νόμων τιμωρίαν ὑποσῆναι. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ τὰ δαπανήματα, καὶ τὰ ζημιώματα παραχρῆν, ὅσα ἀνήλωσεν πρὸς ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἢ ἐν τῇ μέσῃ ὁδῷ, καὶ πλὴν κρίσιν τῆς δικάζοντος πρὸς τοῦτον.

ξθ. Ἡ διάταξις κελεύει, ὥστε πάντα δικαστὴν ἐν τῇ ἀποφασί αὐτοῦ κελεύειν τὸ ἡγηθέντα διδόναι τὰ δαπανήματα πάντα τὰ ἐν τῷ δικαστηρίῳ χυρόμηναι· ἔχοντος ἐξουσίαν αὐτοῦ τὸ δικαστὴν καὶ ὑπερβαίνον τὸ δαπάνη, ἕως τῆς δέκατης μοίρας τῶν δαπανηθέντων, εἰ αὐτὸν ἢ ἀναγκαστικὰ τῆς ἡγηθέντος μέρους πρὸς τὸν ὄψακιν ἦν, ὥστε τὸ ὑπὲρ τὰ δαπανήματα τῷ δημοσίῳ λόγῳ διαφέρειν· εἰ μὴ πᾶσι ὁ δικαστὴς τὸ ζήτην τὸ νενικηκότος μέρους βεληθεὶς δεῖσας, μέρος τι ποτε ἐκ τούτων αὐτῷ ἀφορεσθῇ· κατὰ δικαστορικὰ μὴ μόνον τὸ ἐνάγοντος καὶ τὸ ἐναγόμενου, ὅτε

πρόσφορος ἐκατέρω ὅτιν ὁ δικαστής, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνάγωντος ἀπρόσφορος ὅτιν, ἢ ἡθῆ δὲ ὅτι ἀντεναγωγῆς, μὴ δυνάμενος ἐκείνον Φ δικαστὴν παραιτήσασθαι, εἴτε δέχοντες εἴησαν δικασταί, εἴτε δέιοι δαιτυταί· ἐχρῆστο γὰρ οὗτοι ἐμβασαὶ καὶ ἐπείκτας. εἰ δὲ μὴ τὸ ποίησιν ὁ δικαστής, αὐτὸς πῶς ζημίαν πᾶσι τῶν ἀναγκάζεται δεραπύσαι Β τῶν νενικηκότων μέρος. Ἐὰν δὲ πρὸς ἐνάγων δώσῃ τὴν δίκην, ἢ καὶ ὁ δικαστής βύρῃ αὐτὸν τῇ ἀληθείᾳ οὐχὶ συκοφαντῶν, ἀλλὰ ἐπὶ ἀμφιβολίᾳ πρᾶγμα πικρὸν, ὁ τοιοῦτος ἐκφύγῃ πῶς τὰ δαπανήματα κατὰ δίκην. δῆλον γὰρ ὅτι ἐπὶ τῇ χαμαιδικαῶν ὁ δέχων ὅτιν ὁ ὀφείλων αὐτοῖς ἀφορίσαι τὰ ξενώτων Φ πᾶσι μετὰ δίδονται.

ὁ. Ἡ διάταξις κελεύει, ἵνα εἰ τὸ ἐν μέρος ἔχῃ πρὸς νόμιμον ἐν τοῖς τῆς δίκης δαπανήμασι, τοσαῦτα αὐτῷ δαπανήματα παράσῃ τὸ ἐπὶ μέρος· οὐδὲ γὰρ δίκαστον ὅτι τὸν ἐναγὸν ἀπαιτῶν, ὅτι ἐλάττω παρὲς, πλείονα λαμβάνει ἐκ τῶν ἐτέρου μέρος· εἴτε δώσῃ τὸ πρὸς νόμιμον δεραπύας, ἢ ἀξιώμασιν, εἴτε ἰδικῶς πρὸς ὧσιν ἐδόθη; εἴτε ῥητῶς ἐγκείται ἐν αὐτῷ, ὥστε καὶ τὸν διαδίκου τοῖς αὐτοῖς κέρεισθαι πρὸς νόμοις, εἴτε καὶ μὴ ἐγκείται.

A modò si iudex utriusque fuerit competens, verum etiam si actori fuerit incompetens, victus autem sit ex reconventione, cum nec iudicem recusare posset, siue praefides, siue delegati à principe arbitri, iudices fuerint: nam & hi suos executores, atque compulsores habent. Quòd si iudex aliter fecerit, ipse damnum quod victor passus est sarcire compellitur. si verò reus bonam fidem agnouerit, & soluerit, vel actor à lite destiterit, vel etiam iudex deprehendat eum non calumniatorem, sed de re dubia litigantem, huic condemnatio expensarum litis remittetur. Notum autem est, magistratum iudicibus pedaneis apparitores dare, qui hæc exequantur.

LXX. Constitutio præcipit, L. vlti ut si vnus ex litigatoribus priuilegium habeat, vt sine sumptu, aut minore quàm alij, litiget, ei non maiores expensas aduersarius præstet: non enim æquum est, ei, qui scit se in minores condemnandum, maiores ab aduersario refundi. siue priuilegium illud militiis, seu dignitatibus, vel specialiter certis personis concessum sit, siue hoc ipsum expressum priuilegio insertum sit, vt aduersarij quoque eisdem priuilegiis vtantur, siue prætermisum sit.

L. 1. C. LXXI. Si condemnatus probet actorem, rem ab aliquo recepisse, quam sibi furto sublatam fuisse dicebat, agentis iudicati rectè doli exceptionem opponit.

L. 2. LXXII. Si quis condemnationem retractari desideret pretextu analogariafimi (quòd non benè rationes suas sub-

L. 3. LXXIII. Si pecuniæ quantitatem, quam mala ratione interceptisse vos apparuit, iussi sitis inferre cum pœna, & comperto præcepto præsidis non prouocaueritis, vniuersam quantitatem debetis inferre.

L. 4. LXXIV. Sub pretextu novorum instrumentorum postea repertorum res iudicatas restaurari exemplo graue est.

L. 5. LXXV. Ad solutionem dilationem petentem acquiescentiæ manifestè probatur: sicut eum qui quolibet modo sententiæ acquiesceat: nec enim instaurari finita rerum iudicatarum patitur auctoritas.

L. vi. LXXVI. Si gesta in iudicio translata sint in publica monumenta, etiam mortuo cognitore firmitatem habere debent.

L. 1. C. LXXVII. Iudicati priùs agendum est, & si condemnatus iudicatum non fecerit, ex bonis eius pignora victori tradi debent.

A οα'. Εάν ὁ κατὰ δίκαν αὐτῷ ἀποδείξει, ὅτι ὁ ἐνάγων αὐτῷ ἔλαβε παρὰ τινος ἢ παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ κλαπέναι, ἐναγόμενος τῇ ἀπαίτησιν τῆς κατὰ δίκαν καλῶς ἀντιπαραστήσει αὐτῷ δόλον παραγραφῶν.

οβ'. Εάν τις βούλεται κατὰ δίκαν ἀναψυλαφῆσαι παρὰ τὸ ἀναλογαριασμόν, οὐ δύναται.

ογ'. Εάν πῶς ποσότητα, ἢ τινα κακὴν λογισμὸν ἐποσουλῆσαι ἡμᾶς ἐδείχθη, ἐκελεύσθητε παρασταλῆναι μὴ παρὰ τὸν νόμον, ἢ παρὰ τὴν ἀφελίαν τῆς ἐξουσίας μὴ ἐξεκαλέσασθε, ὅφειλετε πάνταν πῶς ποσότητα εἰσαγαγεῖν.

οδ'. Εἰς τὴν παραγραφὴν καὶ τῶν συμβολαίων μὴ τῶν ἀντιθέτων, καὶ ἀποφάσεως ἀναιρέσασθαι, εἰς τὴν ἀποφάσιν βαρὺ ὅστιν.

οε'. Τὸν παρὰ τὴν καταβολὴν ὑπὸ τῶν αἰτιῶν, ἐφιστάζειν τῇ ἀποφάσει φανερὸς ἀποδείκνυται. ὡς περὶ ἐκείνον ὅστις οἰωδὴποτε ἴστω τῇ ἀποφάσει ἐφιστάσθαι· οὐδὲ γὰρ ἀνακαίνιζεσθαι τὰ ἀποφασθέντα, ἢ τῇ ἀποφάσει ἀνέχεται ἀντιθέτως.

ος'. Εάν τὰ παρὰ τὴν ἀποφάσιν ἐν τῇ δικαστείᾳ ἀνελθόντων εἰς τὴν ἀποφάσιν, ἢ τελευτήσαντος ἤδη τῆς δικαστικῆς οὐφείλοισιν ἰσχύειν.

οζ'. Χρὴ πρότερον ἢ ἀπαίτησιν τῆς κατὰ δίκαν κινήσας, ἐν τῇ νικήσαντι κινήσει αὐτῆς δοθῆναι ἐξέχεσθαι ἐκ τῆς τῆς ἐναγομένου παρὰ τὴν ἀποφάσιν.

ση'.

ση'. Εάν τις μετὰ τὴν πώλησιν ἀπα-
ποισιν τῆς καταδίκης, λοιπὸν τὸ σύμ-
φωνον κινεῖ, ὥς ἔργεϊ ἢ ἀπαίτησις,
καὶ διαπρασις τῶν ἐνεχόντων.

ιβ'. Εάν ὁ νικηθεὶς ἐν τῇ ἀποφά-
σει, ἢ λαβὼν πρᾶγματα ὡς ἐν
πᾶσι ἐνεχύρου, μὴ διέλσκη ἀγό-
ρασιν ἀπὸ αὐτοῦ τῶν ἐναγομέ-
νου, πέμπεται αὐτὸς ἐπὶ νομῆς
τῶν πραγμάτων, ἵνα δεασθῇ
αὐτὸν.

π'. Εάν στρατιώτης κατεδικασθῇ,
οὐ χρεὶται δυνάνας αὐτῷ δοθῆναι
τῶ ἐναγομένῳ.

πα'. Δυνάται τις γραμματεῖον
χρεώσου τῶ ἐναχθέντος λαβεῖν εἰς
ἐκβίβασμόν τῆς καταδίκης.

πβ'. Ο ἐκβίβας τῆς καταδί-
κης, οὐ δύναται ἀποφασιν διδο-
ναι, ἢ ἐναλλάττειν τὰ ἤδη κεκριμέ-
να ὡς τὰ τῆς δικαστοῦ.

πγ'. Εάν ἐπὶ τῇ καταδίκῃ ὑπάρ-
ξῃται ὁ ἐναγομένος, ἢ συμβῇ τὰ
σώματα τὰ ἐν τῇ καταδίκῃ κείμε-
να τελευτῆσαι, πῶς διατήρησιν αὐτῶν
ἀναγκάζεται παρασχεῖν.

πδ'. Εὐκβίβας ὅστις, ὁ μὴ πῶς
ἀποφασιν ὡς ἐχόμενος ἐπὶ τῶ ἐκ-
βίβασιν τὰ ἀποφασθέντα.

πε'. Ἡ κατὰ τὴν χρεώσων ἐξενεχθεῖ-
σα ἀποφασίς, εἰ μὴ εἴσω τῶ ὠρεομέ-
νου διαστήματος, τούτῃ τῆς τετραμή-
νου, τῇ κατεβολῇ τὸ ἱκανὸν ἐποίησαν,
ἢ ἐνεχύρον ληφθέντων, ἢ διαπρα-
σθέντων, καλῶς ἐκβιβάζεται.

Basil. Tom. I.

A LXXVIII. Si quis causam L. 2.
iudicati nouauerit, iam agit
ex stipulatu, & cessat actio
iudicati, & distractio pigno-
rum.

LXXIX. Si is qui victri- L. 3.
cem sententiam retulit, qui-
que res debitoris veluti pi-
gnoris loco accepit, studio
& facto rei, emptorem non
inuenerit, in possessionem ea-
rum mittitur, ut iure domi-
nij ei addicantur.

LXXX. Si miles condem- L. 4.
natus sit, annonas & salaria
eius actori dari non oportet.

LXXXI. Etiam nomina rei L. 5.
condemnati capere quis ad
executionem rei iudicatæ po-
test.

LXXXII. Rerum iudicata- L. 6.
rum executor, sententiam di-
cere, aut rem iam iudicatam
mutare non potest.

LXXXIII. Si reus post rem L. 7.
iudicatam frustratur & mor-
retur, & corpora in condem-
nationem deducta rebus hu-
manis eximi contingat, æsti-
mationem eorum præstare
compellitur.

LXXXIV. Executor est, L. 8.
qui post sententiam adhibe-
tur ut rem iudicatam exequa-
tur.

LXXXV. Sententia con- L. 9.
tra debitores lata, nisi intra
statutum spatium, id est, qua-
tuor menses, solutioni satis-
fecerint, pignoribus etiam
captis ac distractis rectè exe-
cutioni mandatur.

Xx

L. C. LXXXVI. Si fiscus aduer-
de vf. fus. aliquem egerit ; & obti-
reiud. nuerit, centesimam vsuram
accipit post quatuor menses
à die condemnationis.

L. 2. LXXXVII. Constitutio iu-
bet, vt & in priuatis causis qui
vltra quatuor menses solutio-
nem distulerit, vsuram cente-
simam pecuniæ in condem-
nationem deductæ soluat. B
connumerantur autem qua-
tuor menses à die condemna-
tionis, vel si prouocatio fue-
rit oblata, à die confirmatio-
nis sententiæ.

L. 3. LXXXVIII. Sancimus, vt
si quis condemnatus fuerit,
post datas à nobis quadrime-
stres inducias, centesimas
quidem vsuras secundum na-
turam iudicati eum compelli
C soluere : sed tantummodò
fortis, & non vsurarum, quæ
ex pristino contractu in con-
demnationem deductæ sunt.
Cum enim iam constituimus
vsurarum vsuras penitus esse
delendas ; nullum casum re-
linquimus, ex quo eiusmodi
machinatio possit induci. si
enim sine emendatione relin-
quatur, aliquid absurdum at-
que contrarium necesse est
euenire, cum vsuræ vtiliter
ex contractibus descendentes
plerumque minores centesi-
ma ex nostra lege factæ sunt,
& necesse est minoribus vsu-
ris grauiores supponi : si enim
ex iudicati actione centesi-
mæ omnimodò currunt vsu-

πς'. Εάν ὁ δημόσιος ἐναγάγη
νὶ ἐ νικήσῃ, ἐκαποστᾶιον τὸν τόκον
λαμβάνει, μὴ πλεὺν τετραμύων τῆς
καταδίκης.

πζ'. Ἡ διάταξις κελεύει ἐ ὅττι
ιδιωτῶν, (Ϟ) πλέον τῆς τετραμύου
ὑπερτέμνον, τόκον ἐκαποστᾶιον τῆς
καταδίκης κατὰβαλεῖν. ψηφίζε-
σθαι δὲ πλεὺν τετραμύων, μὴ πλεὺν
ἀπόφασιν, ἢ ἐὰν ἐκκλητῷ ἐπε-
δόθῃ, μὴδὲ ἢ ἐκκλητῷ ἐβε-
βαιώθῃ.

πη'. Θεασίζομεν ἵνα εἴ τις κατὰ δι-
καδίην, μὴ τὰς δοθείσας ὥς ἡμῶν
τετραμύωσι αὐτοῦ ἀναβολὰς, ἐκαπο-
στᾶσι μὲν τοκοῖς καὶ τῇ φύσιν τῆς κα-
ταδίκης αὐτοῦ ἀναγκάζῃ κατὰβα-
λεῖν. ἀλλὰ μόνον τὸ κεφάλαιον, καὶ ἔχῃ
τὸν τόκον, οἵτινες ἐκ τῆς ἀρχαίου σω-
ἀλλάγματος εἰς καταδίκην αὐτοῦ ἐχθη-
σαν· ὅποτε γὰρ ἡδη διετάξαμεν τοκοῖς
τόκων παντελῶς ἐῖναι ἀπαλλαγῆς, οὐ-
δὲ ἐν θέμα κατὰ λιμπάνομεν, ἐξ οὗ ἡ
τοιαύτη μηχανὴ διώσθαι εἰσενεχθῆναι
ἐὰν γὰρ χωρὶς διορθώσεως καταλει-
φθῇ, τί ποτε λόγισον καὶ ἐναντίον
δυνάμει ὅτι συμβῆναι, ὅποτε οἱ χρη-
σίμως ἀπὸ τῆς σωἀλλαγμάτων κατὰ-
βαίνοντες τόκοι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ ἴσο-
νες τῆς ἐκαποστῆς, ἐκ τῆς ἡμετέρας νόμων
γενέσθαι. καὶ ἀνάγκη ὅτι τοῖς ἡ ἴσοσι το-
κοῖς, βαρυτέροις τοκοῖς ἐπενεχθῆναι
εἰ γὰρ ἀπὸ τῆς ὅττι τῇ καταδίκη ἀγῶ-
γῆς, ἐκαποστᾶιοι παντὶ ὅπου βέλχῃσι το-

κοι, ὑπὸ ᾧ τὸ σωμαλλάγμα των τῶν A
 σπασίως συμβαίνει, ἐν τοῖς κεφα-
 λαίοις τοῖς τῶν ἡμετέρων νόμων μόνον ὡ-
 ρισμένοις, τὸ τοιαύτῳ ἀδικίαν αὐτῇ ἢ
 τὸ πραγματῶν ἀνάγκη εἰσῆγε. καὶ διὰ τῶν
 ὁσέβει δεραπεία τὸ αἰπὸν ἐπανορ-
 ροῦντες, δεασίζομεν τὸ κεφαλαίον μόνον
 τὸν τόκον ἕως ἐκατοστῆς ἔχοντας ἀπὸ
 τῆ ἐπὶ τῇ κατὰ δίκην ἀγωγῆς ἀπαιτεῖσθαι, B
 οὐ μὲντοι τὸ τῶν οἰοισθῆναι τῶν
 εἰς καὶ νῦν διὰ τῆ ἐπὶ τῇ κατὰ δίκην
 ἀγωγῆς τὸ πρότερον σωμαλλάγμα, ἀ-
 νάγκη ἐστὶ, τὸ μὲν τῶν οἰσθῆναι τῶν
 ρε σωμαλλάγματος εἰσι, τὸ δρόμον μὲν
 τὰς ἀποφάσεις κωλύει. ἄλλοις ὅ
 τῶν οἰσθῆναι τῇ κατὰ δίκην ἀγωγῆς
 μόνον τὸ κεφαλαίον προβαίνειν. καὶ μὴ
 διὰ τῶν ὅτι τυχὸν σωμαφθεῖσθαι ὅτιν ἢ C
 ποσότης τὸ κεφαλαίον καὶ τὸ τῶν, πα-
 ρος τὸ ποσότητος τῶν μὲν ταῦτα σῶ-
 ῶντες, ἀλλὰ τὸ κεφαλαίον μόνον. καὶ ὅ-
 ποτε ἢ ἀρχαίως ἐν αἰχίσῳ ὑποδεί-
 γματι, τοῖς μὲν ἐναγόμενοις κατὰ δι-
 καδεῖσι, τὸ ὑπὲρ δέσιν τὸ τεσσαρὸν μη-
 νῶν παρέιχε. τοῖς ὅ ἐπληταῖς αὐτῶν τῇ
 αὐτῇ κεχεῖσθαι ὁρῶντες, καὶ σῶμα ἔχοντες,
 ἵνα ἔξῃ τοῖς νικήσασιν, (κατὰ λαφύρε- D
 των διὰ τὸ νόμον τῶν καταδικαζέν-
 ῶν προσώπων) ἐκ τῆ ἐπλητῆς αὐτῶν, ἢ
 μανδατῶρον παραχεῖν τὰ χρη-
 ματα ἢ τὰ πράγματα, εἰς τὸ κατὰ δι-
 κην κείμενα ἀπαιτῆσαι. τὸ τοιαύτῳ
 σφοδρότητα δυνάμενοι, δεασίζομεν
 τὰς τε βάρηνας ὑπὲρ δέσας, αἵτινες
 δεδωκαμήν τοῖς καταδικαδεῖσι, καὶ εἰς
 τοῖς ἐπληταῖς αὐτῶν καὶ μανδατῶρας ἐκ-

rae, ex contractibus, autem
 hoc raro contingit: in capitu-
 lis lege nostra tantummodo
 exceptis, huiusmodi iniquita-
 tem ipsa rerum necessitas in-
 troducebat. Et ideo pro re-
 medio causam corrigentes;
 sancimus, fortis tantummo-
 do: vsuras vsque ad centesi-
 mam currentes ex iudicati
 actione peti, non autem vsu-
 rarum quantascumque vsu-
 ras. Si enim nouatur iudi-
 cati actione prior contra-
 ctus: necesse est vsuratum
 quidem, quæ anterioris con-
 tractus sunt, cursum post
 sententiam inhiberi. alias au-
 tem vsuras ex iudicati actio-
 ne tantummodo fortis pro-
 cedere: & non ideo, quod
 forsitan coaceruata est quan-
 titas fortis & vsurarum, to-
 tius summae vsuras postea
 colligi, sed fortis tantummo-
 do. Et cum antiquitas pessimo
 exemplo reis quidem
 condemnatis, laxamentum
 duorum mensium præstabat:
 fideiussores autem eorum eo-
 dem uti beneficio non con-
 cedebat, ut liceret victoribus
 (relictis propter legem con-
 demnatis personis) à fideiuf-
 soribus eorum, vel mandatori-
 bus statim pecunias, vel res in
 cōdemnatione positas exige-
 re: huiusmodi acerbiter re-
 fecantes, sancimus quadrim-
 stres inducias, quas dedimus
 condemnatis, etiam ad fidei-
 ussiores eorum & mandatores

extendi, ne legi fiat derogatum. Cum enim interuentor soluere compellebatur, & ipse reum ad inuitam solutionem cogebat: nullum condemnatus habebat sensum nostræ humanitatis, quia per medium fideiussorē statim pecunias soluere compellebatur.

L. 1. C.
fi. plur.
vn.
sent.

LXXXIX. Si sententia contra duos prolata sit, pro virili portione inter eos diuidenda est.

L. 2. XC. Tutores qui conueniebantur, procuratores dederunt, & condemnati sunt, exempli gratia, quatuor procuratores in quadringenta: & quidam eorum inopes sunt. constitutio ait, periculum inopiæ eorum ad cæteros non pertinere.

L. 1. C.
quib.
res iudic.
no.
noc.

XCI. Qui neque alicui mandauit defensionem rei suæ, neque quod actum est, ratum habuit, ex condemnatione illius præiudicium non patitur.

L. 2. XCII. Res inter alios iudicata, neque emolumentum adferunt, neque præiudicium absenti irrogant: unde nec vno coheredum condemnato alteri præiudicatur.

L. 3. XCIII. Etiam in criminibus ea quæ inter alios iudicata sunt, aliis non officiunt.

L. 4. XCIV. Quæ in iudicio sunt iudicata, quamuis alius quispiam in eandem causam inciderit, tamen in eo obtinere non debent: nec enim absenti ex rebus iudicatis præiudicatur.

^A τείνεας, ἵνα μὴ τῷ νόμῳ γῆνη ὑπομείωσις. ὁπότε γὰρ ὁ παρεμβάλλων ἑαυτὸν καταβαλεῖν ἀνάγκη ζῆ, καὶ αὐτὸς αὐτὸν ἀνάγκη ζῆ εἰς ἀκέραιον καταβολὴν, & δεμίδω ὁ καταδικαδείς εἶχε τὴν μετὰ αὐτῶν φιλοδοξίαν, ὅτι διὰ μέσων τῶν ἐπὶ τῶν ὡραζήματων χηρήματα καταβαλεῖν σιωπῶντο.

^B πθ'. Εὰν ἀπόφασις ἐξενεχθῇ καὶ δύο προσώπων, καὶ πρὸς ἀναλογία καὶ ἐκατέρων αὐτῶν μεμετρίωται.

4. Ἐπίτροποι ἐνήγοντο, καὶ δέδωκαν ἐντολὰς, καὶ καταδικάσθησαν, φέρε εἰπεῖν, τέσσαρες ὄντες ἐντολὰς, τετρακόσια νομίματα καὶ ἑνὲς ἐξ αὐτῶν ἀποροί εἰσι. Ἐλέγχετο ἡ διάταξις, ὅτι ὑπὲρ τῆς ἀπορίας αὐτῶν, ὅτι ἄλλοι οὐ κινδυνεύουσιν.

4α'. Οὐ μὴτε ἐν τῇ λαμβνῇ τινὲς πρὸς αὐτὸν δίκην ἰδίαν, μὴτε βέλαιον λοιστὰ μὲν τὸ δικαστήριον ἐκείνου, οὐ βλάβηται ἐκείνου καταδικαζομένου.

4β'. Τὰ μετὰ τὸ ἄλλων κρινέντα, οὐδὲ ὠφέλιον, οὐδὲ βλάβηται ὅτι φέροιτο τῷ μὴ παρόντι. ὅθεν οὐδὲ ἐνός τῶν κληρονόμων καταδικαζομένου, ὁ ἑστὸς βλάβηται.

^D 4γ'. Καὶ ὅτι ἐγκλημάτων τὰ μετὰ τὸ ἄλλων κρινέντα, ἐστὶ οὐ βλάβηται.

4δ'. Τὰ κρινέντα ἐν δικαστηρίῳ, καὶ ἐμπέση ἐπὶ τὸς εἰς πῶ αὐτῶν αἰτίαν, ἐκ ὁφείλοισι καὶ ὅτι ἐκείνου κρατεῖν. οὐδὲ γὰρ δεῖ τῷ μὴ παρόντι πρὸς κέρμα

γίνεσθαι τῆς κλειδέντων.

46. Δικαστὴς κατὰ δικαστὰς τινὰ παρὰ χεῖν ἑκατὸν νομισμάτα, μὴ ταῦτα ὡς ἀπειλῶν αὐτῷ εἶπεν, ὅτι ἐὰν μὴ καταβάλῃ εἰς τὸν χρόνον τοκοῖς πυχὸν ἡμικαποστατοῖς δώσιν. λέγει οὖν ἡ διάταξις, ὅτι οὐτε ἀπόφασις ὅτιν αὐτῇ, οὐτε ἐπρώτοις.

47. Εὐὲ δικαστὴς ἐπιτείλει τινὶ καταβαλεῖν, ἐκ ἐστῆτος ἀπόφασις.

48. Εὐὲ δικαστὴς μὴ τὸ παρὰ χεῖν ἀπόφασιν, ὑπερὸν ὑπὲρ ἑξαφῆ ἐπὶ φρονέοντι τῇ ἀποφάσει αὐτῇ, ἐκ ἰσχύει.

49. Εὐὲ διαλαλήσας ὁ δόχων δοῦναι πυχὸν ἑκατὸν νομισμάτα, ἐπὶ ἡραχῇ, ἐὰν μὴ δοθῶσιν εἰς τὸν χρόνον, ὅτι δόχων τὸ διπλασιον, ἢ τὸ τετραπλασιον, τὸ ἀπειλή ὅτιν, οὐχὶ ἀπόφασις.

50. Ο δικαστὴς δεξιόμορος τὰς τῆς μερῶν ἀμφισβητήσεως, ὁφείλει δοῦναι διαλαλῶν τὸ ὑπὲρ ὑπογράψαι αὐτὸν, ἐκ ἐστὶν ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπόφασιν, ἢ πέμψαι τινὰ ἐπὶ νομῆς τῆς ἀρχῆς τῆς διαδίκου.

51. Εὐὲ πρεσβὴς πρὸς τὸν δόχων πρεσβύτα, ἐκ ἐστὶν ἀπόφασις, ἀλλὰ ἀπειλή.

52. Οπρὸς μὴ μεγάλης συντελέσεως διὰ ἀποφάσεως οὐκ εἰσάγει εἰσάγει, τὸν ὀλίγοις γραμμασι προπετῶς γραφῆσιν ὁριζῶναι δεμτὸν ἐκ ἐστὶν.

A dicitur irrogari debet.

XCVI. Iudex cum condemnasset quendam ut centum aureos exsolueret, postea sub comminatione dixit, ni solueret intra certum diem vsuras, forte semisses, praestaturum. ait igitur constitutio, comminationem nec vim rei iudicatae, nec stipulationis habere.

B XCVII. Si iudex scripserit ad aliquos ut soluant, non est sententia.

XCVIII. Si iudex post tam sententiam, postea aliquid sententiae suae contrarium subscripserit, non valet.

XCIX. Si praeses interlocutus sit, solui, verbi causa, centum: & postea subiecerit, nisi intra illud tempus exsoluisset, duplum vel quadruplum inferat, hoc comminatio est, non sententia iudicantis.

C. Iudex auditis partium allegationibus sententiam dicere debet: subscriptio enim ad libellum vicem rei iudicatae obtinere non potest, nec quemquam in possessionem fundi ad diuersam partem pertinentis mittere.

C. Programma quod a praefide provinciae propositum est, sententia non est, sed comminatio.

CI. Quod magno conflictu sententia decerni solet, id paucis litteris temere adscriptis definiri fas non est.

L. 1. C. CII. Si iudex quasi prolato A
 si ex
 fals.
 inst.
 iud.
 sit.
 testamento sententiam dixit,
 postea verò testamentum il-
 lud falsum compertum fue-
 rit, ex integro causa agitur,
 non obstante præscriptione
 rei iudicatæ.

L. 2. CIII. Constitutio ait, et-
 iam citra prouocationem
 sententiam non valere, quæ
 ex falsis instrumentis lata sit.

L. 3. CIV. Constitutio pulcher-
 rimum ius continet: vt ta- B
 met si quis instrumentum fal-
 sum in iudicio prolatum esse
 docere possit, tamen non ali-
 ter sententiam rescindat,
 quàm si probauerit, iudicem
 eiusmodi instrumentum se-
 quutum, aduersus se pro-
 nuntiasse.

L. ult. CV. Si quis ex falsis instru-
 mentis condemnatus sit, iu-
 dicati executio suspendi de-
 bet.

ρβ'. Εάν ως διαθήκης προενεχθεί-
 σης, κείνεν ὁ δόχων, μὴ ὅτι πα-
 τὰ νυρέθη πλασὴ κείνη ἢ διαθήκη,
 κινεῖται ἀπὸ τὸν δικαστήριον, μὴ
 ἀντικειμένης τῆς ἀπὸ τῆς καταδ-
 κῆς ἀπαρξαμένης.

ργ'. Ἡ διάταξις φησιν, ὅτι καὶ
 χωρὶς ἐκλήτου, ἀχρηστος ἢ ἀπο-
 φασις ἢ ἀπὸ πλασῶν δικαιωμάτων
 ἡγομένη.

ρδ'. Ἡ διάταξις καλλίστην λέγει
 νόμιμον, ὅτι καὶ τὰ μάλιστα δύ-
 ναται πρὸς ἀποδείξαι πλαστὸν δικαίω-
 μα προενεχθέν ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
 ὅμως ἐκ ἄλλως ἀναφέρει πρὸς ἀπο-
 φασιν, εἰ μὴ ἀποδείξει, ὅτι ὁ δικα-
 στής ἀκολουθήσας κείνῳ τῷ δικαίω-
 ματι κατεδίκασεν αὐτόν.

ρε'. Εἰ ἀπὸ πλασῶν δικαιωμά-
 των κατεδικαδῆ πρὸς, χρητὴς ὑπερ-
 βῆται (V) τῆς ἀποφάσεως ἐκβιβα-
 σμόν.

ΤΙΤΛΟΣ Δ'.

ΠΕΡΙ ΟΜΟΛΟΓΗΣΑΝΤΩΝ.

TITVLVS IV.

DE CONFESSIS.

L. 1. D. I. CONFESSVS pro iudi- C
 decot.
 cato est.

L. 2. II. Non fatetur qui errat,
 nisi ius ignorauit.

L. 3. III. Confessus se debere le-
 gatum, etiam si in rerum na-
 tura non sit, in æstimationem
 eius damnatur.

α'. Οὐ μολογῶν, ἀπὸ κατακ-
 κριμένης ὁρίν.

β'. Οὐχ ὁμολογεῖ ὁ πλυνώμενος,
 εἰ μὴ νόμον ἀγνοεῖ.

γ'. Οὐ μολογῶν χρεώσῃν λεγόντων,
 καὶ μὴ φαίνεται τὸ πᾶρμα, εἰς
 τιμὴν πρὸς αὐτὸν κατακρίνεται.